

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΜΕ ΤΙΤΛΟ
“ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ”

Άρθρο 1

Σκοπός

Άρθρο 2

Αντικείμενο

Άρθρο 3

Το επάγγελμα του δικηγόρου -Τροποποίηση του άρθρου 3 του ν. 4194/20123

Στο άρθρο 3 του ν. 4194/2013 προστίθεται παρ.4 και το άρθρο 3 διαμορφώνεται ως εξής:

1. Ο δικηγόρος ασκεί ελεύθερο επάγγελμα στο οποίο προέχει το στοιχείο της εμπιστοσύνης του εντολέα του προς αυτόν.
2. Για τις υπηρεσίες του αμείβεται από τον εντολέα του είτε ανά υπόθεση είτε με πάγια αμοιβή ή με μισθό.
3. Η άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος δεν συνιστά εμπορική δραστηριότητα.
4. Ο δικηγόρος δεν κηρύσσεται σε κατάσταση πτώχευσης ή αναγκαστικής διαχείρισης.

Άρθρο 4

Το άρθρο 4 του Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013) αντικαθίσταται ως εξής:

«Τη δικηγορική ιδιότητα αποκτά εκείνος:

- α) ο οποίος ολοκλήρωσε επιτυχώς την άσκηση και πέτυχε στις εξετάσεις ασκουμένων
- β) για τον οποίο εκδίδεται απόφαση διορισμού από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως·
- γ) ο οποίος δίδει τον προβλεπόμενο στον παρόντα Κώδικα νόμιμο όρκο ενώπιον του Εφετείου ή του Πρωτοδικείου στην περιφέρεια του οποίου ανήκει ο Δικηγορικός Σύλλογος όπου έχει εγγραφεί· και
- δ) ο οποίος έχει εγγραφεί στο μητρώο ενός από τους Δικηγορικούς Συλλόγους του Κράτους.»

Άρθρο 5

Προϋποθέσεις δικηγορικής ιδιότητας – Κωλύματα- Τροποποίηση του άρθρου 6 του ν. 4194/2013

Στο άρθρο 6 του ν. 4194/2013 επέρχονται οι εξής αλλαγές α) στην παρ.3 οι λέξεις επτά (7,0) αντικαθίστανται από τις λέξεις επτά κόμμα πέντε (7,5), β) αντικαθίσταται η περ β της παρ. 4 και το άρθρο 6 διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 6 – Προϋποθέσεις δικηγορικής ιδιότητας – Κωλύματα

Ο δικηγόρος πρέπει:

1. Να είναι Έλληνας πολίτης ή πολίτης κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλου κράτους, που είναι συμβαλλόμενο στη Σύμβαση Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου. Έλληνας το γένος μπορεί να διορισθεί δικηγόρος μετά από άδεια του Υπουργού Δικαιοσύνης, που εκδίδεται ύστερα από τη διατύπωση γνώμης του οικείου δικηγορικού συλλόγου.
2. Να είναι κάτοχος πτυχίου Νομικού Τμήματος ή Νομικής Σχολής Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος της ημεδαπής ή άλλου κράτους-μέλους της Ε.Ε., εφόσον έχει περατώσει με επιτυχία τη διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 15, ή τρίτου κράτους, εφόσον αυτό έχει αναγνωρισθεί από τον Διεπιστημονικό Οργανισμό

Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), που προβλέπεται στα άρθρα 304, 305, 306 και 308 του ν. 4957/2022.

3. Κατ' εξαίρεση της παρ. 1, πολίτης τρίτης χώρας, που διαμένει νομίμως στην ημεδαπή, μπορεί να διορισθεί δικηγόρος, εφόσον είναι απόφοιτος Τμήματος Νομικής Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος στην Ελλάδα με ελάχιστο βαθμό (μέσο όρο) πτυχίου επτά κόμμα πέντε (7,5) και κατέχει Μεταπτυχιακό Τίτλο Σπουδών Τμήματος Νομικής Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος της ημεδαπής.

4. Να μην έχει καταδικασθεί αμετάκλητα:

α) για οποιοδήποτε κακούργημα,

β) για τα εγκλήματα της κλοπής, υπεξαίρεσης, απάτης, εκβίασης, πλαστογραφίας, νόθευσης, δωροδοκίας υπαλλήλου, εμπορίας επιρροής, τοκογλυφίας, απιστίας δικηγόρων, ψευδούς καταμήνυσης και αντιποίησης δικηγορίας.

5. Να μην έχει τεθεί σε δικαστική συμπαράσταση, πλήρη ή μερική, κατά το άρθρο 1676 του Αστικού Κώδικα. Αποκλείεται ο διορισμός του για όσο χρόνο διαρκεί η συμπαράσταση αυτή.

6. Να μην φέρει την ιδιότητα του κληρικού ή μοναχού.

Άρθρο 6

Αυτοδίκαιη απώλεια και αποβολή της ιδιότητας του δικηγόρου-Τροποποίηση του άρθρου 7 του ν. 4194/2013

Στο άρθρο 7 του ν. 4194/2013 επέρχονται οι εξής αλλαγές α) στο πρώτο εδάφιο της παρ.1 προστίθενται οι λέξεις “ Δεν αποκτά την ιδιότητα του δικηγόρου αλλιώς την”, στο τέταρτο εδάφιο της παρ.1 οι λέξεις “επιφυλασσομένης της διάταξης του άρθρου 31 του Κώδικα.” αντικαθίστανται από τις λέξεις “αποβάλλει αυτοδίκαια την ιδιότητα του δικηγόρου εκτός και αν υποβάλλει εμπρόθεσμα την δήλωση του άρθρου 31 παρ. 1 περ. ζ και το άρθρο 7 διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 7 – Αυτοδίκαιη απώλεια και αποβολή της ιδιότητας του δικηγόρου

1. Δεν αποκτά την ιδιότητα του δικηγόρου αλλιώς την αποβάλλει αυτοδίκαια και διαγράφεται από το μητρώο του συλλόγου του οποίου είναι μέλος: α) Εκείνος που στο πρόσωπο του συντρέχει περίπτωση από αυτές που αποκλείουν τη δυνατότητα διορισμού του ως δικηγόρου κατά τις διατάξεις του Κώδικα. β) Εκείνος που μετά τον διορισμό του στερείται για οποιονδήποτε λόγο την ιδιότητα του Έλληνα πολίτη ή του πολίτη κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου. Το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση της παρ. 3 του άρθρου 6. γ) Ειδικά για την περίπτωση που κάποιος διορίζεται ή κατέχει οποιαδήποτε έμμισθη θέση με σύμβαση εργασιακής ή υπαλληλικής σχέσης σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή υπηρεσία δημόσια (πολιτική ή στρατιωτική), δικαστική, δημοτική ή νομικού προσώπου δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αποβάλλει αυτοδίκαια την ιδιότητα του δικηγόρου εκτός και αν υποβάλλει εμπρόθεσμα την δήλωση του άρθρου 31 παρ. 1 περ. ζ του Κώδικα. δ) Εκείνος που αποκτά την εμπορική ιδιότητα με βάση τον εμπορικό νόμο ή ασκεί έργα ή καθήκοντα διευθύνοντος ή εντεταλμένου συμβούλου, διοικητή, διαχειριστή ή εκπροσώπου σε οποιαδήποτε κεφαλαιουχική ή προσωπική εμπορική επιχείρηση ή κοινοπραξία (εκτός αν στην τελευταία περίπτωση άλλος ειδικός νόμος ορίζει διαφορετικά). ε) Εκείνος που ασκεί άλλο επάγγελμα, και ιδιαίτερα εμπόρου ή μεσίτη, καθώς και κάθε άλλη εργασία, υπηρεσία ή απασχόληση που δεν συνάδει με το δικηγορικό λειτούργημα.

2. Δικηγόρος, που στο πρόσωπό του συντρέχει μία από τις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου, υποχρεούται να προβεί σε σχετική δήλωση, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, στον σύλλογο που ανήκει και να υποβάλλει την παραίτησή του.

3. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης, αυτεπάγγελτα ή ύστερα από αίτηση του οικείου δικηγορικού συλλόγου, βεβαιώνει την απώλεια της ιδιότητας του δικηγόρου, αφότου επήλθε το γεγονός που την προκάλεσε. Η

απόφαση αυτή, ανακοινώνεται στον οικείο δικηγορικό σύλλογο και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το κύρος των διαδικαστικών και δικονομικών πράξεων που διενήργησε ο δικηγόρος μέχρι την έκδοση της πιο πάνω απόφασης δεν θίγεται.

Άρθρο 7

Επανακαθορισμός των έργων που επιτρέπονται στον δικηγόρο-Τροποποίηση του άρθρου 8 του ν. 4194/2013

Το άρθρο 8 του ν. 4194/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 8 – Έργα που επιτρέπονται στον δικηγόρο

Επιτρέπεται στον δικηγόρο, ύστερα από έγγραφη γνωστοποίηση στο δικηγορικό σύλλογο στον οποίο ανήκει:

α) Να παρέχει σε εντολέα με ετήσια ή μηνιαία αμοιβή νομικές υπηρεσίες ως δικαστικός ή νομικός σύμβουλος ή ως δικηγόρος με έμμισθη εντολή, είτε αυτός ανήκει στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα, καθώς και να αναλαμβάνει παράλληλα υποθέσεις από οποιονδήποτε άλλον εντολέα με αμοιβή για κάθε υπόθεση ξεχωριστά, είτε με ετήσια ή περιοδική αμοιβή. Επίσης επιτρέπεται στον δικηγόρο να παρέχει στον εντολέα του, μετά από υπογραφή σύμβασης έργου μεταξύ τους, με την οποία ανατίθεται στον δικηγόρο η ειδική εντολή εκπροσώπησης, υπηρεσίες για την πώληση συγκεκριμένου ακινήτου του εντολέα του και στο πλαίσιο περαίωσης της ειδικής αυτής εντολής για τον σκοπό της ολοκλήρωσης της αγοραπωλησίας και μόνο. Ειδικά για τη τελευταία περίπτωση δεν απαιτείται έγγραφη γνωστοποίηση στο δικηγορικό σύλλογο στον οποίο ανήκει.

β) Να διδάσκει μαθήματα νομικών, οικονομικών, κοινωνικών, πολιτικών, στην δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση, μετεκπαίδευση, επιμόρφωση ή κατάρτιση οποιουδήποτε φορέα. Η άσκηση διοικητικών καθηκόντων αποτελεί ασυμβίβαστο.

γ) Να προσφέρει ερευνητικές υπηρεσίες με οποιαδήποτε σχέση σε ερευνητικούς φορείς και ερευνητικά προγράμματα ή υπηρεσίες που έχουν άμεση σχέση με την νομική επιστήμη.

δ) Να ενεργεί δημοσιογραφικές εργασίες ή να ασχολείται με τις τέχνες, τον πολιτισμό και τη συγγραφή και έκδοση βιβλίων, περιοδικών και εφημερίδων έντυπων και ηλεκτρονικών, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 1δ του άρθρου 7.

ε) Να είναι βουλευτής ή ευρωβουλευτής.

στ) Να είναι διορισμένος σε θέση μετακλητή στη Βουλή, σε γραφεία υπουργών, υφυπουργών, γενικών γραμματέων, σε θέση μέλους της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής και Επιστημονικών Συνεργατών βουλευτών.

ζ) Να είναι εκκαθαριστής σε νομικά πρόσωπα ή περιουσίες.

η) Να εκτελεί έργα πραγματογνώμονα ή τεχνικού συμβούλου.

θ) Να είναι μέλος ή να ασκεί καθήκοντα διαχειριστή σε αστική μη κερδοσκοπική Εταιρεία.

ι) Να εισπράττει επιδοτήσεις και να προβαίνει σε πώληση προϊόντων που παράγει ο ίδιος από αγροτικές καλλιέργειες που αποκτήθηκαν από αυτόν αποκλειστικά μέσω κληρονομικής διαδοχής

ια) Να προβαίνει σε βραχυχρόνιες μισθώσεις αστικών ακινήτων, που αποκτήθηκαν από αυτόν αποκλειστικά μέσω κληρονομικής διαδοχής.

ιβ) Κάθε άλλη δραστηριότητα που δεν υπάγεται στις διατάξεις για την αυτοδίκαιη απώλεια και αποβολή της δικηγορικής ιδιότητας και για την πλήρη ή μερική αναστολή της άσκησης του λειτουργήματος του δικηγόρου.

Άρθρο 8

Νομοτεχνικές βελτιώσεις στο άρθρο για την αντιποίηση δικηγορίας-Τροποποίηση του άρθρου 9 του ν. 4194/2013

Στην παρ 2 του άρθρου 9 του ν. 4194/2013 η λέξη Ειρηνοδικείο αντικαθίσταται από τη λέξη Πρωτοδικείο και το άρθρο 9 διαμορφώνεται ως εξής:

1. Όποιος, χωρίς να έχει την ιδιότητα του δικηγόρου, εμφανίζεται με αυτήν και διενεργεί πράξεις που ανήκουν αποκλειστικά στην αρμοδιότητα του δικηγορικού λειτουργήματος ή υπόσχεται τη διενέργεια τέτοιων πράξεων, ακόμα και εάν διορίζει για αυτό δικηγόρο της εκλογής του, τιμωρείται κατά το άρθρο 175 του Ποινικού Κώδικα, όπως εκάστοτε ισχύει, εκτός εάν τιμωρείται βαρύτερα με άλλη διάταξη. Ο οικείος Δικηγορικός Σύλλογος δικαιούται να παρίσταται ενώπιον του ποινικού δικαστηρίου για την υποστήριξη της κατηγορίας.
2. Σε περίπτωση που φυσικό ή νομικό πρόσωπο αντιποιείται την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος με τον οποιονδήποτε τρόπο, ο οικείος Δικηγορικός Σύλλογος μπορεί να ζητήσει, με αίτηση που υποβάλλεται στο Πρωτοδικείο κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, τη σφράγιση του γραφείου ή του καταστήματος, όπου ασκούνται οι παράνομες ενέργειες ή και οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέτρο, καθώς και την απαγόρευση της διαφήμισης ή της χρήσης (έντυπης, ηλεκτρονικής) κάθε διακριτικού γνωρίσματος που προσιδιάζει στην άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος.

Άρθρο 9

Γενικές προϋποθέσεις για την έναρξη της άσκησης-Τροποποίηση του άρθρου 10 του ν. 4194/2013

Άρθρο 10 – Γενικές προϋποθέσεις για την έναρξη της άσκησης

1. Σκοπός της άσκησης νομικών επαγγελματιών (εφεξής «άσκηση»), η οποία διενεργείται υπό την εποπτεία του Ινστιτούτου Νομικής Επιμόρφωσης (Ι.ΝΟΜ.Ε.) κατ' άρθρον 138^Α επ. , είναι η επαγγελματική εκπαίδευση (ΕΑΝ ΕΠΙΛΕΓΕΙ ΤΕΛΙΚΩΣ Ο ΤΙΤΛΟΣ «ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ» ΑΝΤΙ ΤΟΥ «ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ» ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΕ ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ.) και κατάρτιση των αποφοίτων Νομικών Σχολών που επιθυμούν να αποκτήσουν, ύστερα από επιτυχείς εξετάσεις, το δικαίωμα πρόσβασης στο επάγγελμα του δικηγόρου.
2. Ειδικότερα, η άσκηση αποσκοπεί:
 - α) στην εξοικείωση των ασκουμένων με το καθήκον της απονομής της δικαιοσύνης, με την εφαρμογή του δικαίου και με την άσκηση δημόσιας διοίκησης, ώστε να εισάγονται στην πρακτική άσκηση του επαγγέλματος του δικηγόρου, του συμβολαιογράφου και του δικαστικού επιμελητή·
 - β) στην απόκτηση και αναβάθμιση των επαγγελματικών προσόντων των ασκουμένων, με αξιοποίηση των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων που απέκτησαν κατά τις νομικές τους σπουδές·
 - γ) στη διευκόλυνση της πρόσβασής τους στην αγορά εργασίας μέσω της απόκτησης εργασιακής εμπειρίας·
 - δ) στην απόκτηση λειτουργικής μεθόδου εργασίας και στην ικανότητα αυτόνομης άσκησης πρακτικών δραστηριοτήτων στον οικείο επαγγελματικό τομέα, ιδίως στη διαχείριση βασικών καταστάσεων, λαμβανομένης υπ' όψιν της εκτεταμένης εφαρμογής της ψηφιοποίησης ανά κλάδο.
3. Η άσκηση εντάσσεται στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, βασίζεται στην εργασία στον ιδιωτικό, τον δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα και ολοκληρώνεται με αντίστοιχο πιστοποιητικό. Στους ασκουμένους παρέχεται η δυνατότητα επιμόρφωσης μέσω σεμιναρίων σε συγκεκριμένες θεματικές ενότητες.

Άρθρο 10

Έναρξη της άσκησης-Προσθήκη άρθρου 10 α στο ν. 4194/2013

Προστίθεται άρθρο 10 α στο ν 4194/2013 ως εξής:

1. Εκείνος που ενδιαφέρεται να εγγραφεί ως ασκούμενος δικηγόρος πρέπει, μέσα σε εύλογο χρόνο από τη λήψη του πτυχίου του, να καταθέσει αίτηση για την εγγραφή του ως ασκούμενου δικηγόρου στον Πρόεδρο του δικηγορικού συλλόγου στην περιφέρεια του οποίου επιθυμεί να ασκηθεί, συνυποβάλλοντας το πτυχίο του και βεβαίωση έναρξης άσκησης από τον δικηγόρο στον οποίο ασκείται. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του δικηγορικού συλλόγου, μπορεί να επιτραπεί στον ενδιαφερόμενο να προσκομίσει αντί του πτυχίου βεβαίωση ότι ολοκλήρωσε επιτυχώς τις σπουδές του. Με την εγγραφή του εγγράφεται αυτόματα και στο Ινστιτούτο Νομικής Επιμόρφωσης (Ι.ΝΟΜ.Ε.).
2. Καθυστέρηση εγγραφής στο μητρώο του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου συγχωρείται για σπουδαίο λόγο, ιδίως: α) εκπλήρωση στρατιωτικών υποχρεώσεων, β) απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου, γ) λόγοι υγείας. Μετά την πάροδο πενταετίας από τη λήψη του πτυχίου, η εγγραφή επιτρέπεται με απόφαση του Δ.Σ. του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου, εφόσον ο πτυχιούχος αποδεικνύει με συγκεκριμένα στοιχεία ότι δεν αποξενώθηκε από τη νομική επιστήμη· ως συναφής δραστηριότητα νοείται μόνον η παροχή αμιγώς νομικών εργασιών.
3. Σε κάθε περίπτωση μετά την πάροδο πενταετίας από τη λήψη πτυχίου, η εγγραφή στο ειδικό βιβλίο ασκούμενων δικηγόρων επιτρέπεται, με απόφαση του Δ.Σ. του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου, εφόσον ο πτυχιούχος επικαλεσθεί και αποδείξει με συγκεκριμένα στοιχεία ότι δεν αποξενώθηκε από τη νομική επιστήμη. Ως συναφής, με τη νομική επιστήμη, δραστηριότητα ή εργασία νοείται μόνο η παροχή αμιγώς νομικών εργασιών, έργων ή δραστηριοτήτων, όπως αυτές ορίζονται στον Κώδικα.
4. Η άσκηση αρχίζει με την εγγραφή του ενδιαφερόμενου στο ειδικό μητρώο ασκούμενων του Δικηγορικού Συλλόγου του τόπου άσκησης. Η ιδιότητα του ασκούμενου δικηγόρου διατηρείται για όσο χρόνο απαιτείται για την ολοκλήρωση της άσκησης και την επιτυχή συμμετοχή του στις σχετικές δοκιμασίες και μέχρι τη συμπλήρωση εξάμηνης προθεσμίας για την υποβολή της αίτησης για την έκδοση της πράξης διορισμού του ως δικηγόρου. Εάν παρέλθει άπρακτη η ανωτέρω προθεσμία, ο επιτυχών στον διαγωνισμό διαγράφεται αυτοδικαίως από το μητρώο ασκούμενων δικηγόρων. »

Άρθρο 11

Δικαίωμα παράστασης του ασκούμενου δικηγόρου-Τροποποίηση του άρθρου 12 του ν. 4194/2013

Στο άρθρο 12 του ν. 4194/2013 επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) στην παρ1 προστίθεται δεύτερο εδάφιο και β) προστίθεται τρίτη παράγραφος και το άρθρο 12 διαμορφώνεται ως εξής

Άρθρο 12 – Δικαίωμα παράστασης του ασκούμενου δικηγόρου

1. Ο ασκούμενος δικηγόρος έχει τη δυνατότητα με εξουσιοδότηση του δικηγόρου ή οποιουδήποτε εταίρου της δικηγορικής εταιρείας ή οποιουδήποτε δικηγόρου της νομικής υπηρεσίας, στους οποίους ασκείται, να παρίσταται στις προανακριτικές αρχές, στα Πρωτοδικεία κατά τη συζήτηση υποθέσεων μικροδιαφορών, στη λήψη ένορκων βεβαιώσεων, καθώς και ενώπιον οποιασδήποτε διοικητικής αρχής. Επίσης δύναται να υποβάλλει αίτημα αναβολής σε κάθε δικαστήριο όλων των βαθμών δικαιοδοσίας για λογαριασμό του δικηγόρου στον οποίο πραγματοποιεί άσκηση.
2. Ο ασκούμενος δικηγόρος μπορεί να συμπαρίσταται και να συνυπογράφει τις προτάσεις, σημειώματα και υπομνήματα με τον δικηγόρο, στον οποίο ασκείται, σε όλα τα δικαστήρια του πρώτου και δεύτερου βαθμού.
3. Ο ασκούμενος δικηγόρος μπορεί να καταθέτει και να παραλαμβάνει, με εξουσιοδότηση του δικηγόρου ή οποιουδήποτε εταίρου της δικηγορικής εταιρείας ή οποιουδήποτε δικηγόρου της νομικής υπηρεσίας, στους οποίους ασκείται, κάθε ένδικο μέσο ή βοήθημα, προτάσεις, υπόμνημα, σημείωμα και φάκελο δικογραφίας ενώπιον κάθε δικαστηρίου οποιουδήποτε βαθμού και δικαιοδοσίας.

Άρθρο 12

Διάρκεια της άσκησης και περιεχόμενο -Τροποποιείται το άρθρο 13 του ν 4194/2013

Άρθρο 13 – Διάρκεια της άσκησης και περιεχόμενο

1. Η άσκηση διαρκεί δεκαοκτώ (18) μήνες. Ο ασκούμενος δικηγόρος μπορεί να αιτηθεί προς το Διοικητικό Συμβούλιο του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου στον οποίο ανήκει την αναστολή της άσκησης του, το οποίο να αποφαινεται σχετικά. Η αναστολή αυτή δεν θα πρέπει να διαρκεί περισσότερο από 2 χρόνια. Η άσκηση τελεί υπό την εποπτεία του Ι.ΝΟΜ.Ε.
2. Όλες οι περίοδοι κατάρτισης είναι υποχρεωτικά αμειβόμενες. Σε κάθε περίοδο και σε κάθε τόπο εκπαίδευσης ορίζεται τουλάχιστον ένας εκπαιδευτής από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ι.ΝΟΜ.Ε.
3. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ι.ΝΟΜ.Ε. μπορεί να επιτρέψει, κατόπιν αιτήματος του ασκουμένου και ανάλογα με τις οργανωτικές δυνατότητες, οι περίοδοι κατάρτισης να πραγματοποιούνται με τη μορφή εναλλαγής.
4. Σε περιπτώσεις μητρότητας, πατρότητας, υιοθεσίας, ασθένειας ή εργατικού ατυχήματος, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ι.ΝΟΜ.Ε. μπορεί, κατόπιν αιτήματος του ασκουμένου, να προβλέψει την αναπροσαρμογή της άσκησης ή της διάρκειας της κατάρτισης.
5. Τα επιμέρους ζητήματα που αφορούν στην υλοποίηση των προγραμμάτων πρακτικής άσκησης, περιλαμβανομένης της πιστοποίησης της επιτυχούς ολοκλήρωσης κάθε περιόδου, εξειδικεύονται κατά περίπτωση με την έκδοση των αποφάσεων του άρθρου 138Γ.

Άρθρο 13**Στάδια και διάρκεια άσκησης-Προσθήκη άρθρου 13α στο ν. 4194/2013**

1. Οι ασκούμενοι λαμβάνουν κοινή υποχρεωτική βασική θεωρητική κατάρτιση διάρκειας τουλάχιστον έξι (6) μηνών παράλληλα με την άσκησή τους κατά τις παραγράφους 3 επ., η οποία αφορά ιδίως την επαγγελματική δεοντολογία, τη σύνταξη δικογράφων και νομικών πράξεων, τις μεθόδους εναλλακτικής επίλυσης διαφορών και τη διαχείριση δικηγορικού γραφείου, συμβολαιογραφικού γραφείου ή γραφείου δικαστικού επιμελητή. Η βασική θεωρητική κατάρτιση λαμβάνει χώρα κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου της άσκησης.
2. Η θεωρητική κατάρτιση παρέχεται από το Ι.ΝΟΜ.Ε. σε συνεργασία με πανεπιστημιακές νομικές σχολές της ημεδαπής και λοιπούς φορείς. Οι πάροχοι επιλέγονται από μητρώο παρόχων θεωρητικής κατάρτισης που τηρείται στο Ι.ΝΟΜ.Ε. Οι όροι εγγραφής στο μητρώο, τα κριτήρια και η διαδικασία επιλογής των παρόχων καθορίζονται με απόφαση του Συμβουλίου του Ι.ΝΟΜ.Ε. ,τηρουμένων των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων και ελεύθερου ανταγωνισμού.
3. Για διάστημα τουλάχιστον έξι (6) έως δέκα (10) μηνών η άσκηση πραγματοποιείται σε κάποιον από τους κάτωθι φορείς:
 - α) Άσκηση επιτρέπεται να πραγματοποιηθεί και σε νομική υπηρεσία δημόσιας υπηρεσίας, ανεξάρτητης αρχής και οργανισμού, καθώς και σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. Η άσκηση σε υπηρεσία, αρχή, οργανισμό και νομικό πρόσωπο της περ. α' διαρκεί μέχρι δέκα (10) μήνες και τη βεβαίωση άσκησης χορηγεί ο προϊστάμενος της νομικής υπηρεσίας ή του νομικού γραφείου ή ο νομικός σύμβουλος. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης καθορίζονται ο αριθμός και η αμοιβή των ασκούμενων δικηγόρων που πραγματοποιούν άσκηση σε υπηρεσία, αρχή, οργανισμό και νομικά πρόσωπα της περ. α'.
 - β) στις υπηρεσίες των Δικηγορικών Συλλόγων και στην ειδική νομική υπηρεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, η σχετική δε αμοιβή των ασκούμενων βαρύνει τους οικείους φορείς. Τη βεβαίωση άσκησης χορηγεί ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου ή ο Υπουργός Δικαιοσύνης, αντίστοιχα. Ο αριθμός των ασκούμενων, η επιλογή τους, ο χρόνος, ο τόπος, η αμοιβή, καθώς και οι λοιπές συνθήκες άσκησης των ασκούμενων δικηγόρων της περ. β' καθορίζονται, αντίστοιχα, από το Διοικητικό Συμβούλιο του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου ή με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης.

γ)στη γραμματεία του πολιτικού και διοικητικού εφετείου ή πρωτοδικείου ή της αντίστοιχης εισαγγελίας, ή σε άμισθο ή έμμισθο υποθηκοφυλακείο ή στα Κτηματολογικά Γραφεία Κω, Λέρου και Ρόδου ή σε Κτηματολογικά Γραφεία και Υποκαταστήματα του Φορέα «Ελληνικό Κτηματολόγιο» (του ν. 4512/2018) της έδρας του Δικηγορικού Συλλόγου στον οποίο έχει εγγραφεί ο ασκούμενος. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης καθορίζονται ο συνολικός αριθμός, η κατανομή των ασκούμενων δικηγόρων στα δικαστήρια, τις εισαγγελίες, τα υποθηκοφυλακεία, τα Κτηματολογικά Γραφεία Κω, Λέρου και Ρόδου και τα Κτηματολογικά Γραφεία και Υποκαταστήματα του Φορέα «Ελληνικό Κτηματολόγιο» (του ν. 4512/2018), η διαδικασία, ο τρόπος επιλογής, ο καθορισμός της έναρξης, ο ακριβής χρόνος άσκησης, η εξειδίκευση των καθηκόντων που επιτελούν οι ασκούμενοι, η αμοιβή και ο τρόπος καταβολής της, καθώς και κάθε ειδικότερο ζήτημα σχετικά με την πραγματοποίηση της άσκησης. Με απόφαση των οργάνων διοίκησης του πρωτοδικείου, του εφετείου, της εισαγγελίας του Πρωτοδικείου, του υποθηκοφυλακείου, των Κτηματολογικών Γραφείων Κω, Λέρου και Ρόδου και του Φορέα «Ελληνικό Κτηματολόγιο» (του ν. 4512/2018), έπειτα από γνώμη του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου, καθορίζεται η ειδικότερη τοποθέτηση των ασκούμενων δικηγόρων ανά πολιτικό ή διοικητικό εφετείο, πρωτοδικείο, εισαγγελία, , υποθηκοφυλακείο, Κτηματολογικά Γραφεία Κω, Λέρου και Ρόδου ή Κτηματολογικά Γραφεία και Υποκαταστήματα του Φορέα «Ελληνικό Κτηματολόγιο» (του ν. 4512/2018).

δ)στο Συμβούλιο της Επικρατείας, στον Άρειο Πάγο, στο Ελεγκτικό Συνέδριο ή στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης καθορίζονται ο αριθμός των ασκούμενων δικηγόρων, η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής τους, ο καθορισμός έναρξης και λήξης της περιόδου άσκησης, η αμοιβή και ο τρόπος καταβολής της, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο ζήτημα σχετικά με την άσκηση στα δικαστήρια της περ. α'. Με απόφαση του Προέδρου ή του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατά περίπτωση, επιλέγονται και κατανέμονται οι ασκούμενοι δικηγόροι στα δικαστήρια της περ. δ'.

ε). Η άσκηση μπορεί να πραγματοποιηθεί σε οργανωμένες νομικές υπηρεσίες δημοσίου ή ιδιωτικού φορέα, στις οποίες ανήκουν τουλάχιστον τρεις δικηγόροι και υπάρχει προϊστάμενος.

4. Κατόπιν πράξης του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Προέδρου του Αρείου Πάγου, του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου ή των οργάνων διοίκησης του εφετείου, του πρωτοδικείου ή της εισαγγελίας, δύναται ασκούμενοι δικηγόροι οι οποίοι ήδη ασκούνται στα ως άνω δικαστήρια ή εισαγγελίες, αντιστοίχως, να διατίθενται σε δικαστή, κτηματολογικό δικαστή ή εισαγγελέα, προκειμένου να τους επικουρούν στα καθήκοντα τους, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην ίδια ανωτέρω πράξη.

5. Η άσκηση γίνεται για διάστημα τουλάχιστον οκτώ (8) έως δώδεκα (12) μηνών πραγματοποιείται σε δικηγόρο με δικαίωμα παράστασης στον Άρειο Πάγο ή στο Εφετείο, σε δικηγόρο με δικαίωμα παράστασης στο Πρωτοδικείο που έχει συμπληρώσει 5ετή τουλάχιστον προϋπηρεσία, καθώς και σε δικηγορικές εταιρείες, στις οποίες συμμετέχουν δικηγόροι με την προηγούμενη ικανότητα παράστασης. Κάθε δικηγόρος δεν μπορεί να απασχολεί περισσότερους από τρεις (3) ασκούμενους δικηγόρους. Στις δικηγορικές εταιρείες επιτρέπεται η απασχόληση τριών (3) ασκούμενων δικηγόρων από κάθε δικηγόρο-εταίρο

6.. α) Η άσκηση που προβλέπεται στην παρ. 5 επιτρέπεται να πραγματοποιηθεί και στην Κεντρική Υπηρεσία ή σε γραφείο νομικού συμβούλου ή σε δικαστικό γραφείο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης καθορίζονται ο αριθμός και η αμοιβή των ασκούμενων δικηγόρων που πραγματοποιούν άσκηση σε υπηρεσία ή γραφείο της περ. α'. γ) Με απόφαση του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους τοποθετούνται οι ασκούμενοι δικηγόροι, προκειμένου να πραγματοποιήσουν άσκηση σε υπηρεσία ή σε γραφείο της περ. α' και ανατίθενται καθήκοντα σε αυτούς.

7. Σε περίπτωση αδυναμίας του ενδιαφερόμενου να βρει θέση για την άσκησή του, μεριμνά σχετικά ο Πρόεδρος του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου.
8. Επιτρέπεται, με αίτηση του ενδιαφερόμενου, η μετεγγραφή του ασκούμενου από το μητρώο ασκουμένων ενός Δικηγορικού Συλλόγου στο μητρώο ασκουμένων άλλου Δικηγορικού Συλλόγου.
9. Η αμοιβή των ασκουμένων δικηγόρων σε όσες περιπτώσεις δεν καθορίζεται με υπουργική απόφαση ορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου που θα ισχύει από τη δημοσίευσή της στην ιστοσελίδα του Συλλόγου.
10. Για την πραγματοποίηση της άσκησης καταρτίζεται σύμβαση μαθητείας μεταξύ του δικηγόρου, της δικηγορικής εταιρείας ή του φορέα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου και του ασκούμενου δικηγόρου. Στη σύμβαση περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα σχετικά με την πρακτική εκπαίδευσή του ασκούμενου, η αμοιβή του, ο χρόνος παροχής επικουρικού έργου και η χορήγηση αδειών.
11. Ο δικηγόρος και οι εταίροι ή συνεργάτες της δικηγορικής εταιρείας ή της νομικής υπηρεσίας οφείλουν να εκπαιδεύουν τον ασκούμενο δικηγόρο στην πρακτική άσκηση της δικηγορίας και ιδίως στη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων, τη σύνταξη δικογράφων και εξωδίκων δηλώσεων, την κατάρτιση συμβάσεων και την παράσταση σε δικαστήρια.
12. Ο ασκούμενος δικηγόρος, πέραν των οριζόμενων στο άρθρο 12, παρέχει επικουρικό έργο στο δικηγόρο, τη δικηγορική εταιρεία ή τη νομική υπηρεσία. Ο χρόνος ημερήσιας απασχόλησής του δεν μπορεί να υπερβαίνει τις επτά ώρες.
13. Όταν ο ασκούμενος δικηγόρος φοιτά σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα, ο δικηγόρος, η δικηγορική εταιρεία ή η νομική υπηρεσία, οφείλουν να τον διευκολύνουν στην παρακολούθηση των μαθημάτων, τη συμμετοχή στις εξετάσεις και την εκπόνηση και υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας.
14. Ο ασκούμενος δικηγόρος δικαιούται τη λήψη κανονικής και αναρρωτικής άδειας κατά τα ισχύοντα για τους υπαλλήλους στον ιδιωτικό τομέα. Δικαιούται, επίσης, εύλογου χρόνου άδειας για την παρακολούθηση των επιμορφωτικών προγραμμάτων και σεμιναρίων και την προετοιμασία του κατά τη συμμετοχή του στο διαγωνισμό για το διορισμό του ως δικηγόρου.

Άρθρο 14

Άρθρο 14 – Ειδική επιτροπή εποπτείας κατά την άσκηση

1. Σε κάθε δικηγορικό σύλλογο συνίσταται πενταμελής επιτροπή εποπτείας ασκουμένων.
2. Η ως άνω Επιτροπή συγκροτείται: α) από τον Πρόεδρο του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου ή τον νόμιμο αναπληρωτή του, β) από δύο μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Δικηγορικού Συλλόγου, μετά από κλήρωση και γ) από δύο δικηγόρους, οι οποίοι ασκούν το δικηγορικό λειτούργημα τουλάχιστον πέντε (5) έτη, ύστερα από κλήρωση. Όπου υπάρχει Ένωση Ασκούμενων ή Νέων Δικηγόρων, εκπρόσωπος αυτής καταλαμβάνει μία εκ των δύο ανωτέρω θέσεων.
3. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (στο εξής Υπουργού Δικαιοσύνης) που εκδίδεται μετά από πρόταση της Συντονιστικής Επιτροπής των Δικηγορικών Συλλόγων, καθορίζεται ο τρόπος ελέγχου της άσκησης από τον οικείο δικηγορικό σύλλογο, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις τόσο των ασκουμένων όσο και των δικηγόρων στους οποίους αυτοί ασκούνται. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στην ιστοσελίδα του οικείου δικηγορικού συλλόγου

Άρθρο 15

Ειδικές προϋποθέσεις άσκησης κατόχων τίτλων της αλλοδαπής και ασκουμένων δικηγόρων της αλλοδαπής- Τροποποίηση του άρθρου 15 του ν. 4194/2013

Το άρθρο 15 του Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 15 — Ειδικές προϋποθέσεις

1. Πτυχιούχοι ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της αλλοδαπής μπορούν να πραγματοποιούν

άσκηση στην Ελλάδα, εφόσον: α) είναι πολίτες κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλου συμβαλλόμενου κράτους της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο· β) είναι κάτοχοι πτυχίου Νομικής Σχολής των Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων των κρατών της περ. α', σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 6.

1.α. Για το αίτημα εγγραφής στο μητρώο ασκουμένων αποφαίνεται Επιτροπή Αξιολόγησης, η οποία λειτουργεί στο πλαίσιο του Ι.ΝΟΜ.Ε. και

συγκροτείται με απόφαση της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Χώρας. Η Επιτροπή αποτελείται από τους Προέδρους των Δικηγορικών Συλλόγων ως εξής: α) Αθηνών, ως Πρόεδρο, β) Θεσσαλονίκης, γ) Πειραιώς, ή τους αναπληρωτές τους, και δ) έναν Πρόεδρο άλλου δικηγορικού συλλόγου ή τον αναπληρωτή του.

1.β. Η Επιτροπή της παρ. 1.α συγκροτείται στην πρώτη συνεδρίαση της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων που συγκαλείται μετά τις αρχαιρεσίες για την ανάδειξη των προεδρείων των συλλόγων, και η θητεία της διαρκεί μέχρι τη λήξη της θητείας των μελών της. Ως πέμπτο μέλος μετέχει στην Επιτροπή ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου στον οποίο υποβλήθηκε η αίτηση ή το οριζόμενο από αυτόν μέλος του Συλλόγου.

1.γ. Αν ο αιτών επιθυμεί να εγγραφεί σε σύλλογο ο Πρόεδρος του οποίου μετέχει στην ανωτέρω Επιτροπή, τότε ως πέμπτο μέλος ορίζεται, με απόφαση του Προέδρου του συλλόγου αυτού, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου με τον αναπληρωτή του. Η Επιτροπή συνεδριάζει τέσσερις (4) τουλάχιστον φορές ετησίως.

1.δ. Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις των περ. α' και β' της παρ. 1, η Επιτροπή διερευνά αν τα εν γένει προσόντα του ενδιαφερομένου είναι αντίστοιχα προς εκείνα που απαιτούνται για την εγγραφή πτυχιούχου νομικού τμήματος ή νομικής σχολής ως ασκουμένου νομικού επαγγέλματος. Κατά την κρίση της λαμβάνονται υπόψη οι τίτλοι σπουδών, τα διδαχθέντα γνωστικά αντικείμενα, τα προσκομιζόμενα δικαιολογητικά, η εν γένει εμπειρία σε εργασίες νομικής φύσεως και οι διαφορές των ευρωπαϊκών εννόμων τάξεων. Σε περίπτωση μη αντιστοιχίας, η Επιτροπή προσδιορίζει τα γνωστικά αντικείμενα του ελληνικού δικαίου στα οποία αυτή διαπιστώνεται, καθορίζει τα προς εξέταση μαθήματα και παραπέμπει τον φάκελο στην Επιτροπή του άρθρου 16.

2. Τις ίδιες προϋποθέσεις με αυτές της παρ. 1 πρέπει να πληρούν και όσοι επιθυμούν να ασκηθούν στην Ελλάδα και έχουν ήδη εγγραφεί ως ασκούμενοι δικηγόροι στα Μητρώα Δικηγορικού Συλλόγου κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου. Το σχετικό αίτημα εξετάζεται από την Επιτροπή Αξιολόγησης κατά τα ανωτέρω.

3. Πτυχιούχοι Νομικών Σχολών ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων κρατών εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, των οποίων το πτυχίο έχει αναγνωριστεί από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. ως ισότιμο και αντίστοιχο με το απονεμόμενο από τις ημεδαπές Νομικές Σχολές, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 2 του άρθρου 6, συμμετέχουν σε δοκιμασία επάρκειας που πιστοποιεί ότι οι γνώσεις και τα προσόντα τους αντιστοιχούν σε εκείνα που απαιτούνται για την απόκτηση της ιδιότητας του ασκουμένου δικηγόρου. Με τη δοκιμασία επάρκειας πιστοποιείται η γνώση του ημεδαπού δικαίου, όπως αυτή πιστοποιείται με το πτυχίο Νομικού Τμήματος ή Νομικής Σχολής ημεδαπού ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος.»

Άρθρο 16

Συμμετοχή στο διαγωνισμό-Τροποποίηση του άρθρου 18 του ν. 4194/2013

Άρθρο 18– Συμμετοχή στον διαγωνισμό

1. Δικαίωμα συμμετοχής στον διαγωνισμό υποψήφιων δικηγόρων έχει ο ασκούμενος δικηγόρος που συμπλήρωσε τον νόμιμο χρόνο άσκησης.

2. Δεν έχουν δικαίωμα συμμετοχής στον διαγωνισμό όσοι κωλύονται να διορισθούν δικηγόροι ή συντρέχει στο πρόσωπό τους ασυμβίβαστη ιδιότητα.
3. Κάθε ασκούμενος δικηγόρος εξετάζεται στην έδρα της αρμόδιας εφετειακής επιτροπής.
4. Ο ασκούμενος δικηγόρος υποχρεούται να συμμετάσχει στον επόμενο ή μεθεπόμενο διαγωνισμό υποψήφιων δικηγόρων, μετά τη συμπλήρωση του νόμιμου χρόνου άσκησης. Ο ασκούμενος δικηγόρος που δεν συμμετείχε στον παραπάνω διαγωνισμό αποβάλλει την ιδιότητα του ασκούμενου δικηγόρου, μπορεί, ωστόσο, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Δικηγορικού Συλλόγου στον οποίο υπάγεται, να γίνει δεκτός και σε μεταγενέστερο διαγωνισμό, εφόσον επικαλείται και αποδεικνύει την ύπαρξη σοβαρού λόγου που δικαιολογεί τη μη συμμετοχή του στον προηγούμενο. Μετά την αποτυχία του ασκούμενου δικηγόρου σε τρεις εξετάσεις μπορεί να συμμετάσχει και σε επόμενο διαγωνισμό με τους όρους του ανωτέρου εδαφίου, αλλά αποβάλλει την ιδιότητα του ασκούμενου δικηγόρου.
5. Για τη συμμετοχή του στον διαγωνισμό ο ασκούμενος δικηγόρος υποβάλλει αίτηση, σύμφωνα με την προκήρυξη του διαγωνισμού. Η αίτηση συνοδεύεται από απόδειξη καταβολής ποσού υπέρ της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος προς κάλυψη δαπανών διενέργειας του διαγωνισμού, το ύψος του οποίου καθορίζεται με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής της.

Άρθρο 17

Ολοκλήρωση άσκησης και εξέτασης-Αντικατάσταση άρθρου 19 του ν. 4194/2013

1. Με την επιτυχή ολοκλήρωση της περιόδου της άσκησης, το Ι.ΝΟΜ.Ε. χορηγεί στον ασκούμενο βεβαίωση επιτυχούς ολοκλήρωσης του προγράμματος πρακτικής άσκησης. Η βεβαίωση αποτελεί προϋπόθεση συμμετοχής στις εξετάσεις άδειας της παρ. 2.
2. Ο κάτοχος της βεβαίωσης της παρ. 1 έχει δικαίωμα να συμμετάσχει στις εξετάσεις άδειας. Η επιτυχία στις εξετάσεις πιστοποιείται με το πιστοποιητικό άδειας, το οποίο συνιστά τίτλο πρόσβασης στο οικείο νομικό επάγγελμα κατά το άρθρο 4 παρ. α του Κώδικα Δικηγόρων.
3. Η εξέταση διεξάγεται σε πανελλαδικό επίπεδο, ταυτόχρονα σε όλες τις έδρες των πολιτικών εφετείων. Την κεντρική ευθύνη και εποπτεία της διεξαγωγής έχει ανεξάρτητη Επιτροπή Εξετάσεων Ασκουμένων απαρτιζόμενη από τον αρχαιότερο Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου ή του Συμβουλίου της Επικρατείας εναλλάξ ως Πρόεδρο, ως μέλη τον αρχαιότερο Αντιπρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Αρείου Πάγου, τον αρχαιότερο Αντιπρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τον αρχαιότερο Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, τρεις Καθηγητές πρώτης βαθμίδας που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση εκάστης Νομικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α., του Α.Π.Θ. και του Δ.Π.Θ. οι οποίοι θα εκλέγονται από τη συνέλευση και τέσσερα (4) μέλη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδας, που ορίζονται από τη Συντονιστική Επιτροπή της Ολομέλειας. Οι εξετάσεις διεξάγονται γραπτώς και κατά τη διάρκεια του επιτρέπεται η χρήση κειμένων νομοθετημάτων χωρίς σχολιασμό ή σημειώσεις.
4. Η εξέταση διενεργείται δύο (2) φορές τον χρόνο. Οι εξετάσεις προκηρύσσονται με απόφαση του Ι.ΝΟΜ.Ε., η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και κοινοποιείται στους Δικηγορικούς Συλλόγους, τουλάχιστον σαράντα (40) ημέρες πριν από την ημερομηνία διεξαγωγής τους.
5. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Εξετάσεων δύναται να τροποποιηθεί ο τρόπος εξέτασης με την προσθήκη και προφορικού σταδίου

Άρθρο 18

Διορισμός δικηγόρων-Τροποποιείται το άρθρο 23 του ν. 4194/2013

Στο άρθρο 23 του ν. 4194/2013 επέρχονται οι εξής αλλαγές στην παρ 1 προστίθενται οι λέξεις εντός αποκλειστικής προθεσμίας έξι (6) μηνών από την έκδοση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού,
 Άρθρο 23 – Διορισμός δικηγόρων

1. Όποιος επιτυγχάνει στις πανελλήνιες εξετάσεις μπορεί, εντός αποκλειστικής προθεσμίας έξι (6) μηνών από την έκδοση των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού, να ζητήσει τον διορισμό του ως δικηγόρος στον Δικηγορικό Σύλλογο του Πρωτοδικείου, που εκείνος επιθυμεί, με αίτησή του προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Δεν επιτρέπεται να εγγραφεί σε περισσότερους από έναν Δικηγορικούς Συλλόγους. Ο δικηγόρος υποχρεούται να έχει έδρα και γραφείο στην περιφέρεια του Πρωτοδικείου που είναι διορισμένος.
2. Στην αίτηση διορισμού επισυνάπτονται τα ακόλουθα έγγραφα: α) Πιστοποιητικό γέννησης από την αρμόδια δημοτική αρχή. Στην περίπτωση που ο αιτών είναι πολίτης κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης πιστοποιητικό της αντίστοιχης δημόσιας αρχής. Στην περίπτωση που ο αιτών είναι Έλληνας το γένος και δεν έχει την ιδιότητα του Έλληνα πολίτη, οφείλει να προσκομίσει σχετική άδεια του Υπουργού Δικαιοσύνης. β) Πτυχίο Νομικού Τμήματος Νομικής Σχολής Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος στην Ελλάδα ή πτυχίο Νομικού Τμήματος Νομικής Σχολής από αναγνωρισμένη πανεπιστημιακή σχολή κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλου συμβαλλόμενου κράτους της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό

Άρθρο 19

Ορκοδοσία – Δήλωση- Τροποποίηση του άρθρου 24 του ν. 4194/2013

Στο άρθρο 24 του ν 4194/2013 προτίθεται παρ 7 και το άρθρο 24 διαμορφώνεται ως εξής:

1. Ο ενδιαφερόμενος δικηγόρος ορκίζεται σε δημόσια συνεδρίαση ενώπιον της τριμελούς σύνθεσης του Εφετείου, εφόσον ο Δικηγορικός Σύλλογος όπου έχει εγγραφεί εδρεύει στην περιφέρεια Εφετείου, άλλως στην τριμελή σύνθεση του Πρωτοδικείου στην περιφέρεια του οποίου ανήκει ο Δικηγορικός Σύλλογος. Σε κάθε περίπτωση, κατά τις περιόδους Χριστουγέννων, Πάσχα και Αυγούστου, που δεν συνεδριάζει τριμελής σύνθεση του Εφετείου, ο ενδιαφερόμενος δικηγόρος ορκίζεται ενώπιον του Αυτόφωρου Τριμελούς Πλημμελειοδικείου στην περιφέρεια του οποίου ανήκει ο Δικηγορικός Σύλλογος.
2. Πριν ορκισθεί ο ενδιαφερόμενος δικηγόρος ερωτάται εάν προτιμά να δώσει πολιτικό ή θρησκευτικό όρκο.
3. Ο τύπος του χριστιανικού όρκου έχει ως εξής: «Ορκίζομαι ενώπιον του Θεού να είμαι πιστός στην πατρίδα και το δημοκρατικό πολίτευμα, να υπακούω στο Σύνταγμα και στους νόμους που συμφωνούν με αυτό, να ακολουθώ τις παραδόσεις του δικηγορικού λειτουργήματος, να εκπληρώνω τα καθήκοντά μου έναντι των εντολών μου ευσυνείδητα, να υπερασπίζομαι τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των πολιτών και κατοίκων της χώρας και να αντιστέκομαι με κάθε μέσο εναντίον οποιουδήποτε επιχειρεί να καταλύσει το Σύνταγμα με τη βία.»
4. Αν ο δικηγόρος πιστεύει σε θρησκεία ή δόγμα που ορίζει άλλο τύπο όρκου, δίνει τον όρκο σύμφωνα με αυτόν τον τύπο, στον οποίο όμως περιέχεται το υπόλοιπο, εκτός του θρησκευτικού στοιχείου, μέρος του όρκου της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου.
5. Αν ο δικηγόρος προτιμά να δώσει πολιτικό όρκο, αντικαθίσταται από τον τύπο της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου το θρησκευτικό στοιχείο και τίθενται οι λέξεις «Δηλώνω επικαλούμενος την τιμή και τη συνείδησή μου».
6. Σε περίπτωση που απουσιάζει στο εξωτερικό για χρονικό διάστημα πάνω από τρεις (3) μήνες, δύναται να δώσει τον όρκο ενώπιον ελληνικής προξενικής αρχής.
7. Εντός αποκλειστικής προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του διορισμού του ο δικηγόρος υποχρεούται να εγγραφεί στον οικείο δικηγορικό σύλλογο. Εάν παρέλθει άπρακτη η ανωτέρω προθεσμία, ανακαλείται αυτοδικαίως η πράξη διορισμού του.

Τροποποίηση στο άρθρο 25: Προτείνεται να τροποποιηθεί το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 και να διαμορφωθεί ως εξής:

Η μετάθεση θεωρείται ότι έχει συντελεστεί από την εγγραφή στο Σύλλογο που μετατίθεται εντός προθεσμίας δύο μηνών από το χρόνο της δημοσίευσης της απόφασης του Υπουργού Δικαιοσύνης, άλλως η απόφαση παύει να ισχύει.

Άρθρο 20

Τήρηση ατομικού φακέλου δικηγόρου και δημόσιο μητρώο- Αντικατάσταση του άρθρου 26 του ν. 4194/2013

Το άρθρο 26 του ν. 4194/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 26 - Τήρηση αρχείου και ατομικού φακέλου διοριζομένων δικηγόρων – Μητρώα

1. Στο Υπουργείο Δικαιοσύνης τηρείται αρχείο δικηγόρων σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, κατά τη σειρά διορισμού τους.
2. Στο αρχείο αυτό τηρούνται:
 - α. η Υπουργική Απόφαση διορισμού,
 - β. οι προαγωγές και μεταθέσεις των δικηγόρων,
 - γ. η αναστολή, η αποβολή, παύση ή απώλεια της δικηγορικής ιδιότητας.
3. Κάθε δικηγορικός σύλλογος τηρεί για τα μέλη του Μητρώο μελών στο οποίο σημειώνονται:
 - α. η Υπουργική Απόφαση διορισμού,
 - β. η πράξη ορκοδοσίας του δικηγόρου,
 - γ. ο αριθμός μητρώου στον δικηγορικό σύλλογο,
 - δ. οι προαγωγές και μεταθέσεις των δικηγόρων,
 - ε. οι πράξεις αποβολής, αναστολής, παύσης και προσωρινής ή οριστικής απώλειας δικηγορικής ιδιότητας.
 - στ. στοιχεία διεύθυνσης επαγγελματικής έδρας
 - ζ. στοιχεία επικοινωνίας με τουλάχιστον ένα σταθερό ή κινητό τηλέφωνο και υποχρεωτικά μία διεύθυνση ηλεκτρονικής αλληλογραφίας (email)
 - η. στοιχεία ταυτοποίησης ενώπιον των Αρχών και ειδικά: ο ΑΦΜ, ο ΑΜΚΑ, ο αριθμός ΔΑΤ
 - θ. η εγγραφή, αναστολή καταχώρισης ή οριστική διαγραφή σε οποιονδήποτε ειδικό κατάλογο Δικηγόρων που τηρείται στα Αρμόδια Δικαστήρια ή σε άλλες Αρμόδιες Αρχές
4. Κάθε σύλλογος τηρεί αρχείο για κάθε μέλος, στο οποίο περιέχονται έγγραφα που το αφορούν και συνδέονται με την άσκηση του λειτουργημάτων του.
5. Για τις δικηγορικές εταιρίες περιέχονται σε χωριστό αρχείο οι πράξεις σύστασης, τροποποίησης και λύσης τους.
6. Κάθε Σύλλογος υποχρεούται να τηρεί δημόσιο ευρετήριο των μελών του, Δικηγόρων και Δικηγορικών Εταιρειών, σε έντυπη ή και ηλεκτρονική μορφή, στο οποίο υποχρεωτικά αναγράφονται για έκαστο μέλος κατ' ελάχιστο τα κάτωθι:
 - α. Ονοματεπώνυμο και πατρώνυμο ή επωνυμία για της εταιρείες
 - β. το ενεργό ή μη του μέλους
 - γ. ο αριθμός μητρώου του Συλλόγου
 - δ. η διεύθυνση επαγγελματικής έδρας
 - ε. ένα τηλέφωνο επικοινωνίας, σταθερό ή κινητό
 - στ. μία διεύθυνση ηλεκτρονικής αλληλογραφίας

ζ. τα ονοματεπώνυμα και οι αριθμοί μητρώου στον Δικηγορικό Σύλλογο των Διαχειριστών Εταίρων για τις εταιρείες

7. Τα δεδομένα ή υποσύνολο αυτών που τηρούνται σε κάθε Δικηγορικό Σύλλογο κατά την παράγραφο 3, δύνανται να διαλειτουργούν με ειδικό ηλεκτρονικό κατάλογο Δικηγόρων και Δικηγορικών Εταιρειών που θα τηρείται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, ως έκφανση του αρχείου των παραγράφων 1 και 3 του παρόντος, για το σκοπό της λειτουργίας και λειτουργικότητας των πληροφοριακών συστημάτων του ΟΣΔΔΥ-ΠΠ ΟΣΔΔΥ-ΔΔ και εν γένει των ΟΠΣ Δικαστικών και άλλων Αρχών. Η διαλειτουργικότητα αυτή δύναται να υλοποιείται και μέσω του ΟΠΣ της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων, για λογαριασμό έκαστου Συλλόγου.

8. Με Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης μετά από γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων ρυθμίζονται τα θέματα σχετικά με τη διαλειτουργικότητα των δεδομένων κατά την παράγραφο 7 του παρόντος μεταξύ των Δικηγορικών Συλλόγων και του Υπουργείου Δικαιοσύνης, τα σχετικά τεχνικά και οργανωτικά μέτρα και κάθε σχετική πρόβλεψη για την εφαρμογή των επιταγών του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (Κανονισμός [ΕΕ] 2016/679).

Άρθρο 21

Επανακαθορισμός και ορθολογισμός προϋποθέσεων προαγωγής δικηγόρου- Τροποποίηση του άρθρου 28 του ν. 4194/2013

Άρθρο 28 – Αρμοδιότητες δικηγόρου και προαγωγή του

1. Δικηγόρος διορισμένος στο Πρωτοδικείο δικαιούται να παρίσταται και να ενεργεί τις σχετικές διαδικαστικές πράξεις ενώπιον όλων των Πρωτοδικείων, πολιτικών και διοικητικών, Κατ' εξαίρεση δικηγόρος, που είναι διορισμένος στο Πρωτοδικείο, δικαιούται να συμπαρίσταται στο Εφετείο, με δικηγόρο που έχει την ικανότητα παράστασης σε αυτό, για τη συζήτηση έφεσης, κατά απόφασης Πρωτοδικείου, όπου είχε παρασταθεί. Επίσης, δικηγόρος που είναι διορισμένος στο Πρωτοδικείο, εφόσον έχει συμπληρώσει δεκαετή δικηγορική υπηρεσία, δικαιούται να παρίσταται στο Εφετείο για τη συζήτηση έφεσης κατά απόφασης Πρωτοδικείου στην οποία είχε παρασταθεί.

2. Ο δικηγόρος που είναι διορισμένος στο Πρωτοδικείο έχει το δικαίωμα να παρίσταται σε οποιαδήποτε προανακριτική ή ανακριτική αρχή, καθώς και σε οποιοδήποτε ποινικό δικαστήριο πρώτου ή δευτέρου βαθμού ή και ενώπιον του Αρείου Πάγου. Στην περίπτωση παράστασης ενώπιον του Αρείου Πάγου απαιτείται να συμπαρίσταται με δικηγόρο που έχει το δικαίωμα παράστασης στα Ανώτατα Δικαστήρια της χώρας.

3. Δικηγόρος διορισμένος στο Πρωτοδικείο μπορεί να ζητήσει, με αίτησή του προς το Δικηγορικό Σύλλογο στον οποίο ανήκει, την προαγωγή του σε δικηγόρο με δικαίωμα παράστασης στο Εφετείο για τις αστικές, ποινικές και διοικητικές υποθέσεις, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α) έχει συμπληρώσει ευδόκιμη τετραετή άσκηση του λειτουργήματός του·

β) έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον πέντε [5] παραστάσεις ενώπιον δικαστηρίου, τις οποίες αποδεικνύει με την προσκόμιση των οικείων αποφάσεων, πρακτικών ή άλλων πρόσφορων εγγράφων και

γ) έχει παρακολουθήσει επιτυχώς τα σεμινάρια επιμόρφωσης που διοργανώνει το Ι.ΝΟΜ.Ε. για την προαγωγή ενώπιον του Εφετείου, όπως πιστοποιείται με βεβαίωση του Ι.ΝΟΜ.Ε. Δικηγόρος διορισμένος σε κατώτερο δικαστήριο δύναται να συντάσσει, υπογράφει και καταθέτει ένδικα βοηθήματα και ένδικα μέσα που απευθύνονται ενώπιον ανωτέρων δικαστηρίων.

4. Ο δικηγόρος, μετά την προαγωγή του στο πολιτικό ή διοικητικό Εφετείο και την πάροδο τεσσάρων (4) ετών ευδόκιμης άσκησης δικηγορίας σε αυτό, μπορεί να ζητήσει την προαγωγή του ώστε να αποκτήσει δικαίωμα παράστασης στο ανώτατο δικαστήριο της χώρας ως εξής:

i) Στον Άρειο Πάγο, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α) έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον δέκα [10] παραστάσεις ενώπιον των πολιτικών ή ποινικών ή διοικητικών Εφετείων, τις οποίες αποδεικνύει κατά τα οριζόμενα στην περ. β' της παρ. 3· και

β) έχει παρακολουθήσει επιτυχώς τα σεμινάρια επιμόρφωσης που διοργανώνει το Ι.ΝΟΜ.Ε. για την προαγωγή ενώπιον ανώτατου δικαστηρίου, όπως πιστοποιείται με βεβαίωση του Ι.ΝΟΜ.Ε.

ii) Στο Συμβούλιο της Επικρατείας και στο Ελεγκτικό Συνέδριο, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α) έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον δέκα[10] παραστάσεις ενώπιον των πολιτικών ή ποινικών ή διοικητικών Εφετείων, τις οποίες αποδεικνύει κατά τα οριζόμενα στην περ. β' της παρ. 3 και

β) έχει παρακολουθήσει επιτυχώς τα σεμινάρια επιμόρφωσης που διοργανώνει το Ι.ΝΟΜ.Ε. για την προαγωγή ενώπιον ανώτατου δικαστηρίου, όπως πιστοποιείται με βεβαίωση του Ι.ΝΟΜ.Ε.

5. Ο δικηγόρος που είναι διορισμένος στο Εφετείο δικαιούται να παρίσταται και να ενεργεί τις σχετικές διαδικαστικές και δικονομικές πράξεις σε όλα τα Πρωτοδικεία και Εφετεία της χώρας, πολιτικά και διοικητικά,

6. Ο δικηγόρος που είναι διορισμένος στο Εφετείο δικαιούται, εφόσον έχει συμπληρώσει δεκαετή δικηγορική υπηρεσία με έξι χρόνια σε Εφετείο, να συμπαρίσταται στο Συμβούλιο της Επικρατείας και στον Άρειο Πάγο, με δικηγόρο που έχει την ικανότητα παράστασης στα Ανώτατα Δικαστήρια της χώρας, σε αναίρεση κατά απόφασης η οποία εκδόθηκε σε υπόθεση που χειρίσθηκε σε πρώτο ή δεύτερο βαθμό.

7. Ο δικηγόρος που είναι διορισμένος στον Άρειο Πάγο και στο Συμβούλιο της Επικρατείας δικαιούται να παρίσταται και να ενεργεί τις σχετικές διαδικαστικές πράξεις στο Συμβούλιο της Επικρατείας, στον Άρειο Πάγο, στο Ελεγκτικό Συνέδριο και στο Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, καθώς επίσης και σε όλα τα Πρωτοδικεία και Εφετεία, πολιτικά και διοικητικά της χώρας.

8. Για τις προαγωγές των παρ. 3 και 4 αποφασίζει το Διοικητικό Συμβούλιο του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου αφού ορίσει ένα μέλος του ως Εισηγητή και διαπιστώσει τη συνδρομή των προϋποθέσεων, περιλαμβανομένων του απαιτούμενου αριθμού παραστάσεων και της βεβαίωσης παρακολούθησης των σεμιναρίων του Ι.ΝΟΜ.Ε. Η απόφαση γνωστοποιείται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης. το περιεχόμενο, η διάρκεια και ο τρόπος πιστοποίησης της παρακολούθησης των σεμιναρίων του Ι.ΝΟΜ.Ε., καθορίζονται με Απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης μετά από πρόταση της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων.

Άρθρο 22

Αναστολή άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος-Τροποποίηση του άρθρου 31 του ν. 4194/2013

Στο άρθρο 31 του ν. 4194/2013 επέρχονται οι εξής αλλαγές α) στην παρ.1 προστίθεται περ. ζ), β) προστίθεται παρ.3 και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 31: Αναστολή άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος

1. Η άσκηση του λειτουργήματος του δικηγόρου αναστέλλεται:

α) Σε εκείνους που διορίζονται, υπουργοί, αναπληρωτές υπουργοί, υφυπουργοί, γραμματείς του υπουργικού συμβουλίου, γενικοί ή ειδικοί γραμματείς της Βουλής και των υπουργείων, καθώς και στους συμβούλους αυτών, πλην των ειδικών συνεργατών. Ειδικά, όταν πρόκειται για την περίπτωση των ειδικών συμβούλων, με απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και

του αρμόδιου κατά περίπτωση υπουργού, μπορεί να εισαχθούν εξαιρέσεις από την αναστολή άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος.

β) Στον Πρόεδρο της Βουλής, στους γενικούς γραμματείς της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στους αιρετούς περιφερειάρχες και στους γενικούς γραμματείς των δήμων.

γ) Στους κατέχοντες έμμισθες θέσεις σε διεθνείς οργανισμούς ή υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

δ) Στους διοικούντες με εκτελεστική αρμοδιότητα τα νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως αυτός ορίζεται από τον νόμο, ανεξάρτητα από την ιδιότητα ή τον αντίστοιχο χαρακτηρισμό της θέσης τους.

ε) Στους προέδρους ανεξάρτητων αρχών.

στ) Σε κάθε άλλη περίπτωση, που προβλέπεται από ειδική διάταξη τυπικού νόμου ή του κανονισμού της Βουλής.

ζ) Για χρονικό διάστημα έως δύο έτη, εκείνος που διορίζεται ή κατέχει οποιαδήποτε έμμισθη θέση με σύμβαση εργασιακής ή υπαλληλικής σχέσης ιδιωτικού δικαίου σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή υπηρεσία δημόσια (πολιτική ή στρατιωτική), δικαστική, δημοτική ή νομικού προσώπου δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, εφόσον εντός δύο μηνών από την υπογραφή της σύμβασης, προβεί στην δήλωση της στον οικείο σύλλογο. Η αναστολή χορηγείται εφ' άπαξ για κάθε δικηγόρο. Μετά την πάροδο διετίας ισχύουν οι διατάξεις περί ασυμβίβαστου.

2. Η έναρξη και η λήξη της αναστολής του λειτουργήματος του δικηγόρου συμπίπτει με το χρονικό σημείο έναρξης και λήξης των πιο πάνω ιδιοτήτων.

3. Οι δικηγόροι, που τελούν σε αναστολή δεν διορίζονται δικαστικοί αντιπρόσωποι σε οποιαδήποτε εκλογική διαδικασία και δεν ασκούν οποιοδήποτε από τα έργα, που αναφέρονται στο άρθρο 36 του Κώδικα.

Προτείνεται η τροποποίηση του άρθρου 32 με την προσθήκη στο τέλος της παρ.2 της παρακάτω πρότασης: «και δεν διορίζονται δικαστικοί αντιπρόσωποι σε οποιαδήποτε εκλογική διαδικασία και δεν ασκούν οποιοδήποτε από τα έργα που αναφέρονται στο άρθρο 36 παρ.1 περ. η και θ »

Άρθρο 23

Παύση δικηγόρων-Τροποποίηση του άρθρου 33 του ν. 4194/2013

Το άρθρο 33 του ν. 4194/2013 αντικαθίσταται ως εξής

Άρθρο 33 - Παύση δικηγόρων

Παύει να ασκεί τα καθήκοντά του ο δικηγόρος που καταδικάστηκε σε πειθαρχική ποινή οριστικής παύσης ή προσωρινής παύσης για όσο χρόνο αυτή διαρκεί, από τότε που είναι εκτελεστή η απόφαση που την επέβαλε.

Άρθρο 24

Ελεύθερη είσοδος στα Υπουργεία και δημόσια καταστήματα και στους ασκούμενους δικηγόρους-Τροποποίηση του άρθρου 34 του ν. 4194/2013

Άρθρο 34 – Υποχρέωση σεβασμού και τιμής στο λειτούργημα του δικηγόρου

1. Ο δικηγόρος κατά την άσκηση των καθηκόντων του δικαιούται να απολαμβάνει του σεβασμού και της τιμής που οφείλεται στο λειτούργημά του από τους δικαστικούς λειτουργούς και από κάθε άλλο πρόσωπο που ενεργεί στο πλαίσιο της Δημόσιας Διοίκησης.

2. Η είσοδος στα Υπουργεία και στα δημόσια καταστήματα και στα νομικά πρόσωπα που ασκούν δημόσια εξουσία ανεξαρτήτως της εταιρικής μορφής τους επιτρέπεται ελεύθερα στους δικηγόρους και στους ασκούμενους δικηγόρους με επίδειξη ταυτότητας που αποδεικνύει την ιδιότητα τους, κάθε εργάσιμη ημέρα και ώρα χωρίς κανένα χρονικό ή άλλο περιορισμό.

Άρθρο 25

«Άρθρο 36: Περιγραφή του έργου του δικηγόρου

«1. Αποκλειστικό έργο του δικηγόρου είναι η αντιπροσώπευση και η υπεράσπιση του εντολέα του σε κάθε δικαστήριο ή αρχή της Ελληνικής Δημοκρατίας ή οποιασδήποτε άλλης χώρας, στα δικαστήρια, τις υπηρεσίες και τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στα διεθνή δικαστήρια, στα πειθαρχικά και υπηρεσιακά συμβούλια, η κατάθεση σημάτων και διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, η παροχή νομικών συμβουλών προς οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, καθώς και η σύνταξη γνωμοδοτήσεων προς οποιοδήποτε νομικό ή φυσικό πρόσωπο και αρχή. Στο έργο του δικηγόρου περιλαμβάνεται η διαμεσολάβηση για την αναζήτηση συμβιβαστικής λύσης, στο πλαίσιο νόμου ή κοινά αποδεκτής διαδικασίας, για την επίτευξη δε της λύσης αυτής, ο δικηγόρος επικοινωνεί και με τον οφειλέτη του εντολέα ή τον δικηγόρο αυτού στο μέτρο των εκάστοτε αναγκών και πάντα σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας Δικηγορικού Επαγγέλματος. Η παράσταση ενώπιον των δικαστηρίων με ή δια δικηγόρου είναι υποχρεωτική για όλες τις υποθέσεις και σε όλες τις διαδικασίες, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από τον νόμο.».

2. Ομοίως, στο έργο του δικηγόρου περιλαμβάνονται:

α) Η αποκλειστική έρευνα των βιβλίων των υποθηκοφυλακείων και κτηματολογικών γραφείων, καθώς και η σύνταξη των σχετικών εγγράφων ελέγχου τίτλων. Η αίτηση και η λήψη των πιστοποιητικών και αντιγράφων δεν απαιτούν παράσταση ή διαμεσολάβηση δικηγόρου.

β) Η έκδοση βεβαιώσεων που αφορούν στη μεταγραφή, την ιδιοκτησία, τα βάρη και τις διεκδικήσεις επί ακινήτων, που υπάγονται στην τοπική αρμοδιότητα πρώην εμμίσθου υποθηκοφυλακείου και ήδη κτηματολογικού γραφείου.

Οι βεβαιώσεις της παρούσας επέχουν, ως προς όλες τις έννομες συνέπειες, θέση πιστοποιητικού μεταγραφής, ιδιοκτησίας, βαρών ή διεκδικήσεων, αντίστοιχα, ισόκυρου προς εκείνο που εκδίδεται από το αρμόδιο υποθηκοφυλακείο και ήδη κτηματολογικό γραφείο. Οι ισχύουσες διατάξεις για τη δυνατότητα έκδοσης πιστοποιητικών από τα υποθηκοφυλακεία και τα κτηματολογικά γραφεία δεν θίγονται.

γ) Η έκδοση επικυρωμένων αντιγράφων κάθε είδους εγγράφων. Τα αντίγραφα αυτά έχουν πλήρη ισχύ ενώπιον οποιασδήποτε δικαστικής ή άλλης αρχής, καθώς και έναντι ιδιωτών, φυσικών ή νομικών προσώπων.

δ) Η μετάφραση εγγράφων που έχουν συνταχθεί σε ξένη γλώσσα, καθώς και η μετάφραση ελληνικών εγγράφων σε οποιαδήποτε ξένη γλώσσα. Η μετάφραση έχει πλήρη ισχύ έναντι οποιασδήποτε δικαστικής ή άλλης αρχής, εφόσον συνοδεύεται από επικυρωμένο αντίγραφο του εγγράφου που μεταφράστηκε και ο δικηγόρος βεβαιώνει ότι έχει επαρκή γνώση της γλώσσας από και προς την οποία μετάφρασε.

ε) Η βεβαίωση της γνησιότητας της υπογραφής του εντολέα του, όπως προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 42 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, καθώς και σε κάθε άλλη ειδική διάταξη.

«στ) Ο έλεγχος νομιμότητας κάθε αίτησης και των συνυποβαλλόμενων δικαιολογητικών για την καταχώριση στα κτηματολογικά φύλλα πράξεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 16 του ν. 2664/1998 (Α' 275), και η νομική υποστήριξη συναλλασσομένων κατά τις συναλλαγές με όλα τα υποθηκοφυλακεία (άμισθα, έμμισθα, εμμισθοποιημένα) και τα κτηματολογικά γραφεία που υπάγονται στην αρμοδιότητα του φορέα «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ» ή στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Δικαιοσύνης μέχρι τη συγκρότηση των νομικών τμημάτων που προβλέπονται για τα Κτηματολογικά Γραφεία. Οι υπηρεσίες παρέχονται στον φορέα «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ» και, μέσω αυτού, και στα

υποθηκοφυλακεία ή κτηματολογικά γραφεία αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης στο πλαίσιο προγραμματικής σύμβασης του φορέα «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ» και του οικείου δικηγορικού συλλόγου, στην οποία καθορίζονται, μεταξύ άλλων, ο τρόπος ανάθεσης και εκτέλεσης των εργασιών και ο τρόπος επιλογής των δικηγόρων και καθορισμού της αμοιβής τους από τον φορέα «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ». Μεταξύ του φορέα «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ» και του Υπουργείου Δικαιοσύνης υπογράφεται προγραμματική σύμβαση που καθορίζει τις λεπτομέρειες και τους όρους της μεταξύ τους συνεργασίας. Προγραμματικές συμβάσεις που έχουν υπογραφεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος μεταξύ του φορέα «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ» και των οικείων δικηγορικών συλλόγων συνεχίζουν να ισχύουν και το πεδίο εφαρμογής τους επεκτείνεται σε όλες τις υπηρεσίες και για όλα τα υποθηκοφυλακεία και κτηματολογικά γραφεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο.».

ζ) Η υποχρεωτική παράσταση κατά τη σύναψη δικαιοπραξίας, με αντικείμενο την σύσταση, μετάθεση, αλλοίωση, τροποποίηση ή κατάργηση ενοχικών και εμπραγμάτων δικαιωμάτων από επαχθή αιτία σε ακίνητα (εκτός από την εξάλειψη υποθηκών και προσημειώσεων), πλοία και αεροσκάφη και κατά τη σύνταξη κληρονομικών συμβάσεων και εφόσον οι ανωτέρω συμβάσεις έχουν συνολικό αντικείμενο αξίας μεγαλύτερο των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ, ανεξαρτήτως του τόπου στον οποίο βρίσκεται το ακίνητο και η σύνταξη σχεδίου για τη σύμβαση.

η) Η λήψη ενόρκων βεβαιώσεων κατά τα άρθρα 421-422 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, η υποβολή δήλωσης αποδοχής ή αποποίησης κληρονομίας κατά το άρθρο 812 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, η έκδοση πράξεων συναινετικής εγγραφής προσημείωσης υποθήκης και εξάλειψης προσημείωσης υποθήκης κατά το άρθρο 208 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, η έκδοση πράξεων κληρονομητηρίου κατά το άρθρο 819 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, η έκδοση διαταγής πληρωμής κατά τα άρθρα 625-630 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, η έκδοση διαταγής απόδοσης μισθίου κατά τα άρθρα 638-641 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και η σύνταξη έκθεσης ελέγχου εγγραφής σωματείου ή τροποποίησης του καταστατικού του κατά το άρθρο 787 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

θ) Οποιοδήποτε άλλο έργο ανατεθεί από το νόμο στους δικηγόρους.

Άρθρο 26

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' – ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Α' – ΕΜΜΙΣΘΗ ΕΝΤΟΛΗ

Άρθρο 42 – Έμμισθος δικηγόρος

1. Έμμισθος δικηγόρος είναι αυτός που προσφέρει αποκλειστικά νομικές υπηρεσίες, ως νομικός σύμβουλος ή ως δικηγόρος, σε συγκεκριμένο εντολέα, σταθερά και μόνιμα, αμειβόμενος αποκλειστικά με πάγια περιοδική αμοιβή. Ο ίδιος δικηγόρος μπορεί επίσης να αναλαμβάνει υποθέσεις από οποιονδήποτε άλλον, αμειβόμενος είτε ανά υπόθεση είτε με άλλον τρόπο. **Επιτρέπεται η κατάρτιση σύμβασης έμμισθης εντολής από δικηγορική εταιρεία με οποιονδήποτε εντολέα, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Σε περίπτωση εταιρικού δικηγορικής εταιρείας, η σύμβαση έμμισθης εντολής δεν εισφέρεται, εκτός αντιθέτου συμφωνίας, στην εταιρεία.**

2. Ο έμμισθος δικηγόρος ασκεί ελεύθερα τα επιστημονικά του καθήκοντα, όπως επιβάλλουν ο νόμος και η συνείδησή του, σύμφωνα με το άρθρο 5 του παρόντος, χωρίς να υπάγεται στο διευθυντικό δικαίωμα και στην υπαλληλική ιεραρχία του εντολέα. **Ο έμμισθος δικηγόρος δεν υπόκειται σε συγκεκριμένο ωράριο, ενώ δύναται, όπου αυτό είναι εφικτό, να παρέχει τις υπηρεσίες του με τηλεργασία υπό τους όρους που προβλέπονται για το προσωπικό του εντολέα. Το δικηγορικό απόρρητο ισχύει και για τους δικηγόρους με έμμισθη εντολή.**

3. Η έμμισθη εντολή δεν δημιουργεί υποχρέωση του δικηγόρου να εκπροσωπεί δικαστικά ή εξώδικα, ως φυσικά πρόσωπα, τα μέλη της διοίκησης και τους υπαλλήλους ή **προσθηθέντες** του εντολέα, **επειδή με τα φυσικά αυτά πρόσωπα** δεν συνδέεται με σύμβαση έμμισθης εντολής. Ο έμμισθος δικηγόρος δεν υποχρεούται να παρέχει νομικές υπηρεσίες σε τρίτα πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, πέραν του εντολέα, ακόμα κι αν ανήκουν στον ίδιο όμιλο εταιρειών, εκτός αν τέτοια υποχρέωση **έχει προβλεφθεί** ρητά στη σύμβαση έμμισθης εντολής και με **πρόβλεψη πρόσθετης αμοιβής**.

4. Αν το ποσό που λαμβάνει ο δικηγόρος, ως αμοιβή, για τις συμφωνημένες υπηρεσίες του είναι σταθερό σε μηνιαία, ετήσια ή άλλη περιοδική βάση, τεκμαίρεται **μαχητά** ότι υπάρχει σύμβαση έμμισθης εντολής με πάγια αντιμισθία, ανεξάρτητα από το χαρακτηρισμό που προσέδωσαν σ' αυτήν τα μέρη.

Άρθρο 27

Άρθρο 44 – Αποδοχές έμμισθου δικηγόρου

1. Ο δικηγόρος για τις παρεχόμενες με έμμισθη εντολή υπηρεσίες του αμείβεται με πάγιες μηνιαίες αποδοχές, που καθορίζονται με ελεύθερη συμφωνία με τον εντολέα του και οι οποίες δεν μπορούν, **ανά εντολέα**, να είναι κατώτερες των εκάστοτε ισχυουσών κατώτατων νόμιμων αποδοχών **έμμισθου δικηγόρου του δημοσίου τομέα** αναλόγως της αδείας δικηγορίας στο Πρωτοδικείο, στο Εφετείο ή στον Άρειο Πάγο. Η περιοδική καταβολή των αποδοχών του έμμισθου δικηγόρου δεν αλλοιώνει τον χαρακτήρα τους ως δικηγορικής αμοιβής, οι δε διαφορές για αποδοχές έμμισθου δικηγόρου δεν αποτελούν μισθολογικές διαφορές, αλλά διαφορές από δικηγορική αμοιβή, εφαρμοζομένης αντιστοίχως της διάταξης του άρθρου 250 του Αστικού Κώδικα περί πενταετούς παραγραφής.

2. Οι αποδοχές των δικηγόρων που παρέχουν τις υπηρεσίες τους στο Δημόσιο, στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού και στα ΝΠΔΔ καθώς και στα νομικά πρόσωπα του κεφ.Α του ν. 3429/2005 καθορίζονται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες μισθολογικές διατάξεις του Δημοσίου. Οι ανωτέρω δικηγόροι δικαιούνται τις προσαυξήσεις λόγω χρόνου προϋπηρεσίας, συνυπολογιζομένης όλης της δικηγορικής τους υπηρεσίας, καθώς για την κατοχή μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου.

Άρθρο 28

Άρθρο 45 – Περιορισμοί στους έμμισθους δικηγόρους

1. Η σύμβαση του έμμισθου δικηγόρου **στο Δημόσιο Τομέα** που συμπληρώνει το 67ο έτος της ηλικίας του και θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα για σύνταξη **με τουλάχιστον 40 έτη ασφάλισης** λύνεται, **εκτός αν υπάρχει αντίθετη συμφωνία εντολέα και δικηγόρου**. Το 67ο έτος θεωρείται ότι συμπληρώνεται την 31η Δεκεμβρίου του αντίστοιχου έτους. Στην περίπτωση αυτή ο δικηγόρος λαμβάνει την αποζημίωση του άρθρου 46 παράγραφος 3 του Κώδικα.

2. Έμμισθοι δικηγόροι σε κάθε είδους νομικά ή φυσικά πρόσωπα, που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα, δικαιούνται να αποχωρήσουν οποτεδήποτε λαμβάνοντας την αποζημίωση του άρθρου 46 παρ.3 του Κώδικα.

3. **Εντολές Δικηγόρων** με έμμισθη εντολή έχουν την υποχρέωση εντός το αργότερο τριών μηνών από την υπογραφή της σύμβασης, να αναγγείλουν στους οικείους δικηγορικούς συλλόγους την πρόσληψή τους. **Αντίστοιχη δυνατότητα υποχρέωση** γνωστοποίησης έχει και ο έμμισθος δικηγόρος. Ο έγγραφος τύπος της συμβάσεως δεν είναι συστατικός.

4. Σε όλους τους δικηγόρους, παρέχεται η δυνατότητα συνταξιοδότησης με συνέχιση της απασχόλησης κατά τις διατάξεις των άρθρων 1 ν.4554/2018 και 20 ν.4387/2016, όπως εκάστοτε ισχύουν, χωρίς την προϋπόθεση παραίτησης από το δικηγορικό λειτούργημα ή λύσης της συμβάσεως έμμισθης εντολής ή αποχώρησης από τη δικηγορική εταιρεία.

5. Όπου λειτουργούν οργανωμένες νομικές υπηρεσίες ο προϊστάμενος τμήματος ή διεύθυνσης αυτών μπορεί να είναι μόνο δικηγόρος και κατανέμει τις υποθέσεις μεταξύ των δικηγόρων με βάση την εμπειρία και την εξειδίκευση καθενός, μεριμνώντας για τη χορήγηση ικανού χρόνου για τον ενδεδειγμένο χειρισμό όλων των υποθέσεων». Οι νομικές υπηρεσίες υπάγονται διοικητικά απευθείας στη διοίκηση του εντολέα.

Άρθρο 29

Άρθρο 46 – Διάρκεια και λήξη έμμισθης εντολής – αποζημίωση

1. Οι διατάξεις για τη χορήγηση ετήσιας άδειας και επιδόματος αδείας που ισχύουν για τους υπαλλήλους, ισχύουν και για τους έμμισθους δικηγόρους. Εφαρμόζονται επίσης στους έμμισθους δικηγόρους όλες οι κείμενες διατάξεις για χορήγηση **αδειών στο προσωπικό του εντολέα, όπως ενδεικτικά αδείας μετ' αποδοχών λόγω ασθένειας, ανατροφής τέκνων, αναρρωτικής άδειας, εκπαιδευτικής άδειας και προστασίας της κύησης και της λοχείας.** Σε περίπτωση ύπαρξης Κανονισμού εργασίας ή άλλης ευνοϊκής **νομοθεσίας** για τους εργαζόμενους στον εντολέα, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κανονισμού ή της **νομοθεσίας**, εφόσον είναι ευνοϊκότερες. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις ο εντολέας και μέχρι την **ένταξη των εμμίσθων δικηγόρων σε καθεστώς αποζημίωσης από τον e-ΕΦΚΑ ή άλλο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης, καταβάλλει το σύνολο των αποδοχών, ενώ σε περίπτωση αποζημίωσης κατά τ' ανωτέρω, ο εντολέας καταβάλλει τη διαφορά μεταξύ αυτής και των αποδοχών, όταν υφίσταται.**

2. Η σύμβαση μεταξύ έμμισθου δικηγόρου και εντολέα είναι πάντοτε αορίστου χρόνου και λύεται μόνο: α) με το θάνατο **του εντολέα, εφόσον είναι φυσικό πρόσωπο ή του δικηγόρου,** β) τη λύση, κατάργηση ή διάλυση με οποιονδήποτε τρόπο του νομικού προσώπου που απασχολεί τον δικηγόρο, γ) την πτώχευση του εντολέα και δ) με καταγγελία της σύμβασης από τον εντολέα ή τον έμμισθο δικηγόρο. Η καταγγελία είναι έγγραφη, αναφέρεται σ' αυτήν ο συγκεκριμένος ειδικός λόγος της απόλυσης και επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή, **διαφορετικά είναι άκυρη.** Αν στο προσωπικό που απασχολείται στον εντολέα ισχύει κανονισμός εργασίας ή άλλη νομοθεσία που προβλέπει μονιμότητα στην υπηρεσία, η καταγγελία της σύμβασης από τον εντολέα γίνεται μόνο για σπουδαίο λόγο.

3. Αν η έμμισθη εντολή του δικηγόρου λυθεί για οποιονδήποτε λόγο που αναφέρεται **στην προηγούμενη παράγραφο,** ο έμμισθος δικηγόρος δικαιούται να εισπράξει από τον εντολέα, **ή τους κληρονόμους του σε περίπτωση θανάτου,** αποζημίωση. Η αποζημίωση προβλέπεται αναλόγως με το χρόνο διάρκειας της έμμισθης εντολής και ισούται: α) με δύο μηνιαίες **αποδοχές** αν έχει συμπληρώσει ένα έτος υπηρεσίας στον εντολέα, β) με τρεις μηνιαίες **αποδοχές** αν έχει συμπληρώσει τετραετή υπηρεσία, γ) με τέσσερις μηνιαίες **αποδοχές** αν έχει συμπληρώσει εξαετή υπηρεσία, δ) με πέντε μηνιαίες **αποδοχές** αν έχει συμπληρώσει οκταετή υπηρεσία, ε) με έξι μηνιαίες **αποδοχές** αν έχει συμπληρώσει δεκαετή υπηρεσία, στ) με επτά μηνιαίες **αποδοχές** αν έχει συμπληρώσει ενδεκαετή υπηρεσία, ζ) με οκτώ μηνιαίες **αποδοχές** αν έχει συμπληρώσει δωδεκαετή υπηρεσία, η) με εννέα μηνιαίες **αποδοχές** αν έχει συμπληρώσει δεκατρία έτη υπηρεσίας, θ) με δέκα μηνιαίες **αποδοχές** αν έχει συμπληρώσει δεκατέσσερα έτη υπηρεσίας, ι) με ένδεκα μηνιαίες **αποδοχές** αν έχει συμπληρώσει δεκαπέντε έτη υπηρεσίας ια) με δώδεκα μηνιαίες **αποδοχές** αν έχει συμπληρώσει δεκαέξι έτη υπηρεσίας, ιβ) με δεκατρείς μηνιαίες **αποδοχές** αν έχει συμπληρώσει δεκαεπτά έτη υπηρεσίας, ιγ) με δεκατέσσερις μηνιαίες **αποδοχές** αν έχει συμπληρώσει δεκαοκτώ έτη υπηρεσίας, ιδ) με δεκαπέντε μηνιαίες **αποδοχές** αν έχει συμπληρώσει δεκαεννιά έτη

υπηρεσίας, ιε) με δεκαέξι μηνιαίες αποδοχές αν έχει συμπληρώσει είκοσι έτη υπηρεσίας, ιστ) με δεκαεπτά μηνιαίες αποδοχές αν έχει συμπληρώσει είκοσι ένα έτη υπηρεσίας, ιζ) με δεκαοκτώ μηνιαίες αποδοχές αν έχει συμπληρώσει είκοσι δύο έτη υπηρεσίας, ιη) με δεκαεννιά μηνιαίες αποδοχές αν έχει συμπληρώσει είκοσι τρία έτη υπηρεσίας, ιθ) με είκοσι μηνιαίες αποδοχές αν έχει συμπληρώσει είκοσι τέσσερα έτη υπηρεσίας κ) με είκοσι μία μηνιαίες αποδοχές αν έχει συμπληρώσει είκοσι πέντε έτη υπηρεσίας, κα) με είκοσι δύο μηνιαίες αποδοχές αν έχει συμπληρώσει είκοσι έξι έτη υπηρεσίας, κβ) με είκοσι τρεις μηνιαίες αποδοχές αν έχει συμπληρώσει είκοσι επτά έτη υπηρεσίας και κγ) με είκοσι τέσσερις μηνιαίες αποδοχές αν έχει συμπληρώσει είκοσι οκτώ έτη υπηρεσίας. Για τον υπολογισμό του ύψους της μηνιαίας παροχής λαμβάνεται υπόψη το ποσό που καταβάλλεται σταθερά και μόνιμα, συμπεριλαμβανομένων των επιδομάτων. Στις περιπτώσεις οικειοθελούς αποχώρησης ο δικηγόρος δικαιούται το ήμισυ της κατά τα ανωτέρω προβλεπόμενης αποζημίωσης.

4. Μέχρι την πλήρη εξόφληση της πιο πάνω αποζημίωσης και ανεξαρτήτως πταίσματος του εντολέα του, ο έμμισθος δικηγόρος δικαιούται να λαμβάνει τις μηνιαίες αποδοχές, που ελάμβανε κατά την ημέρα της **καθ οιονδήποτε τρόπο λύσης της σύμβασής του.**

5. Κάθε μονομερής βλαπτική μεταβολή των όρων της έμμισθης εντολής, ιδίως **δε** η παρότρυνση από τον εντολέα προς τον Δικηγόρο να δράσει αντίθετα με **το Νόμο**, την καλή πίστη, τον ισχύοντα Κώδικα Δεοντολογίας ή τη συνείδηση του, **δύνανται να θεωρηθεί** ως καταγγελία της έμμισθης εντολής εκ μέρους του εντολέα.

6. Σε περίπτωση θανάτου του έμμισθου δικηγόρου, την αποζημίωση, δικαιούνται να την λάβουν ο/η σύζυγος ή σύντροφος με σύμφωνο συμβίωσης και τα ~~ανάλογα~~ τέκνα του/της **κατά τη μερίδα συμμετοχής τους στην κληρονομιά αυτού.**

7. Καταγγελία συμβάσεων εμίσθων δικηγόρων για όσο χρόνο αυτοί είναι μέλη **διοικητικού συμβουλίου Δικηγορικού Συλλόγου ή της Ένωσης Εμίσθων Δικηγόρων** δεν επιτρέπεται. Η καταγγελία αυτή είναι άκυρη, εκτός εάν: α) συντρέχουν άλλοι λόγοι που συνεπάγονται την απώλεια της άδειας άσκησης δικηγορικού λειτουργήματος ή β) επιτραπεί από το δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο **του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου**, από την επίδοση του εγγράφου της καταγγελίας.

Άρθρο 30

Άρθρο 48 – Παροχή υπηρεσιών προς δικηγόρους και Δικηγορικές Εταιρίες

1. Δικηγόροι μπορούν να απασχολούνται από άλλους δικηγόρους ή από Δικηγορικές Εταιρίες για ορισμένη ή ορισμένες υποθέσεις ή αποκλειστικά. Η σχετική συμφωνία δεν θίγει την επιστημονική ανεξαρτησία τους κατά την άσκηση του λειτουργήματός τους ακόμη και όταν ενεργούν συντονισμένα με άλλους δικηγόρους ή στην περίπτωση συνεργασίας με Δικηγορική Εταιρεία με τους εταίρους και λοιπούς συνεργάτες της εταιρείας.

2. Όταν η συνεργασία του δικηγόρου με άλλον δικηγόρο ή με Δικηγορική Εταιρεία είναι αποκλειστική, η σχετική συμφωνία είναι έγγραφη και πρέπει να κατατεθεί μέσα σε τρεις μήνες από την υπογραφή της στο Δικηγορικό Σύλλογο του δικηγόρου που απασχολείται ή στο Δικηγορικό Σύλλογο της έδρας της εταιρείας. Διαφορετικά η ρύθμιση της σχέσης δεν υπάγεται στο παρόν άρθρο.

3. Η έγγραφη συμφωνία πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον: α) τη διάρκεια της συνεργασίας, β) τη συμφωνούμενη αμοιβή, γ) τον τρόπο καταβολής της αμοιβής, δ) τον τρόπο λύσης της συνεργασίας και την οφειλόμενη αποζημίωση, **η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη του 1/3 της προβλεπόμενης στο άρθρο 46 παρ. 3.**

4. Η εντολή χειρισμού υπόθεσης στο πλαίσιο της ρύθμισης της παραγράφου 1 λογίζεται ότι έχει δοθεί στον εντολέα δικηγόρο ή στην εντολέα Δικηγορική Εταιρεία.

Άρθρο 31**ΤΜΗΜΑ Γ' – ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ****Άρθρο 49 – Ίδρυση Δικηγορικής Εταιρείας – Έδρα – Υποκαταστήματα – Νομική προσωπικότητα – Εταιρική επωνυμία**

1. Αστική Επαγγελματική Δικηγορική εταιρεία (στο εξής η «Δικηγορική Εταιρεία» ή η «Εταιρεία») επιτρέπεται να συσταθεί μόνο μεταξύ εν ενεργεία δικηγόρων (στο εξής οι «Εταίροι») με αποκλειστικό σκοπό την παροχή δικηγορικών υπηρεσιών (οπουδήποτε, εντός ή εκτός Ελλάδος) και τη διανομή μεταξύ των Εταίρων (κατά τη μέθοδο, που θα συμφωνούν κατά την αδέσμευτη κρίση τους) των συνολικών κερδών, που θα προκύπτουν από τη δραστηριότητα της εταιρείας. **Εφόσον προβλέπεται στο Καταστατικό, μέρος των κερδών μπορεί, με απόφαση του αρμοδίου, σύμφωνα με το Καταστατικό, οργάνου της Δικηγορικής Εταιρείας, να διανέμεται προς τους δικηγόρους μη εταίρους, που απασχολεί η Εταιρεία κατ' αποκλειστική συνεργασία κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 48 παρ. 2 σε συνδυασμό με το άρθρο 49 παρ. 5 του Κώδικα ή με έμμισθη εντολή, επί πλέον της καταβαλλόμενης αμοιβής από τη συνεργασία.**

Η Δικηγορική Εταιρεία δεν κηρύσσεται σε πτώχευση ή αναγκαστική διαχείριση.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του άρθρου 52 του Κώδικα, Εταίρος Δικηγορικής Εταιρείας απαγορεύεται να συμμετέχει σε άλλη Δικηγορική Εταιρεία ή να ασκεί ατομική δικηγορία και γενικά να ενεργεί για δικό του λογαριασμό ή για λογαριασμό άλλου πράξεις αντίθετες με τα συμφέροντα της εταιρείας.

3. Η έδρα της εταιρείας ορίζεται με το Καταστατικό στην περιφέρεια του Δικηγορικού Συλλόγου, στον οποίο είναι εγγεγραμμένος ένας από τους Εταίρους και καταχωρείται σε ειδικό βιβλίο (Μητρώο εταιρειών), που τηρείται για το σκοπό αυτόν από το Δικηγορικό Σύλλογο της έδρας της εταιρείας. **Η δικηγορική εταιρεία δύναται με αίτηση της στον σύλλογο που είναι εγγεγραμμένη να ζητήσει την μετάθεση της σε άλλον, εφόσον ένας τουλάχιστον εταίρος είναι μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου, στον οποίο θα μετατεθεί. Η απόφαση του ΔΣ κοινοποιείται στον σύλλογο που θέλει να μετατεθεί η αιτούσα. Η μετάθεση της θεωρείται ότι έχει συντελεσθεί από τον χρόνο εγγραφής της στο Σύλλογο που έχει μετατεθεί.**

4. Η Δικηγορική Εταιρεία δύναται να ιδρύει υποκαταστήματα στην Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα και στο εξωτερικό σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας της Ε.Ε. και της νομοθεσίας του εκάστοτε κράτους υποδοχής. Προϋπόθεση για τη σύννομη λειτουργία του υποκαταστήματος είναι ο διορισμός υπεύθυνου εκπροσώπου για το υποκατάστημα της Εταιρείας, ο οποίος δύναται να είναι είτε Εταίρος της Εταιρείας είτε συνεργάτης της δικηγόρος που συνδέεται με την Εταιρεία με σταθερή σχέση. Η απόφαση της Δικηγορικής Εταιρείας για ίδρυση υποκαταστήματος γνωστοποιείται εντός δέκα (10) ημερών στο Δικηγορικό Σύλλογο της έδρας της Εταιρείας και του Υποκαταστήματος και καταχωρείται στα βιβλία εταιρειών αυτών των Δικηγορικών Συλλόγων.

5. Η Δικηγορική Εταιρεία δύναται να απασχολεί δικηγόρους μη Εταίρους και με σχέση αποκλειστικής παροχής υπηρεσιών κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 48 του Κώδικα. Ασκούμενοι δικηγόροι μπορούν να ασκούνται σε Δικηγορικές Εταιρείες και να κάνουν παραστάσεις στα δικαστήρια με οποιονδήποτε από τους Εταίρους ή τους συνεργάτες της Δικηγορικής Εταιρείας. Κάθε Εταιρεία μπορεί να έχει τόσους ασκούμενους δικηγόρους όσους ατομικά έχουν δικαίωμα οι Εταίροι της, σύμφωνα με τον Κώδικα.

6. Η Δικηγορική Εταιρεία αποκτά νομική προσωπικότητα από την εγγραφή της στο Μητρώο Εταιρειών του Δικηγορικού Συλλόγου της έδρας της ή από την πάροδο άπρακτης της προθεσμίας που προβλέπεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 50. **Η δημοσίευση δεν έχει συστατικό χαρακτήρα. Η εντός 30 ημερών από την**

εγγραφή στο Μητρώο, η δικηγορική εταιρία οφείλει να υποβάλει δήλωση εγγραφής στο φορολογικό μητρώο της ΑΑΔΕ, άλλως λύεται αυτοδικαίως.

7. Αν δεν ορίζεται διαφορετικά στο καταστατικό, σε περίπτωση θανάτου, δικαστικής συμπαράστασης, παραίτησης ή παύσης από το λειτούργημα κάποιου από τους Εταίρους, εάν οι Εταίροι που απομένουν είναι τουλάχιστον δύο (2), η Εταιρεία συνεχίζεται μεταξύ τους. **Εάν ο εταίρος, που απομένει, είναι ένας, η Εταιρεία συνεχίζεται για χρονικό διάστημα τριών μηνών και εάν έως τη συμπλήρωσή του δεν εγκριθεί από το Δικηγορικό Σύλλογο της έδρας της η είσοδος δεύτερου εταίρου, λύνεται.**

8. Η εταιρική επωνυμία, στην οποία περιέχεται ο τίτλος «ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», περιλαμβάνει υποχρεωτικά κατά το στάδιο της ίδρυσής της τα ονοματεπώνυμα ή μόνο τα επώνυμα ενός ή περισσοτέρων Εταίρων. Αν δεν ορίζεται διαφορετικά στο Καταστατικό, η επωνυμία της εταιρείας διατηρείται και μετά την αποχώρηση ή το θάνατο εκείνου του Εταίρου, το όνομα του οποίου περιλαμβάνεται στην επωνυμία. Σε περίπτωση που ο Εταίρος, το όνομα του οποίου περιλαμβάνεται στην εταιρική επωνυμία, τελεί σε αναστολή από τη δικηγορία, θα πρέπει καθ' όλη τη διάρκεια της αναστολής, κάτω από την εταιρική επωνυμία να αναγράφεται ευκρινώς το όνομα του υπό αναστολή Εταίρου με τη σημείωση ότι τελεί σε αναστολή. **Επιτρέπεται η χρήση διακριτικού τίτλου, ο οποίος πρέπει να συνάδει με την επωνυμία της Εταιρείας, να μην συνιστά κοινής χρήσης όρο της νομικής επιστήμης και να μην προκαλεί σύγχυση με διακριτικό τίτλο άλλης Δικηγορικής Εταιρείας ή με σήμα ή άλλο διακριτικό γνώρισμα άλλου φορέα παροχής μη νομικών υπηρεσιών. Η χρήση του διακριτικού τίτλου δεν υποκαθιστά την επωνυμία. Η παραβίαση της παρούσας διάταξης συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα όλων των εταίρων.**

9. **Επιτρέπεται η συγχώνευση δικηγορικών εταιρειών κατά τα ισχύοντα αναλογικά στο εμπορικό δίκαιο για τις προσωπικές εταιρείες με παράλληλη προστασία των εταίρων των εμμίσθων και συνεργατών δικηγόρων, των υπαλλήλων και λοιπών τρίτων κατ' ανάλογη εφαρμογή του Π.Δ. 178/2002(ΦΕΚ 162/Α' 12.7.2002) . Στην περίπτωση αυτή απαιτείται ειδική συναίνεση του εντολέα για τη συνέχιση της εκπροσώπησης του.**

10. Η δικηγορική εταιρεία, από την απόκτηση της νομικής της προσωπικότητας, υποκαθίσταται χωρίς άλλες διατυπώσεις στη θέση του δικηγόρου εταίρου στο πλαίσιο των ενεργών σχέσεων εντολής που διατηρεί με πολίτες, πλην της ρητής εναντίωσής τους.

Άρθρο 32

Άρθρο 50 – Καταστατικό Δικηγορικής Εταιρείας και διαδικασία έγκρισής του

1. Για τη σύσταση της Δικηγορικής Εταιρείας απαιτείται έγγραφο (Καταστατικό), το οποίο υπογράφεται από όλους τους ιδρυτές Εταίρους. Το Καταστατικό περιλαμβάνει τουλάχιστον: α) το σκοπό, την επωνυμία και την έδρα της Εταιρείας, β) τα ονόματα και τις διευθύνσεις των Εταίρων, γ) τους όρους της εισόδου, της αποχώρησης και της αποβολής των Εταίρων, δ) τον αριθμό των μεριδίων εκάστου εταίρου και τη μέθοδο διανομής των καθαρών κερδών, ε) τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εταίρων, στ) τον τρόπο διοίκησης της Εταιρείας, ζ) τον τρόπο εκπροσώπησης της Εταιρείας δικαστικώς και εξωδίκως, η) την απαιτούμενη απαρτία και πλειοψηφία για τη λήψη αποφάσεων από τους Εταίρους, θ) τους λόγους λύσης της Εταιρείας και την εκκαθάρισή της μετά τη λύση.

2. Το Καταστατικό της Εταιρείας, καθώς και οι τροποποιήσεις αυτού υποβάλλονται για έγκριση στο Δικηγορικό Σύλλογο της έδρας της Εταιρείας. Αν το Καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, για την τροποποίησή του απαιτείται απόφαση των Εταίρων που εκπροσωπούν τα 3/4 των εταιρικών μεριδίων.

3. Η έγκριση του Καταστατικού και κάθε τροποποίησή του γίνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Δικηγορικού Συλλόγου της έδρας της Εταιρείας, το οποίο ελέγχει αν οι διατάξεις του Καταστατικού συνάδουν με τις διατάξεις του νόμου.
4. Αν παρέλθει άπρακτο διάστημα τριών (3) μηνών από την υποβολή του, προς έγκριση, Καταστατικού ή της τροποποίησής του, θεωρείται ότι η έγκριση έχει παρασχεθεί.
5. Η απόφαση που δεν εγκρίνει το Καταστατικό της Εταιρείας ή τις τροποποιήσεις του πρέπει να είναι επαρκώς αιτιολογημένη.
6. Η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Δικηγορικού Συλλόγου, με την οποία εγκρίνεται ή τροποποιείται το Καταστατικό ή λύεται η Εταιρεία εγγράφεται στα βιβλία εταιρειών του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου και δημοσιεύεται στο περιοδικό που εκδίδει ο οικείος Δικηγορικός Σύλλογος και σε περίπτωση που δεν εκδίδει τέτοιο, στο Νομικό Βήμα.
7. Στο Δικηγορικό Σύλλογο της έδρας της Εταιρείας και στους Δικηγορικούς Συλλόγους, που υπάγονται τυχόν υποκαταστήματα της Εταιρείας, τηρείται φάκελος, τον οποίο η Εταιρεία υποχρεούται να ενημερώνει μέσα σε 15 ημέρες από κάθε μεταβολή που αφορά στην εκπροσώπηση, διοίκηση ή διαχείρισή της, τη μεταβολή των μερίδων, την είσοδο ή αποχώρηση Εταίρων, καθώς και κάθε στοιχείο που αφορά στην ταυτότητα ή στην επωνυμία της Εταιρείας. **Ο Δικηγορικός Σύλλογος μπορεί να παρέχει πληροφορίες σε τρίτους, που θεμελιώνουν έννομο συμφέρον, πλέον όσων αναφέρονται στο άρθρο 26, τα ονοματεπώνυμα των εταίρων και τα εταιρικά τους μερίδια.**
8. Οι Εταιρείες υποχρεούνται να τηρούν βιβλίο πρακτικών των αποφάσεων της Συνέλευσης των εταίρων και των πράξεων των διαχειριστών, καθώς και τα φορολογικά βιβλία και στοιχεία που προβλέπονται από το νόμο.

Άρθρο 33

Άρθρο 51 – Είσοδος, έξοδος και αποβολή εταίρου

1. Η είσοδος νέων Εταίρων επιτρέπεται πάντοτε με απόφαση των Εταίρων με την απαρτία και πλειοψηφία που προβλέπεται στο Καταστατικό.
2. Η αποχώρηση εταίρου επιτρέπεται εφόσον προηγηθεί έγγραφη γνωστοποίησή του στην εταιρεία, **εάν μεν οι εταίροι είναι περισσότεροι των δύο προ μηνός, εάν δε είναι μόνο δύο προ τριμήνου.** Το καταστατικό μπορεί να ορίζει **διαφορετικές προθεσμίες.**
3. Η αποβολή Εταίρου επιτρέπεται, μόνο για σπουδαίο λόγο, με απόφαση των Εταίρων και με την απαρτία και πλειοψηφία που προβλέπεται στο Καταστατικό. Σπουδαίος λόγος θεωρείται ιδίως η βαριά παράβαση καθηκόντων, η αδυναμία ή η πρόδηλη ανεπάρκεια για την εκτέλεσή τους, καθώς και κάθε βαρύ πειθαρχικό παράπτωμα όπως αυτό προβλέπεται στο νόμο και στους Κώδικες Δεοντολογίας και μπορεί να πλήξει το κύρος και τη φήμη της Εταιρείας.
4. Η είσοδος, η αποχώρηση, καθώς και η αποβολή εταίρου συνιστούν τροποποιήσεις του Καταστατικού και συνεπάγονται υποχρεωτικά την ανακατανομή των εταιρικών μεριδίων και των ποσοστών συμμετοχής στα κέρδη και στις ζημίες των Εταίρων κατόπιν απόφασης της Γενικής Συνέλευσης που συγκαλείται για το σκοπό αυτόν.

Άρθρο 34

Άρθρο 52 – Εισφορές – Εταιρική Περιουσία – Εταιρικές Μεριδες

1. Οι Εταίροι εισφέρουν υποχρεωτικά στην Εταιρεία την εργασία τους. **Εισφέρουν επίσης τις εκκρεμείς υποθέσεις των εντολέων τους και τις εκκρεμείς και ανείσπρακτες αμοιβές τους, είτε προκύπτουν από**

εργολαβικό δίκης, είτε από οποιαδήποτε άλλη έγγραφη ή προφορική συμφωνία ή καθορίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 57 έως 86 του παρόντος. Η σύμβαση έμμισθης εντολής με πάγια αντιμισθία δεν εισφέρεται εκτός αντίθετης συμφωνίας. Συμπληρωματικά επιτρέπεται αποκλειστικά και μόνο για την εξυπηρέτηση των αναγκών της Εταιρείας η εισφορά σε χρήμα ή σε κινητά πράγματα και η χρήση κινητών και ακινήτων πραγμάτων. Επιτρέπεται επίσης η κτήση κυριότητας ακινήτου από την Εταιρεία για την επαγγελματική της εγκατάσταση και μόνον. Η αποτίμηση των εισφορών, καθώς και οι τυχόν απολείψεις και επιστροφές οποιωνδήποτε ποσών στους Εταίρους, λόγω αποχώρησης ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο, αποφασίζονται από τους Εταίρους της Δικηγορικής Εταιρείας.

2. Οι εισφορές των Εταίρων και κάθε τι άλλο, που αποκτάται με οποιονδήποτε τρόπο στο όνομα ή για λογαριασμό της Εταιρείας, ανήκει στην Εταιρεία.

3. Τα μερίδια κάθε Εταίρου ορίζονται ελεύθερα από τη Γενική Συνέλευση σε εκατοστιαία ποσοστά και δεν συνδέονται με την εισφορά του Εταίρου.

4. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που λαμβάνεται σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο Καταστατικό με την απαιτούμενη απαρτία και πλειοψηφία, τα μερίδια ανακατανέμονται είτε με την είσοδο ή αποχώρηση Εταίρου είτε με την αποβολή αυτού για σπουδαίο λόγο, είτε για οποιονδήποτε άλλο λόγο. Αν δεν ορίζεται σχετικά στο Καταστατικό, απαιτείται απόφαση των Εταίρων που εκπροσωπούν τα 3/4 των μεριδίων. Η μεταβολή των μεριδίων για οποιονδήποτε λόγο συνιστά τροποποίηση του Καταστατικού.

5. **Με διάταξη του καταστατικού** ή με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Εταίρων μπορεί να προβλεφθεί ότι οι αμοιβές **εταίρου** από συμμετοχή σε Διοικητικά Συμβούλια ή από **γνωμοδοτήσεις** μπορούν **να εισπράττονται** από τον εταίρο, **χωρίς να αποτελούν έσοδο της εταιρείας**.

Άρθρο 35

Άρθρο 54 – Δικαιώματα - Διανομή εσόδων – Ευθύνη των Εταίρων – Διαφορές μεταξύ των Εταίρων – Σχέσεις με εντολείς

1. Κάθε Εταίρος έχει δικαίωμα να πληροφορείται αυτοπροσώπως για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων, να εξετάζει τα βιβλία και τα έγγραφα σχετικά με τη διαχείριση. Αντίθετη συμφωνία είναι άκυρη.

2. Η ετήσια διανομή καθαρών εσόδων γίνεται μέσα σε τρεις (3) μήνες από το κλείσιμο της διαχειριστικής περιόδου, όπως ορίζεται στο Καταστατικό.

3. Οι Εταίροι μετέχουν στα κέρδη και τις ζημίες της Εταιρείας με βάση τα ποσοστά των μεριδίων τους. Το Καταστατικό δύναται να προβλέπει διαφορετική μέθοδο διανομής των κερδών, καθώς και την καταβολή εκτάκτων αμοιβών για τους Εταίρους, **καθώς και για τους δικηγόρους αποκλειστικής συνεργασίας κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 48 παρ. 2 σε συνδυασμό με το άρθρο 49 παρ. 5 του Κώδικα ή με έμμισθη εντολή** που θα επιδεικνύουν ιδιαίτερη δραστηριότητα, ζήλο, απόδοση και συνεργασία. Κατά τα ποσά αυτά μειώνονται ανάλογα τα έσοδα των λοιπών Εταίρων. Με απόφαση του αρμοδίου, σύμφωνα με το Καταστατικό, οργάνου της Δικηγορικής Εταιρείας, είναι δυνατή η διανομή προσωρινών καθαρών κερδών στους Εταίρους **και στα παραπάνω αναφερόμενα πρόσωπα**. Το ποσό που διανέμεται δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των κερδών, που προκύπτει με βάση την ετήσια διανομή καθαρών εσόδων της παρ. 2.

4. Ο Εταίρος που δεν είναι διαχειριστής, ευθύνεται έναντι των λοιπών Εταίρων και της Εταιρείας μόνο για την επιμέλεια που επιδεικνύει στις δικές του υποθέσεις, όπως αυτή οριοθετείται, ερμηνεύεται και εφαρμόζεται, σύμφωνα με το άρθρο 746 του Αστικού Κώδικα.

5. Για τις πάσης φύσεως υποχρεώσεις της εταιρείας ευθύνεται μόνο η εταιρεία με την περιουσία της. Τα άρθρα 759, 783 Α.Κ. και η παρ. 1 του άρθρου 270 του ν. 4072/2012 (Α' 86) δεν έχουν εφαρμογή στις σχέσεις της εταιρείας και των εταίρων της με εντολείς της ή τρίτους. Ειδικά: α) έναντι του Δημοσίου και

των φορέων κοινωνικής ασφάλισης εφαρμόζονται, για χρέη που δημιουργούνται μετά την **23-7-2021**, κατ' αναλογία οι προβλέψεις προσωπικής, αλληλεγγυας και εις ολόκληρον ευθύνης των προσώπων του άρθρου 50 του ν. 4174/2013 (Α' 170) και του άρθρου 31 του ν. 4321/2015 (Α' 32), τα οποία διατηρούν δικαίωμα αναγωγής κατά των λοιπών μελών της εταιρείας κατά την αναλογία συμμετοχής τους στην εταιρεία, σύμφωνα με την παρ. 3, β) έναντι των εντολέων της, η εταιρεία ευθύνεται, κατά τις διατάξεις για την ευθύνη των δικηγόρων (άρθρα 160 του παρόντος και 73 του ΕισΝΚΠολΔ (π.δ. 503/1985, Α' 182), για πράξεις ή παραλείψεις των εταίρων ή συνεργατών δικηγόρων, εφόσον αυτές έγιναν κατά τον χειρισμό υπόθεσης εντολέα της εταιρείας και διατηρεί δικαίωμα αναγωγής κατά του υπαιτίου εταίρου, κατά το ποσό που η εταιρεία θα ικανοποιήσει τον τρίτο.

6. Η Εταιρεία έχει δικαίωμα αναγωγής κατά του υπαιτίου Εταίρου κατά το ποσό που η Εταιρεία θα ικανοποιήσει τον τρίτο. Στην περίπτωση που η Εταιρεία έχει ασφαλιστεί για την αστική ευθύνη έναντι τρίτων, δικαίωμα αναγωγής κατά του υπαιτίου εταίρου έχει η Εταιρεία μόνο για το ποσό που δεν καλύφθηκε από την ασφαλιστική Εταιρεία και την ασφαλιστική αποζημίωση.

7. Κάθε διαφορά που προκύπτει από την ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων του νόμου ή του Καταστατικού της Εταιρείας είτε μεταξύ των Εταίρων είτε μεταξύ αυτών και της Εταιρείας, επιλύεται από τη διαιτησία του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου μετά από προσφυγή εκείνου ή εκείνων που έχουν έννομο συμφέρον, μέσα σε αποσβεστική προθεσμία τριών (3) μηνών από τη γέννηση της διαφοράς. Οι διαιτητές ορίζονται για τρία (3) χρόνια από το Διοικητικό Συμβούλιο του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου. Συνεχίζουν πάντως την άσκηση των καθηκόντων τους για όσες υποθέσεις έχουν αναλάβει κατά τη διάρκεια της θητείας τους. **Ως προς τη διαδικασία της Διαιτησίας εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του ΠΔ 91/2020 για το Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών, του ΔΠ 68/2020 για το Δικηγορικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης, για δε τους λοιπούς Δικηγορικούς Συλλόγους οποιουδήποτε από τα δύο επιλέξει ο διαιτητής και των άρθρων 867-900 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας σε όση έκταση συνάδουν με τη φύση των διαφορών, που προκύπτουν από τη λειτουργία της Δικηγορικής Εταιρείας.**

Άρθρο 36

Άρθρο 56Α

Υποκείμενα & Μορφές Μετασχηματισμών

1. Οι Δικηγορικές Εταιρείες της παραγράφου 1 του άρθρου 49, που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα, μπορεί να υποβληθούν ή να μετάσχουν στις εξής μορφές μετασχηματισμών: (α) συγχώνευση και (β) διάσπαση.

2. Συγχώνευση είναι η πράξη με την οποία μία ή περισσότερες Δικηγορικές Εταιρείες (απορροφώμενη ή απορροφώμενες), ύστερα από τη λύση τους, χωρίς να τεθούν σε εκκαθάριση, μεταβιβάζουν σε μία άλλη Δικηγορική Εταιρεία (επωφελούμενη), υφιστάμενη (συγχώνευση με απορρόφηση) ή, κατά περίπτωση, ταυτόχρονα συνιστώμενη (συγχώνευση με σύσταση νέας), το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεών τους, με τη διάθεση στους Εταίρους τους εταιρικών μεριδίων της τελευταίας και ενδεχομένως με καταβολή χρηματικού ποσού.

3. Η διάσπαση διακρίνεται σε κοινή και μερική διάσπαση. Κοινή διάσπαση είναι η πράξη με την οποία μία Δικηγορική Εταιρεία (διασπώμενη), ύστερα από τη λύση της, χωρίς να τεθεί σε εκκαθάριση, μεταβιβάζει σε μία ή περισσότερες άλλες Δικηγορικές Εταιρείες, υφιστάμενες ή/και ταυτόχρονα συνιστώμενες (επωφελούμενες), το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεών της, έναντι απόδοσης στους Εταίρους της, εταιρικών μεριδίων των επωφελούμενων Δικηγορικών Εταιρειών και ενδεχομένως με την καταβολή χρηματικού ποσού. Μερική διάσπαση είναι η πράξη με την οποία μία Δικηγορική Εταιρεία (διασπώμενη), χωρίς να λυθεί, μεταβιβάζει σε μία ή περισσότερες άλλες Δικηγορικές Εταιρείες, υφιστάμενες ή/και ταυτόχρονα συνιστώμενες (επωφελούμενες), το

καθοριζόμενο στο σχέδιο σύμβασης διάσπασης τμήμα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της, έναντι απόδοσης σε Εταίρους της, εταιρικών μεριδίων των επωφελούμενων Δικηγορικών Εταιρειών και ενδεχομένως με την καταβολή χρηματικού ποσού.

Άρθρο 37

Άρθρο 56B

Διαδικασία Μετασχηματισμού

1. Οι μετασχηματισμοί του άρθρου 56A διενεργούνται με βάση Σχέδιο Σύμβασης Μετασχηματισμού (σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης ή σχέδιο σύμβασης διάσπασης, κατά περίπτωση) το οποίο περιέχει τους όρους και προϋποθέσεις του σκοπούμενου μετασχηματισμού καθώς και τις ειδικές συμφωνίες που διέπουν τις σχέσεις μεταξύ των μετασχηματιζόμενων Δικηγορικών Εταιρειών και μεταξύ αυτών και των Εταίρων τους. Το περιεχόμενο του Σχεδίου Σύμβασης Μετασχηματισμού, περιλαμβανομένης και της αποτίμησης των εισφερομένων περιουσιακών στοιχείων, καθορίζεται ελευθέρως εφόσον δεν προσκρούει σε απαγορευτικές διατάξεις νόμου και του Καταστατικού των μετασχηματιζόμενων Δικηγορικών Εταιρειών.
2. Στο Σχέδιο Σύμβασης Μετασχηματισμού, το οποίο συντάσσεται από τον διαχειριστή ή διαχειριστές των Δικηγορικών Εταιρειών που συμμετέχουν στο μετασχηματισμό, γίνεται ειδική αναφορά στην μέριμνα που λαμβάνεται για την διατήρηση και προστασία των δικαιωμάτων των δικηγόρων συνεργατών, των πιστωτών και των πελατών. Το Σχέδιο Σύμβασης Μετασχηματισμού τίθεται σε γνώση των Εταίρων των μετασχηματιζόμενων Δικηγορικών Εταιρειών το αργότερο δέκα πέντε (15) ημέρες πριν από την ημέρα Γενικής Συνέλευσης των Εταίρων που λαμβάνει την απόφαση για τον μετασχηματισμό και εγκρίνει το Σχέδιο Σύμβασης Μετασχηματισμού.
3. Το Σχέδιο Σύμβασης Μετασχηματισμού εγκρίνεται με απόφαση των Γενικών Συνελεύσεων των Εταίρων των Δικηγορικών Εταιρειών που συμμετέχουν στον μετασχηματισμό, η οποία λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία εφόσον συμμετέχουν τουλάχιστον δύο εταίροι και πλειοψηφία των Εταίρων που εκπροσωπούν τα 3/4 του συνόλου των εταιρικών μεριδίων, εκτός εάν στα Καταστατικά των μετασχηματιζόμενων Δικηγορικών Εταιρειών προβλέπεται υψηλότερο ποσοστό για την λήψη τέτοιας απόφασης. Σε περίπτωση που το καταστατικό προβλέπει ομοφωνία, τότε για την λήψη της απόφασης απαιτείται πλειοψηφία ¾ του συνόλου των εταιρικών μεριδίων. Με την ίδια απόφαση εγκρίνεται και το Καταστατικό της Δικηγορικής Εταιρείας όπως τροποποιείται συνεπεία του μετασχηματισμού και των διατάξεων του Σχεδίου Σύμβασης Μετασχηματισμού.
4. Η οριστική Σύμβαση Μετασχηματισμού υπόκειται σε έγγραφο τύπο είτε με την μορφή ιδιωτικού είτε συμβολαιογραφικού εγγράφου, εφόσον απαιτείται. Μετά από την έγκριση του Σχεδίου Σύμβασης Μετασχηματισμού από τις Γενικές Συνελεύσεις των Εταίρων και την υπογραφή της οριστικής Σύμβασης Μετασχηματισμού από τους εκπροσώπους των Δικηγορικών Εταιρειών, υποβάλλεται προς έγκριση στον κατά περίπτωση αρμόδιο Δικηγορικό Σύλλογο, εφαρμοζόμενων αναλογικώς των διατάξεων του άρθρου 50. Σε περίπτωση που στο μετασχηματισμό συμμετέχουν Δικηγορικές Εταιρείες με διαφορετική έδρα, απαιτείται έγκριση από τον Δικηγορικό Σύλλογο της έδρας της κάθε μίας Δικηγορικής Εταιρείας

Άρθρο 38

Άρθρο 56Γ

Αποτελέσματα

1. Από την ημερομηνία έγκρισης της Σύμβασης Μετασχηματισμού από τον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο ή από όλους τους οικείους Δικηγορικούς Συλλόγους επέρχονται αυτοδικαίως τα αποτελέσματα του μετασχηματισμού μεταξύ των μετασχηματιζομένων Δικηγορικών Εταιρειών και των Εταίρων τους αλλά και έναντι των τρίτων γενικώς. Από την ημερομηνία αυτή και μετά, στη μεν περίπτωση της συγχώνευσης με απορρόφηση, η απορροφώσα Δικηγορική Εταιρεία, στην δε περίπτωση συγχώνευσης με σύσταση νέας εταιρείας, η νέα Δικηγορική Εταιρεία υπεισέρχονται στο σύνολο των δικαιωμάτων, των υποχρεώσεων και γενικώς των εννόμων σχέσεων των συγχωνευόμενων Δικηγορικών Εταιρειών ως οιοιδήποτε καθολικοί διάδοχοι. Το αυτό ισχύει και για την περίπτωση της διάσπασης, ως προς τις επωφελούμενες Δικηγορικές Εταιρείες. Ειδικά όμως για την περίπτωση της μερικής διάσπασης, η καθολική διαδοχή εκτείνεται μόνο στην περιουσία (δικαιώματα, υποχρεώσεις και έννομες σχέσεις γενικώς) και τις δραστηριότητες που μεταφέρονται στην επωφελούμενη Δικηγορική Εταιρεία με βάση την σύμβαση διάσπασης.

2. Οι διαφωνούντες και καταψηφίσαντες το Σχέδιο Σύμβασης Μετασχηματισμού Εταίροι έχουν δικαίωμα αζήμιας εξόδου από την Δικηγορική Εταιρεία, ακόμη και αν προβλέπεται διαφορετικά στο Καταστατικό της Δικηγορικής Εταιρείας. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 51 για την τήρηση προθεσμίας, η έξοδος συντελείται αυτοδικαίως κατά τον χρόνο έγκρισης του μετασχηματισμού από τον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο, εκτός εάν υπάρξει αποχώρηση του Εταίρου σε προγενέστερο χρόνο κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας. Οι αποχωρούντες Εταίροι δικαιούνται να λάβουν τις εισφορές τους σε χρήμα και σε κινητά πράγματα (εξοπλισμό-βιβλία) καθώς και την συμμετοχή στα κέρδη, που τους αναλογούν μέχρι το χρόνο της αποχώρησής τους, συμψηφιζομένων αντίστοιχα οποιωνδήποτε απαιτήσεων της Δικηγορικής Εταιρείας έναντι αυτών μέχρι τον ίδιο χρόνο, εφόσον αυτές έχουν γεννηθεί και είναι απαιτητές. Τα μέρη συμφωνούν ελεύθερα τον τρόπο και χρόνο καταβολής των σχετικών ποσών.

3. Τυχόν ευθύνη των αποχωρούντων Εταίρων με βάση τις διατάξεις για την ευθύνη των δικηγόρων παραμένει ατομικώς και μετά την ολοκλήρωση του μετασχηματισμού και μέχρι την συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής της σχετικής απαίτησης αλλά ως προς την επιβίωσασα ή επωφελούμενη κατά περίπτωση, Δικηγορική Εταιρεία το αργότερο μέχρι την συμπλήρωση ενός (1) έτους από την έγκριση του μετασχηματισμού σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 56B. Σε κάθε περίπτωση ισχύουν αναλογικά οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 54 χωρίς να αποκλείεται ειδικότερες ρυθμίσεις μεταξύ της Δικηγορικής Εταιρείας και των αποχωρούντων Εταίρων.

Άρθρο 39

Άρθρο 56Δ

Γενικές Διατάξεις

1. Σε κάθε περίπτωση μετασχηματισμού που διέπεται από τις παρούσες διατάξεις, οι έμμισθοι δικηγόροι, οι συνεργάτες δικηγόροι, οι ασκούμενοι δικηγόροι και οι υπάλληλοι και λοιποί τρίτοι προστατεύονται κατ' ανάλογη εφαρμογή του ΠΔ 178/2002.

2. Για τη συνέχιση της εκπροσώπησης του εντολέα μετά το μετασχηματισμό της δικηγορικής εταιρείας απαιτείται ειδική συναίνεση του εντολέα.

3. Ο μετασχηματισμός (συγχώνευση ή διάσπαση κατά περίπτωση) που συντελέστηκε σύμφωνα με τα άρθρα 56Α έως 56Γ κηρύσσεται άκυρος με δικαστική απόφαση εφόσον παραλείφθηκε η έγκρισή του,

έστω από μία από τις Δικηγορικές Εταιρείες που μετέχουν σε αυτόν, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Εταίρων ή εφόσον η απόφαση αυτή είναι ανυπόστατη.

4. Εφόσον το ελάττωμα της παραγράφου 2 εξαλειφθεί με την εκ των υστέρων παροχή συναίνεσης, επικύρωση ή άλλο νόμιμο τρόπο μέχρι τη συζήτηση της αίτησης για την κήρυξη της ακυρότητας του μετασχηματισμού, ο μετασχηματισμός δεν κηρύσσεται άκυρος. Το αρμόδιο δικαστήριο δύναται να τάσσει προθεσμία για την εξάλειψη των λόγων ακυρότητας και να την παρατείνει εάν το κρίνει σκόπιμο, διατάσσοντας παράλληλα και μέτρα για την προσωρινή ρύθμιση των εταιρικών υποθέσεων.

5. Η αίτηση για την κήρυξη της ακυρότητας του μετασχηματισμού ασκείται μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έγκριση του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου και υπάγεται στη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας του Μονομελούς Πρωτοδικείου. Μπορεί να υποβληθεί από κάθε Εταίρο της Δικηγορικής Εταιρείας που συμμετείχε στον μετασχηματισμό, εφόσον δεν έλαβε μέρος στη λήψη της απόφασης της Δικηγορικής Εταιρείας αυτής για την έγκριση του μετασχηματισμού. Κάθε διαφορά είτε μεταξύ των Εταίρων είτε μεταξύ αυτών και της Δικηγορικής Εταιρείας σε σχέση με την εφαρμογή και ερμηνεία των διατάξεων της σύμβασης μετασχηματισμού, πλην της αίτησης κήρυξης της ακυρότητας του μετασχηματισμού, υποβάλλεται στη διαιτησία του άρθρου 54 παρ. 7 του παρόντος, τυχόν δε αξιώσεις αποζημίωσης κατά τις γενικές διατάξεις ή τις διατάξεις του παρόντος δεν θίγονται.

6. Οι Εταίροι της εκ του μετασχηματισμού προκύπτουσας Δικηγορικής Εταιρείας ή Δικηγορικών Εταιρειών δύναται να ρυθμίσουν ελεύθερα το ζήτημα της μεταξύ τους κατανομής της ευθύνης σε περίπτωση επέλευσης γεγονότος, που επισύρει αξιώσεις κατά της Δικηγορικής Εταιρείας. Τυχόν τέτοια συμφωνία έχει ισχύ μεταξύ των Εταίρων χωρίς να δεσμεύει τους τρίτους δικαιούχους της απαίτησης.

7. Η σύμβαση μετασχηματισμού, τα καταστατικά, η εισφορά και μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων των μετασχηματιζόμενων Δικηγορικών Εταιρειών, κάθε σχετική πράξη ή συμφωνία, που αφορά την εισφορά ή μεταβίβαση στοιχείων ενεργητικού ή παθητικού ή άλλων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, καθώς και κάθε εμπράγματο, ενοχικό ή άλλου δικαιώματος, τα εταιρικά μερίδια, οι αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων των Εταίρων, τυχόν σχέση συμμετοχής στην επωφελούμενη Δικηγορική Εταιρεία, καθώς και κάθε άλλη συμφωνία ή πράξη, που απαιτείται για το μετασχηματισμό ή τη σύσταση επωφελούμενης Δικηγορικής Εταιρείας, καθώς και η μεταγραφή στο κτηματολογικό φύλο καταχώρισης εμπραγμάτων δικαιωμάτων, απαλλάσσονται παντός φόρου, τέλους χαρτοσήμου ή άλλου τέλους, εισφοράς ή δικαιώματος υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών, των παγίων και αναλογικών δικαιωμάτων, επιδομάτων ή άλλων τελών υπέρ κτηματολογικού γραφείου. Εφόσον μεταξύ των στοιχείων του παθητικού των υπό μετασχηματισμό Δικηγορικών Εταιρειών υφίσταται υπόλοιπο ζημιών τρέχουσας ή προηγούμενων χρήσεων, το υπόλοιπο αυτό εμφανίζεται σε ιδιαίτερο λογαριασμό στον ισολογισμό επωφελούμενης Δικηγορικής Εταιρείας. Αποθεματικά από μη διανεμηθέντα κέρδη, καθώς και αφορολόγητα αποθεματικά ή αφορολόγητες κρατήσεις επί των κερδών, που υφίστανται στις μετασχηματιζόμενες Δικηγορικές Εταιρείες, δεν υπόκεινται σε φορολόγηση κατά το χρόνο του μετασχηματισμού, εφόσον μεταφέρονται και εμφανίζονται αυτούσια σε αντίστοιχους ειδικούς λογαριασμούς επωφελούμενης Δικηγορικής Εταιρείας.

Άρθρο 40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' – ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΘΕΣΜΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

Άρθρο 57 – Δικαίωμα σε αμοιβή – Ανάλογη προκαταβολή

Στο άρθρο 57 του ν 4194/2013 προστίθεται παρ 3 και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής

1. Ο δικηγόρος δικαιούται να λάβει αμοιβή από τον εντολέα του για κάθε εργασία του, δικαστική ή εξώδικη, καθώς και για κάθε δαπάνη δικαστηριακή ή άλλη που κατέβαλε για την εκτέλεση της εντολής που του ανατέθηκε.

2. Δικαιούται επίσης να εισπράξει από τον εντολέα του προκαταβολή έναντι της αμοιβής ή των δαπανών του, κατά την έναρξη ή την πρόοδο της εργασίας. Η εργασία του δικηγόρου προς τον εντολέα του ολοκληρώνεται μόνο με την πραγματική είσπραξη της αμοιβής του.

3. Οι διατάξεις του Κώδικα για τις αμοιβές ισχύουν και για τις δικηγορικές εταιρείες

Άρθρο 41

Άρθρο 58 – Αμοιβή δικηγόρου

1. Η αμοιβή του δικηγόρου ορίζεται ελεύθερα με έγγραφη συμφωνία με τον εντολέα του ή τον αντιπρόσωπό του.

2. Η συμφωνία αυτή περιλαμβάνει είτε όλη τη διεξαγωγή της δίκης είτε μέρος ή ειδικότερες πράξεις αυτής ή κάθε άλλης φύσης νομικές εργασίες, δικαστικές ή εξώδικες.

3. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει έγγραφη συμφωνία, η αμοιβή του δικηγόρου καθορίζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα επόμενα άρθρα του Κώδικα, με βάση την αξία του αντικειμένου της δίκης και, σε περίπτωση που το αντικείμενο της δίκης δεν αποτιμάται σε χρήμα και δεν ορίζονται στις διατάξεις του Κώδικα, με βάση τις αμοιβές που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του Κώδικα, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα αυτού.

4. Με βάση τις αμοιβές που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του Κώδικα:

α) Διενεργείται από τα δικαστήρια η επιδίκαση δικαστικών εξόδων, καθώς και η εκκαθάριση πινάκων δικηγορικών αμοιβών, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 84 του Κώδικα, εφόσον δεν υπάρχει έγγραφη συμφωνία για την αμοιβή κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και η αμοιβή του δικηγόρου δεν υπολογίζεται επί της αξίας του αντικειμένου της δίκης κατά το άρθρο 63 του Κώδικα, οπότε στις περιπτώσεις αυτές ισχύουν όσα ορίζονται ειδικότερα στις σχετικές διατάξεις.

β) Προσδιορίζεται η αμοιβή του δικηγόρου κατά την παροχή νομικής βοήθειας σύμφωνα με το ν. 3226/2004 (Α' 24) ή κάθε άλλο σχετικό νόμο ή κατά το διορισμό δικηγόρου σύμφωνα με το άρθρο 200 του Κ.Πολ.Δ. σε περίπτωση παροχής ευεργετήματος πενίας ή κατά το διορισμό δικηγόρου για συνδικίες πτωχεύσεων κ.λπ. ή κατά τον αυτεπάγγελο διορισμό δικηγόρου σε ποινικές υποθέσεις.

γ) Υπολογίζονται οι εισφορές-κρατήσεις τις οποίες υποχρεούνται να προκαταβάλουν οι δικηγόροι στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο για την παράστασή τους ενώπιον των δικαστηρίων ή δικαστικών συμβουλίων, κάθε είδους αρχών (ανακριτικών, εισαγγελικών, διοικητικών κ.λπ.), σύμφωνα με όσα ορίζονται ειδικότερα στο άρθρο 61 παράγραφος 1 του Κώδικα.

5. Οι αμοιβές που ορίζονται στις επόμενες διατάξεις μπορεί να αυξηθούν και αυτεπάγγελα από το δικαστήριο, ανάλογα με την επιστημονική εργασία, την αξία και το είδος της υπόθεσης, του χρόνου που απαιτήθηκε, τις εκτός έδρας μεταβάσεις, τη σπουδαιότητα της διαφοράς, των ειδικότερων περιστάσεων και κάθε είδους δικαστικών ή εξώδικων ενεργειών. **Αντίθετα, σε περίπτωση που το αίτημα της αγωγής κριθεί ως υπέρογκο, αλλά δεν μπορούσε να αξιολογηθεί από τον δικηγόρο ελλείψει πραγματικών στοιχείων, ο δικαστής ή το Δικαστήριο μπορεί και αυτεπάγγελα να προσδιορίσει τη νόμιμη αμοιβή με βάση το ποσό που έπρεπε να ζητηθεί με την αγωγή είτε κατά την εκτίμησή του είτε λόγω περιορισμού του αιτήματος της αγωγής κατά συμμόρφωση του δικηγόρου προς έγγραφη εντολή του εντολέα του ή του αντιπροσώπου του.**

6. Όταν δεν υπάρχει συμφωνία για την αμοιβή του δικηγόρου ούτε ειδική πρόβλεψη στις επόμενες διατάξεις, η αμοιβή του δικηγόρου προσδιορίζεται με αναλογική εφαρμογή όσων από τις επόμενες

διατάξεις κρίνονται κατά περίπτωση πρόσφορες για το σκοπό αυτό, η οποία δεν μπορεί να είναι κατώτερη από την προβλεπόμενη στο Παράρτημα Ι του παρόντος.

Άρθρο 42

Άρθρο 59 – Χρονοχρέωση – Αμοιβή ανάλογη με το χρόνο απασχόλησης

1. Για κάθε δικαστική ή εξώδικη ενέργεια ο δικηγόρος δύναται να συμφωνεί με τον εντολέα του και να λαμβάνει αμοιβή προσδιοριζόμενη ανάλογα με την ωριαία απασχόλησή του, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο Παράρτημα Ι του Κώδικα. Αντίστοιχα προσδιοριζόμενη ωριαία αμοιβή δικαιούται ο δικηγόρος να λαμβάνει και για κάθε συνάντηση ή τηλεφωνική επικοινωνία με τον εντολέα του ή με τρίτο πρόσωπο, καθώς και για κάθε άλλη ενέργεια που σχετίζεται με την εκτέλεση της εντολής που του ανατέθηκε.
2. Ο δικηγόρος είναι υποχρεωμένος να γνωστοποιεί με κάθε πρόσφορο τρόπο στον πελάτη του την ωριαία αμοιβή του.
3. Σε περίπτωση έλλειψης **σχετικής** έγγραφης συμφωνίας, η αμοιβή του δικηγόρου **προσδιορίζεται με βάση την ωριαία απασχόληση του σύμφωνα τη σχετική πρόβλεψη του Παραρτήματος Ι, όταν επιπλέον συντρέχουν σωρευτικά τα εξής:** α) Πρόκειται για δικαστικές ή εξώδικες εργασίες, πράξεις ή απασχολήσεις για τις οποίες η δικηγορική αμοιβή δεν ορίζεται ευθέως από κάποια ~~σχετική~~ ειδική πρόβλεψη του Κώδικα ή των Παραρτημάτων του, και β) Η δικηγορική αμοιβή δεν μπορεί να προσδιορισθεί με αναλογική εφαρμογή, σύμφωνα με το άρθρο 58 παρ. 6.

Άρθρο 43

Άρθρο 60 – Εργολαβικό δίκης

1. Επιτρέπεται η κατάρτιση έγγραφης συμφωνίας, η οποία εξαρτά την αμοιβή ή το είδος αυτής από την έκβαση της δίκης ή του αποτελέσματος της εργασίας ή από οποιαδήποτε άλλη αίρεση, όπως επίσης και συμφωνία, με την οποία εκχωρείται ή μεταβιβάζεται μέρος του αντικειμένου της δίκης ή της εργασίας, ως αμοιβή (εργολαβικό δίκης). Αυτή η συμφωνία δεν μπορεί να υπερβαίνει το 20% του αντικειμένου της δίκης. Σε περίπτωση που συμπράττουν πέραν του ενός δικηγόροι, το ως άνω ποσοστό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30%. Σε συμφωνία, που εξαρτά την αμοιβή από το αποτέλεσμα της δίκης, η αμοιβή εισπράττεται είτε από το ίδιο το προϊόν της δίκης είτε από την υπόλοιπη περιουσία του εντολέα. Ο πληρεξούσιος δικηγόρος έχει προνόμιο μόνο στο προϊόν της δίκης. Δεν επιτρέπεται, με ποινή ακυρότητας, κάθε εκχώρηση του προϊόντος της δίκης ή οποιαδήποτε άλλη μεταβίβασή του εν ζωή ή με αιτία το θάνατο ή με κατάσχεση, μέχρι το ποσό ή την αξία που δικαιούται ο δικηγόρος.
2. Η συμφωνία βάσει της οποίας εξαρτάται η αμοιβή του δικηγόρου από την έκβαση της δίκης και η οποία αναφέρεται σε υποθέσεις από ζημιές αυτοκινήτων, απαλλοτριώσεις ή σε μισθούς, ημερομίσθια, πρόσθετες αμοιβές για υπερωρίες, εργασία νυκτερινή ή σε Κυριακές ή εορτές, δώρα, αντίτιμο για άδεια ή επίδομα αδείας, αποζημίωση για καταγγελία της σύμβασης εργασίας και γενικά σε απαιτήσεις που ανάγονται σε εργασιακή σύμβαση υπαλλήλων, εργατών ή υπηρετών ή σε αποδοχές γενικά μονίμων δημοσίων υπαλλήλων ή υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. σε όποια δικαιοδοσία κι αν υπάγονται **καθώς και σε οιοσδήποτε απαιτήσεις αμέσως ή εμμέσως ασφαλισμένων ή συνταξιούχων από ή εξ αφορμής οιασδήποτε διαφοράς ή υπόθεσης κοινωνικής ασφάλισης ή πρόνοιας** καταρτίζεται εγγράφως και γνωστοποιείται στο Δικηγορικό Σύλλογο, του οποίου είναι μέλος ο δικηγόρος, οποτεδήποτε και σε κάθε περίπτωση πριν από την άσκηση ή ικανοποίηση της οποιασδήποτε αξίωσης του δικηγόρου κατά του εντολέα. Η γνωστοποίηση γίνεται με προσκόμιση δύο πρωτοτύπων, συντάσσεται δε πράξη κάτω από το

ένα πρωτότυπο, το οποίο παραλαμβάνει ο δικηγόρος. Το άλλο πρωτότυπο παραμένει στα αρχεία του Συλλόγου και καταχωρείται αμέσως σε ειδικό βιβλίο.

3. Η αναγγελία της εκχώρησης του τμήματος της απαίτησης για την κάλυψη της αμοιβής του δικηγόρου γίνεται με κοινοποίηση του σχετικού συμφωνητικού στον οφειλέτη, οποτεδήποτε πριν από την πληρωμή της απαίτησης. Όταν οφειλέτης είναι το Ελληνικό Δημόσιο, η αναγγελία γίνεται με υποβολή του εκχωρητικού εγγράφου στον οικείο Υπουργό και στην αρμόδια για την εκκαθάριση της δαπάνης Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου, χωρίς να τηρούνται οι διατυπώσεις του άρθρου 95 του ν. 2362/1995 (Α' 247), ως ισχύει. Για τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και ασφαλιστικούς οργανισμούς το πιο πάνω έγγραφο γνωστοποιείται στον νόμιμο εκπρόσωπό τους και στην αρμόδια για την πληρωμή της δαπάνης υπηρεσία του νομικού προσώπου. Σε κάθε περίπτωση, η γνωστοποίηση του εκχωρητικού εγγράφου γίνεται και στην αρμόδια για τη φορολόγηση του δικηγόρου Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία. Η παρακράτηση και απόδοση της αμοιβής του δικηγόρου γίνεται από το αρμόδιο για πληρωμή της απαίτησης όργανο του Δημοσίου ή του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου.

4. Η παραπάνω συμφωνία, που εξαρτά την αμοιβή από την έκβαση της δίκης, ισχύει μόνο όταν ο δικηγόρος ανέλαβε την υποχρέωση να διεξάγει τη δίκη μέχρι τελεσιδικίας, χωρίς να λάβει κάποια αμοιβή σε περίπτωση αποτυχίας, ο ίδιος ή ο συμπληρεξούσιος ή υποκατάστατός του. Τυχόν συμφωνία των μερών για την καταβολή εξόδων δεν ανατρέπει την ισχύ του εργολαβικού δίκης.

5. Σε περίπτωση αμφιβολίας, για το αν η υπόθεση έχει θετική έκβαση σύμφωνα με τα παραπάνω, αποφαινεται, μετά από αίτηση του εντολέα ή του δικηγόρου, το Συμβούλιο του Συλλόγου στον οποίο ανήκει ο δικηγόρος.

Άρθρο 44

Άρθρο 61 – Προκαταβολή εισφορών-κρατήσεων

1. Ο δικηγόρος για την άσκηση κάθε είδους ένδικων βοηθημάτων ή μέσων και για την παράσταση του ενώπιον των δικαστηρίων και των δικαστικών συμβουλίων, ενώπιον δικαστών με την ιδιότητά τους ως ανακριτών ή εισηγητών ή εντεταλμένων δικαστών και γενικά για την παροχή υπηρεσιών, που σχετίζονται με την έναρξη και τη διεξαγωγή της δίκης, το στάδιο της απόπειρας συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς ή της εξωδικαστικής διαμεσολάβησης ή δικαστικής μεσολάβησης ή της διαδικασίας εκούσιας δικαιοδοσίας, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι διαδικασίες παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας ή έκδοσης δικαστικής διαταγής, υποχρεούται να προκαταβάλει στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο εισφορές, αποκλειστικά και μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο Παράρτημα ΙΙΙ, οι οποίες προορίζονται για: α) την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των υπηρεσιών του Συλλόγου, β) την απόδοση ως πόρου, στον τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Δικηγόρων (ΤΕΑΔ) του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (ΕΤΑΑ), γ) την απόδοση ως πόρου στον αντίστοιχο για κάθε Δικηγορικό Σύλλογο Τομέα Προνοίας - Υγείας του ΕΤΑΑ ή Ταμείο Αλληλοβοήθειας ή Λογαριασμούς Ενίσχυσης και Αλληλοβοήθειας Δικηγόρων (ΛΕΑΔ) και δ) την απόδοση ως πόρου στον Ειδικό Διανεμητικό Λογαριασμό νέων δικηγόρων του άρθρου 33 του ν. 2915/2001 (Α' 109), όπου ισχύει.

2. Οι εισφορές αυτές είναι πάγια ποσά για κάθε διαδικαστική πράξη ή παράσταση δικηγόρου, όπως καθορίζονται στο Παράρτημα ΙΙΙ. Τα ποσά αυτά αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δικαιοσύνης και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, μετά από γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος. Η απόφαση αυτή μπορεί να εκδίδεται και χωρίς τη γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος, αν παρέλθει άπρακτη προθεσμία δύο (2) μηνών από τότε που θα ζητηθεί αυτή με έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης. Τα ποσά αυτά μπορούν να αναπροσαρμόζονται ιδίως σε περίπτωση αύξησης των αμοιβών του Παραρτήματος Ι ή

όταν έχει προηγηθεί σχετική αναλογιστική μελέτη για τη βιωσιμότητα των φορέων υπέρ των οποίων γίνονται οι εισφορές. Με την ίδια διαδικασία μπορούν να προβλέπονται νέες εισφορές υπέρ ταμείων ή λογαριασμών αλληλοβοήθειας και ενίσχυσης δικηγόρων, καθώς και το ύψος των αντίστοιχων ποσών ανά δικαστική ή εξώδικη ενέργεια. Πλέον των πάγιων ποσών των εισφορών, τα γραμμάτια προκαταβολής εισφορών και ενσήμων, τα οποία εκδίδονται από τους Δικηγορικούς Συλλόγους που συμμετέχουν στο Πληροφοριακό Σύστημα «Αλληλεπιδραστικές Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Προδικασίας – Online Εξυπηρέτηση Δικηγόρων, Δικαστών και Πολιτών» (portal.olomeleia.gr), επιβαρύνονται με πάγιο ποσό ύψους 0,40 ευρώ ανά γραμμάτιο για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του πληροφοριακού αυτού συστήματος, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων συντήρησής του. Το ποσό αυτό, που αποτελεί το ανώτατο ύψος επιβάρυνσης, μπορεί να μειώνεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, μετά από γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος. Με την ίδια απόφαση μπορεί να καθορίζονται κατηγορίες διαφορών και διαδικασιών, για τις οποίες το ανωτέρω ποσό μπορεί να διαφοροποιείται ανάλογα με το προβλεπόμενο ύψος της αξίας του γραμματίου προκαταβολής, καθώς και να καθορίζεται και κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετική με τη διαχείριση, τη διάθεση και την αξιοποίηση του πόρου αυτού.

3. Από την υποχρέωση της προκαταβολής, που ορίζεται και υπολογίζεται σύμφωνα με την παρ. 1, απαλλάσσονται οι δικηγόροι όταν παρέχουν υπηρεσίες στους εαυτούς τους, καθώς και όταν εκπροσωπούν: α) διαδίκους που αναγνωρίζονται ότι δικαιούνται του ευεργετήματος πενίας, σύμφωνα με τα άρθρα 194 έως 204 του Κ.Πολ.Δ., ή δικαιούχους νομικής βοήθειας, σύμφωνα με τον ν.3226/2004 (Α'24), β) διαδίκους που εμπίπτουν στην παρ. 2 του άρθρου 82 και στην περ. θ' της παρ. 1 του άρθρου 95 του Κώδικα. Η συνδρομή της περ. β' αποδεικνύεται με υπεύθυνη δήλωση του πληρεξούσιου δικηγόρου. Σε κάθε περίπτωση που ο δικηγόρος συνδέεται με τον εντολέα του με σύμβαση πάγιας αντιμισθίας, η οποία έχει γνωστοποιηθεί στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο, η υποχρέωση προκαταβολής της παρ. 1 βαρύνει τον διάδικο, για την καταβολή όμως του ποσού ευθύνεται εις ολόκληρον και ο δικηγόρος. Ειδικά η προκαταβολή εισφορών των δικηγόρων με σύμβαση πάγιας αντιμισθίας που εκπροσωπούν το Δημόσιο, τους ΟΤΑ, τους Οργανισμούς Κοινωνικής Ασφάλισης και τα λοιπά ΝΠΔΔ περιλαμβάνει μόνο τις κρατήσεις υπέρ Δικηγορικών Συλλόγων. Στις περιπτώσεις αυτές εκδίδεται γραμμάτιο με μηδενικό πληρωτέο από το δικηγόρο και στο τέλος κάθε έτους ο Δικηγορικός Σύλλογος εκδίδει χρηματικό ένταλμα με το σύνολο των ανωτέρω κρατήσεων των εμπίσθων δικηγόρων εκάστου νομικού προσώπου, το οποίο είναι υποχρεωτικά πληρωτέο εντός τριμήνου από την κοινοποίησή του προς αυτά.

4. α) Ο δικηγόρος για την κατάθεση κάθε είδους ενδίκων βοηθημάτων ή μέσων, καθώς και για την παράστασή του κατά τη συζήτησή τους ενώπιον των δικαστηρίων και δικαστών οφείλει, στο πλαίσιο της υποχρέωσης προκαταβολής της παρ. 1, να καταθέτει το σχετικό γραμμάτιο καταβολής, αλλιώς η αντίστοιχη διαδικαστική πράξη είναι απαράδεκτη. Στην τακτική διαδικασία, κατά τη διάταξη του άρθρου 237 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και σε κάθε άλλη διαδικασία που προκατατίθενται προτάσεις, ο δικηγόρος οφείλει να καταθέτει ~~ενιαίο~~ ταυτόχρονα τα γραμμάτια για τις προτάσεις και την παράσταση. Η υποχρέωση προκαταβολής της παράστασης κατά τη συζήτηση κάθε είδους ενδίκων βοηθημάτων ή μέσων θεωρείται τυπική παράλειψη η οποία μπορεί να καλυφθεί μετά τη συζήτηση και πριν από την έκδοση της απόφασης, ύστερα από σχετική ειδοποίηση του πληρεξούσιου δικηγόρου από το δικαστήριο. β) Για την παράσταση ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων κάθε βαθμού, των ανακριτών ή ανακριτικών υπαλλήλων ή δικαστικών συμβουλίων, ο δικηγόρος οφείλει να καταθέτει το σχετικό γραμμάτιο καταβολής, αλλιώς η παράστασή του δεν γίνεται δεκτή. ~~Στην περίπτωση της παρούσας,~~ Ο δικηγόρος καταθέτει ένα γραμμάτιο ανεξαρτήτως του αριθμού των εντολών που εκπροσωπεί. Ειδικώς, επί ποινικών ενδίκων βοηθημάτων και μέσων, η παράλειψη προσκόμισης γραμματίου, επισύρει μόνον τις κυρώσεις της παρ. 5. γ) Στην περίπτωση παράστασης δικηγόρου κατά τη διαδικασία λήψης ενόρκων βεβαιώσεων, ο δικηγόρος εκδίδει

ένα γραμμάτιο, ανεξαρτήτως του αριθμού των ενόρκων βεβαιώσεων που λαμβάνονται στο πλαίσιο του ιδίου ενδίκου βοηθήματος ή μέσου. δ) Δεν υπάρχει υποχρέωση της προκαταβολής της παρ. 1 σε περίπτωση: δα) παραίτησης από το δικόγραφο, και δβ) αναβολής ή ματαίωσης της συζήτησης. Καταβληθείσα προκαταβολή αναζητείται από τον δικηγόρο που κατέβαλε, άλλως ισχύει για τη νέα συζήτηση.

5. Δικηγόρος που παραβιάζει την υποχρέωση προκαταβολής της παρ. 1 του άρθρου αυτού, υποχρεούται να καταβάλει το ποσό που όφειλε να προκαταβάλει και τιμωρείται με πρόστιμο ύψους χιλίων (1.000) έως είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ, σε περίπτωση δε υποτροπής και με την πειθαρχική ποινή της προσωρινής παύσης από το δικηγορικό λειτούργημα από δεκαπέντε (15) ημέρες μέχρι έξι (6) μήνες. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, ύστερα από πρόταση της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος, τα παραπάνω όρια του ύψους του προστίμου μπορούν να αναπροσαρμόζονται. Το ποσό προστίμου και κάθε ποσό που έπρεπε να έχει προκαταβληθεί καταβάλλονται στο ταμείο του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου και εισπράττονται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων.

6. Οι προϊστάμενοι των γραμματειών όλων των δικαστηρίων υποχρεούνται, επί ποινή πειθαρχικού ελέγχου, να αποστέλλουν στο τέλος κάθε μήνα στους οικείους Δικηγορικούς Συλλόγους ονομαστικές καταστάσεις των δικηγόρων που παρέστησαν, χωρίς να προσκομίσουν το προβλεπόμενο από τις διατάξεις του παρόντος γραμμάτιο προκαταβολής, μνημονεύοντας ταυτόχρονα τα στοιχεία του διαδικού για τον οποίο παρέστησαν, τη δικονομική του θέση, την ημερομηνία δικασίμου, το δικαστήριο και το είδος της διαδικασίας.

«7. Όπου στα Παραρτήματα γίνεται αναφορά σε αμοιβές που αφορούν υποθέσεις ενώπιον ειρηνοδικείου, μετά την έναρξη ισχύος του ν. 5108/2024 (Α' 65), ο δικηγόρος υποχρεούται να εκδίδει και να προσκομίζει γραμμάτιο προείσπραξης της αντίστοιχης διαδικασίας του δικαστηρίου που καθίσταται αρμόδιο από την 16.9.2024 σύμφωνα με τον ν. 5108/2024 και τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (π.δ. 503/1985, Α' 182). Στις υποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου που είναι αποτιμητές σε χρήμα εκδίδεται το σχετικό γραμμάτιο του πρωτοδικείου με βάση το χαμηλότερο ποσό αναφοράς. Σε περίπτωση υπόθεσης για την οποία δεν υφίσταται αντίστοιχο γραμμάτιο πρωτοδικείου με βάση τα Παραρτήματα, ισχύουν τα κατωτέρω:

α) Όσον αφορά στις πράξεις του ν. 5095/2024 (Α' 40): αα) για τις υποθέσεις κληρονομητηρίων και σωματείων εκδίδεται το αντίστοιχο γραμμάτιο της εκουσίας δικαιοδοσίας μονομελούς πρωτοδικείου, αβ) για τις υποθέσεις εγγραφής και εξάλειψης προσημειώσεων εκδίδεται το αντίστοιχο γραμμάτιο των ασφαλιστικών μέτρων του μονομελούς πρωτοδικείου.

β) Για τις εφέσεις κατά αποφάσεων ειρηνοδικείου, εκδίδεται γραμμάτιο ισόποσο με το γραμμάτιο της έφεσης ενώπιον μονομελούς εφετείου.

γ) Για τις λοιπές διαδικασίες, στις οποίες δεν προβλέπεται αντίστοιχο γραμμάτιο πρωτοδικείου, εκδίδεται γραμμάτιο ισόποσο με το γραμμάτιο της εκουσίας δικαιοδοσίας μονομελούς πρωτοδικείου. Ειδικά για αγωγές που ασκούνται κατά τη διαδικασία των άρθρων 466 έως 471, μετά τις 16.9.2024, προσκομίζεται γραμμάτιο προείσπραξης ίσο με το ήμισυ ($\frac{1}{2}$) του γραμματίου του προηγούμενου εδαφίου.

8. Γραμμάτια που έχουν κατατεθεί στις εν λόγω διαφορές, μετά τη 16.9.2024, είτε αφορούν κατάθεση είτε παράσταση είτε προτάσεις, θεωρούνται νόμιμα, εφόσον αναφέρονται σε διαδικασίες είτε ενώπιον πρωτοδικείου είτε ενώπιον των καταργηθέντων ειρηνοδικείων.

Άρθρο 45

Άρθρο 62 – Διανεμητικοί λογαριασμοί

(ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ ΝΑ ΔΙΑΤΗΡΗΘΟΥΝ ΟΙ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ 4 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ, ΚΑΙ ΝΑ ΠΡΟΣΤΕΘΕΙ 5^Η ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ ΜΕ ΤΙΣ ΚΑΤΩΤΕΡΩ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ)

1. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης μετά από σύμφωνη γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου, που σχηματίζεται με πλειοψηφία των 2/3 των μελών του και επικυρώνεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Συλλόγου, συστήνονται ειδικοί διανεμητικοί λογαριασμοί. Στους Δικηγορικούς Συλλόγους Αθήνας και Θεσσαλονίκης, απαιτείται μόνο ο σχηματισμός ειδικής πλειοψηφίας των 3/5 του όλου αριθμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Οι πόροι των λογαριασμών προέρχονται από την υποχρεωτική καταβολή εισφορών των δικηγόρων για τις δικαστικές και εξώδικες ενέργειες τους (ενδεικτικά για παραστάσεις στα δικαστήρια, συμβόλαια, απαλλοτριώσεις, συνδικίες κλπ.).

«Με την ίδια ως άνω απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ρυθμίζονται τα ποσά των εισφορών ανά διαδικαστική πράξη ή ενέργεια, ο τρόπος συγκέντρωσης των καταβαλλόμενων ποσών από το Δικηγορικό Σύλλογο, τα κριτήρια συμμετοχής των δικηγόρων στους διανεμητικούς λογαριασμούς και η διανομή τους στα μέλη του Δικηγορικού Συλλόγου, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη λειτουργία του λογαριασμού.»

3. Από την υποχρέωση καταβολής των πιο πάνω εισφορών προς το Δικηγορικό Σύλλογο, απαλλάσσονται οι δικηγόροι οι οποίοι εκπροσωπούν συμβαλλόμενους που εμπίπτουν στις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 82 και της περίπτωσης θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 95 του Κώδικα.

4. Οι πιο πάνω αποφάσεις του Υπουργού Δικαιοσύνης δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως

5. Δημιουργείται αλληλοδιανεμητικός λογαριασμός σε κάθε Δικηγορικό Σύλλογο για τον οποίο δεν έχει εκδοθεί απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης βάσει της διάταξης της πρώτης παραγράφου. Από το ποσό της αμοιβής που προβλέπεται αποκλειστικά στην περίπτωση του άρθρου 36 περ. ζ', όπως εξειδικεύεται στο Παράρτημα II, θα παρακρατείται ποσοστό 25%, εκ του οποίου ποσοστό 15% θα ενισχύει τον λογαριασμό από τον οποίο αποδίδεται το ετήσιο μέρισμα προς τα μέλη του κάθε Δικηγορικού Συλλόγου, ποσοστό 5% θα αποδίδεται στο Ινστιτούτο Νομικής Επιμόρφωσης και ποσοστό 5% θα παρακρατείται υπέρ του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου. Στα ποσά του ανωτέρω πίνακα δεν θα επιβάλλονται άλλες κρατήσεις.

Η ~~παρακράτηση~~ ~~ποσοστού 35~~ 25% θα ισχύει από της ψηφίσεως του παρόντος για όλους τους Δικηγορικούς Συλλόγους ακόμη και εκεί που υπάρχει ήδη διανεμητικός λογαριασμός για τις αμοιβές της περίπτωσης του άρθρου 36 περ. ζ', δίχως να επηρεάζονται κατά τα λοιπά τα ισχύοντα σε κάθε Δικηγορικό Σύλλογο βάσει των παραγράφων 1 έως 4

Άρθρο 46

Άρθρο 63 – Καθορισμός αμοιβής με βάση την αξία του αντικειμένου της δίκης

1. Η αμοιβή, σε περίπτωση μη ύπαρξης έγγραφης συμφωνίας, καθορίζεται με βάση την αξία του αντικειμένου της δίκης ως εξής:

ι. Η αμοιβή για τη σύνταξη κύριας αγωγής ορίζεται με βάση την αξία του αντικειμένου της αγωγής όπως παρακάτω: α) 2% όταν η αξία του αντικειμένου της αγωγής ανέρχεται μέχρι το ποσό των 200.000 ευρώ. β) 1,5% για το ποσό πλέον του ποσού των 200.001 ευρώ όταν η αξία του αντικειμένου της αγωγής ανέρχεται μέχρι του ποσού των 750.000 ευρώ. γ) 1% για το ποσό πλέον των 750.001 ευρώ όταν η αξία του αντικειμένου της αγωγής ανέρχεται μέχρι του ποσού των 1.500.000 ευρώ. δ) 0,5% για το ποσό πλέον του 1.500.001 όταν η αξία του αντικειμένου της αγωγής ανέρχεται μέχρι του ποσού των 3.000.000 ευρώ.

ε) 0,3% για το ποσό πλέον του 3.000.001 όταν η αξία του αντικειμένου της αγωγής μέχρι του ποσού των 6.000.000 ευρώ. στ) 0,2% - για το ποσό πλέον του 6.000.001, όταν η αξία του αντικειμένου της αγωγής ανέρχεται μέχρι του ποσού των 12.000.000 ευρώ. ζ) 0,1% για το ποσό πλέον των 12.000.001 ευρώ όταν η αξία του αντικειμένου της αγωγής ανέρχεται μέχρι του ποσού των 25.000.000 ευρώ». η) 0,05% για το ποσό πλέον των 25.000.001 όταν η αξία του αντικειμένου της αγωγής ανέρχεται πέραν από το ποσό των 25.000.001 ευρώ.

Στις αγωγές από συναλλαγματικές, επιταγές, γραμμάτια σε διαταγή και λοιπούς πιστωτικούς τίτλους, που συζητούνται κατά την προβλεπόμενη στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ειδική διαδικασία των πιστωτικών τίτλων, το πιο πάνω ποσοστό μειώνεται στο μισό.

ii. Εάν το αίτημα της αγωγής δεν συνίσταται σε ορισμένη χρηματική απαίτηση, όπως αναγνωριστικές, νομής, κυριότητας, δουλειών, διανομής, ακυρότητας, διάλυσης εταιρείας η αμοιβή καθορίζεται σύμφωνα με τα παραπάνω με βάση την πραγματική αξία του αντικειμένου της αγωγής.

iii. Εάν το αίτημα της αγωγής είναι η επιδίκαση περιοδικών παροχών ή προσόδων απροσδιορίστου χρόνου, η αμοιβή καθορίζεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, με βάση το δεκαπλάσιο της ετήσιας παροχής ή προσόδου.

2. Εάν το αντικείμενο της δίκης δεν αποτιμάται σε χρήμα η αμοιβή υπολογίζεται με βάση το Παράρτημα Ι του Κώδικα. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, μετά από γνώμη της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Ελλάδος, οι αμοιβές που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του Κώδικα, επανακαθορίζονται ανά τριετία. Το προεδρικό διάταγμα μπορεί να εκδίδεται και χωρίς την προβλεπόμενη στο προηγούμενο εδάφιο γνώμη, αν παρέλθει άπρακτη προθεσμία δύο μηνών από τότε που αυτή θα ζητηθεί με έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης.

3. Ο δικηγόρος διατηρεί το αποκλειστικό δικαίωμα να ζητήσει από τον εντολέα του μικρότερη αμοιβή από την οριζόμενη στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, η δε παραίτησή του αυτή θα μπορεί να προταθεί από τον εντολέα του εφόσον έχει συμφωνηθεί εγγράφως.

Άρθρο 47

Άρθρο 72 – Αμοιβή για σύνταξη επιταγής προς εκτέλεση

Στην παρ 1 του άρθρου 72 του ν. 4194/2013 προστίθεται δεύτερο εδάφιο και το άρθρο 72 διαμορφώνεται ως εξής

1. Για τη σύνταξη επιταγής προς εκτέλεση τίτλων εκτελεστών η αμοιβή του δικηγόρου ορίζεται στο σύνολο της δικαστικής δαπάνης, όπως αυτή επιδικάστηκε από το δικαστήριο. **Αν όμως πρόκειται για απόφαση που κηρύχθηκε προσωρινά εκτελεστή, η αμοιβή της επιταγής για την εκτέλεση των προσωρινά εκτελεστών διατάξεων ανέρχεται στο ανάλογο μέρος της δικαστικής δαπάνης.**

2. Από περισσότερους συνοφειλέτες ή συγκατόχους πράγματος που επιτάσσονται με χωριστή επιταγή ή με την ίδια, που κοινοποιείται στον καθέναν από αυτούς, οφείλεται μία αμοιβή

Άρθρο 48

Άρθρο 82

Προτείνεται να προστεθούν οι ακόλουθες λέξεις στην παράγραφο 2 μετά τις λέξεις «συνταξιούχο δικηγόρο»:

«ή σε εταίρο δικηγορικής εταιρίας»

Άρθρο 84 – Δικαστική εκκαθάριση εξόδων και δικηγορικής αμοιβής

1. Τα δικαστήρια κατά την επιδίκαση δικαστικών εξόδων, καθώς και κατά την εκκαθάριση πινάκων δικηγορικών αμοιβών, που διενεργείται στην περίπτωση έλλειψης γραπτής συμφωνίας για την αμοιβή του δικηγόρου ή του αντιπροσώπου του, εφαρμόζουν τις διατάξεις για τις αμοιβές του Κώδικα, εκτός εάν ειδικές διατάξεις προβλέπουν διαφορετικά. Λαμβάνουν υπόψη τον πίνακα των εξόδων που πραγματοποιήθηκαν και των αμοιβών που πρέπει να καταβληθούν και παρατίθεται υποχρεωτικά από τους διαδίκους κάτω από τις προτάσεις τους. Ο δικηγόρος, σε γνώση του οποίου περιήλθε αυτή η παράβαση, υποβάλλει αίτηση στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο στον οποίο είναι εγγεγραμμένος. Η σχετική γνωμοδότηση του Διοικητικού Συμβουλίου του Δικηγορικού Συλλόγου διαβιβάζεται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
2. Στις αποφάσεις που εκδίδονται κατά τη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων για αιτήσεις κάθε φύσης, επιδικάζονται πάντοτε έξοδα και αμοιβή του δικηγόρου του διαδίκου που νίκησε. Στις αποφάσεις που εκδίδονται για αιτήσεις χορήγησης αναστολής ή αναβολής εκτέλεσης ή πλειστηριασμού με καθορισμό δόσεων, οι πρώτες δόσεις πρέπει υποχρεωτικά να ορίζονται για την εξόφληση των δικαστικών εξόδων, δικηγορικών αμοιβών και εξόδων εκτέλεσης.

Άρθρο 49

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ' – ΟΙ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΤΜΗΜΑ Α' – ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρο 87 – Οι Δικηγορικοί Σύλλογοι

«Οι δικηγόροι που είναι διορισμένοι στην **Κεντρική ή την Παράλληλη έδρα** της Περιφέρειας κάθε Πρωτοδικείου και ασκούν νόμιμα το λειτούργημά τους σε οποιοδήποτε Δικαστήριο αποτελούν **τον αντίστοιχο** Δικηγορικό Σύλλογο, στον οποίο είναι υποχρεωτικά μέλη».

Άρθρο 50

Άρθρο 88 – Έδρα δικηγορικού Συλλόγου

«Κάθε Δικηγορικός Σύλλογος εδρεύει στην **Κεντρική ή την Παράλληλη έδρα** του οικείου Πρωτοδικείου και λαμβάνει από αυτήν την επωνυμία του. **Όσοι Δικηγορικοί Σύλλογοι κατά τη θέσπιση του παρόντος έχουν επωνυμία διαφορετική από την επωνυμία της Κεντρικής ή της Παράλληλης έδρας του οικείου Πρωτοδικείου την διατηρούν**».

Άρθρο 51

Άρθρο 89 – Διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια

«1. Οι Δικηγορικοί Σύλλογοι είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, σωματειακής μορφής. Δεν ανήκουν στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα κατά την έννοια της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 και του άρθρου 1 του ν. 2190/1994, ούτε εμπίπτουν στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014. Για κάθε θέμα που αφορά στη διοικητική και οικονομική λειτουργία τους, ιδίως στη διαχείριση και αξιοποίηση της περιουσίας τους, στην εποπτεία και στον έλεγχο των οικονομικών και διαχειριστικών τους πράξεων, στην κατάρτιση συμβάσεων και στην ανάληψη υποχρεώσεων, στην πρόσληψη προσωπικού με έγγραφες συμβάσεις και στο καθεστώς του προσωπικού τους, καθώς και σε κάθε ζήτημα που διέπει τις σχετικές έννομες σχέσεις, εφαρμόζονται αποκλειστικά οι

διατάξεις του παρόντος Κώδικα, καθώς και του οργανισμού και του κανονισμού της παραγράφου 1 του άρθρου 96

2. Οι Δικηγορικοί Σύλλογοι δεν χρηματοδοτούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Έχουν δική τους περιουσία, οικονομική, διοικητική και διαχειριστική αυτονομία και αυτοτέλεια και διοικούνται από αιρετά Διοικητικά Συμβούλια.

3. Η διαχείριση και η αξιοποίηση της περιουσίας τους, η εποπτεία και ο έλεγχος των οικονομικών και διαχειριστικών πράξεων των Συλλόγων ανήκει αποκλειστικά στα Διοικητικά Συμβούλια και στις Γενικές Συνελεύσεις αυτών. **Οι Δικηγορικοί Σύλλογοι υπόκεινται σε διαχειριστικό έλεγχο αποκλειστικά και μόνον στις περιπτώσεις, που επιχορηγούνται από κρατικούς ή ενωσιακούς πόρους και για την διαχείριση των πόρων αυτών.**

4. Οι Δικηγορικοί Σύλλογοι μπορούν να ιδρύουν νομικά πρόσωπα με εταιρική ή μη μορφή για τη διαχείριση και αξιοποίηση της περιουσίας τους, καθώς και νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα **για την προώθηση των σκοπών τους.**

Άρθρο 52

Άρθρο 90 – Σκοποί και αρμοδιότητες Δικηγορικών Συλλόγων

Στους Δικηγορικούς Συλλόγους ανήκει: α) Η υπεράσπιση των αρχών και κανόνων του κράτους δικαίου σε μια δημοκρατική πολιτεία. β) Η διασφάλιση της λειτουργίας μίας ανεξάρτητης δικαιοσύνης, η οποία απονέμεται πάντοτε στο όνομα του ελληνικού λαού. γ) Η φροντίδα και μέριμνα για τη συνδρομή των προϋποθέσεων για την αξιοπρεπή άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος. δ) Η μέριμνα για το σεβασμό και την τιμή που οφείλει να απολαμβάνει ο δικηγόρος από τη δικαστική και κάθε άλλη αρχή και εξουσία κατά την άσκηση του λειτουργήματός του. ε) Η διατύπωση γνώμων και προτάσεων που αφορούν στη βελτίωση της νομοθεσίας, την ερμηνεία και την εφαρμογή της. Στο πλαίσιο αυτό οι Δικηγορικοί Σύλλογοι αναγνωρίζονται ως σύμβουλοι της πολιτείας και συμμετέχουν υποχρεωτικά στις σχετικές νομοπαρασκευαστικές επιτροπές. στ) Η διατύπωση κρίσεων και προτάσεων για τη βελτίωση της λειτουργίας και της απονομής της δικαιοσύνης. ζ) **Η διατύπωση κρίσεων και προτάσεων**, καθώς και η άσκηση παρεμβάσεων ενώπιον δικαστηρίων και κάθε αρχής (στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι ανεξάρτητες αρχές) για κάθε ζήτημα εθνικού, κοινωνικού, πολιτισμικού, οικονομικού ενδιαφέροντος και περιεχομένου που ενδιαφέρει τα μέλη του συλλόγου ή το δικηγορικό σώμα γενικότερα, καθώς και για κάθε ζήτημα εθνικού, κοινωνικού, πολιτισμικού ή οικονομικού ενδιαφέροντος. Για την υλοποίηση και επίτευξη αυτού του σκοπού οι Δικηγορικοί Σύλλογοι μπορούν να υποβάλλουν αγωγή, κυρία ή πρόσθετη παρέμβαση, αναφορά, μήνυση, **δήλωση υποστήριξης της κατηγορίας**, αίτηση ακύρωσης, ουσιαστική προσφυγή και γενικά οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα και μέσο οποιασδήποτε φύσης **κατηγορίας ενώπιον κάθε δικαστηρίου ποινικού, πολιτικού, διοικητικού ουσίας ή ακυρωτικού ή Ελεγκτικού οποιουδήποτε βαθμού δικαιοδοσίας στην Ελλάδα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και σε οποιονδήποτε διεθνές δικαστήριο.** Επίσης για τα πιο πάνω ζητήματα μπορούν να παρεμβαίνουν, με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο, σε κάθε αρμόδια αρχή στην Ελλάδα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και σε οποιανδήποτε άλλη υπηρεσία ή αρχή του διεθνούς δικαίου.

η) Η άσκηση παρεμβάσεων υπέρ των μελών τους σε κάθε δίκη, που αφορά στην άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος, όπως, ενδεικτικά, την αμοιβή, την καταγγελία και τις συνθήκες εκπλήρωσης της σύμβασης έμμισθης εντολής, την παροχή υπηρεσιών με συμφωνίες βάσει του άρθρου 48 του παρόντος και την αξιοπρεπή άσκηση του λειτουργήματος.

Άρθρο 53**Άρθρο 92 – Αρμοδιότητες Γενικής Συνέλευσης**

1. Στις αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης υπάγονται: **α) Η εκλογή του Προέδρου** και των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και ο έλεγχος των πεπραγμένων του. **β)** Η ψήφιση του ετήσιου προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων, ο έλεγχος της διαχείρισης των οικονομικών και της περιουσίας του Συλλόγου, καθώς και η έγκριση του απολογισμού. **γ)** Η καθιέρωση ειδικών εισφορών και ο καθορισμός του σκοπού για τον οποίο θα διατεθούν. Για τη λήψη αυτής της απόφασης, απαιτείται απαρτία του ενός **τετάρτου** τουλάχιστον του όλου αριθμού των μελών του Συλλόγου και απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. **δ)** Η κατάρτιση κανονισμού λειτουργίας της.
2. Ειδικά για τους Δικηγορικούς Συλλόγους Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Πειραιά, οι αρμοδιότητες των περ. β' και γ' της παρ. 1 ανατίθενται στο Διοικητικό Συμβούλιο, εφόσον το τελευταίο αποφασίσει σχετικά, με πλειοψηφία τριών πέμπτων του όλου αριθμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 54**Άρθρο 95 – Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου**

1. Στο Διοικητικό Συμβούλιο του Δικηγορικού Συλλόγου ανήκει: **α)** Η προαγωγή και προώθηση των σκοπών του Δικηγορικού Συλλόγου και γενικότερα του δικηγορικού σώματος. **β)** Ο έλεγχος της δεοντολογικής άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος. **γ)** Η διαπίστωση της ευδόκιμης άσκησης του λειτουργήματος για την προαγωγή των μελών του σε ανώτερα και ανώτατα δικαστήρια. **δ)** Η διευθέτηση των διενέξεων μεταξύ των μελών του κατά την άσκηση του λειτουργήματος ή μεταξύ αυτών και των εντολέων τους. **ε)** Η διαχείριση των οικονομικών και της περιουσίας του Συλλόγου και η σχετική ετήσια λογοδοσία. **στ)** Η παροχή εξουσιοδότησης στον Πρόεδρο ή άλλα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για τη διαπραγμάτευση, κατάρτιση και υπογραφή οποιωνδήποτε συμβάσεων. **ζ)** Ο προσδιορισμός της ετήσιας εισφοράς, καθώς και κάθε άλλης εισφοράς των μελών του. **η)** Η ίδρυση των διανεμητικών λογαριασμών του άρθρου 62 του Κώδικα και η άσκηση εποπτείας σε αυτούς. **θ)** Η **κατ' εξαίρεση** ανάθεση σε δικηγόρο της παροχής δωρεάς νομικών υπηρεσιών για την προώθηση των σκοπών του Συλλόγου. **ι)** Η απονομή του τίτλου του επιτίμου σε δικηγόρους που άσκησαν ευδόκιμα το λειτούργημά τους. **ια)** Η δημοσίευση κατά έτος και στην ιστοσελίδα του συλλόγου του προϋπολογισμού και απολογισμού αυτού, καθώς και πίνακα στατιστικών στοιχείων για τις πειθαρχικές υποθέσεις και την εξέλιξη αυτών, καθώς και τις επ' αυτών αποφάσεις. **ιβ)** Η ταυτοποίηση του δικηγόρου και η υποστήριξη της διαδικασίας ηλεκτρονικής κατάθεσης δικογράφων σε κάθε δικαστήριο. **ιγ)** Η πρόσληψη προσωπικού για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών του Συλλόγου.
2. Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι διαχειριστικές και οικονομικές, υπόκεινται στον έλεγχο νομιμότητας και σκοπιμότητας της Γενικής Συνέλευσης.
3. Το Διοικητικό Συμβούλιο στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, συγκροτεί από τα μέλη του συλλόγου επιτροπές ή ομάδες εργασίας για τη μελέτη θεμάτων που αφορούν στην προώθηση των σκοπών του.
4. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να συγκροτεί τριμελείς επιτροπές από μέλη του με θητεία άνω των 15 ετών για την επίλυση διενέξεων μεταξύ των μελών του κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.
5. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να προσλαμβάνει μέλη του ή μη, με αμοιβή, ως υπαλλήλους του Συλλόγου, καθώς επίσης, και τον Διευθυντή ή **Γενικό Διευθυντή** των υπηρεσιών του. Ο διορισμός αυτός δεν συνιστά ασυμβίβαστο, κώλυμα ή λόγο αναστολής.
6. Για τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου τηρείται βιβλίο, όπου καταγράφονται περιληπτικά πρακτικά των συζητήσεων, αφού θεωρηθούν, εγκριθούν και υπογραφούν από τον Πρόεδρο και τον Γενικό

Γραμματέα. Στο βιβλίο επίσης, καταχωρίζονται οι αποφάσεις και οι γνώμες της μειοψηφίας. Τα πρακτικά συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου επιτρέπεται να τηρούνται και ηλεκτρονικά.

Άρθρο 55

Άρθρο 96 – Κανονισμός οργάνωσης και λειτουργίας των Δικηγορικών Συλλόγων

1. Οργανισμός για την οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών του Δικηγορικού Συλλόγου, καθώς και κανονισμός για τη λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου και άλλων συλλογικών οργάνων καταρτίζεται και εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο με πλειοψηφία των 3/5 του συνόλου των μελών του.

Το Διοικητικό Συμβούλιο μεριμνά για τον εμπλουτισμό της βιβλιοθήκης του και τη λειτουργία τράπεζας νομικών πληροφοριών

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αναθέτει σε μέλη του την ευθύνη λειτουργίας των υπηρεσιών του.

3. Τα Διοικητικά Συμβούλια κατά τον προσδιορισμό των ετήσιων εισφορών των δικηγόρων λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη εμπλουτισμού των σχετικών βιβλιοθηκών με το σύνολο των νομικών περιοδικών, συγγραμμάτων και βιβλίων που εκδίδονται στην Ελλάδα, καθώς και των πιο βασικών νομικών περιοδικών ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος. Επίσης, λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη αντιμετώπισης των δαπανών για την έκδοση και κυκλοφορία του νομικού περιοδικού κάθε Συλλόγου και ηλεκτρονικής αρχειοθέτησης νομοθεσίας και νομολογίας γενικού ή περιφερειακού ή ειδικού περιεχομένου. Για την έγκυρη λήψη απόφασης για **τα προηγούμενα εδάφια** απαιτείται απλή πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

4. Οι δικηγόροι που συγγράφουν βιβλία ή εκδίδουν ανάτυπα ή συμμετέχουν στη συγγραφή ή έκδοση συλλογικών έργων οφείλουν να αποστέλλουν δωρεάν **ένα τουλάχιστον αντίτυπο** στους οικείους Δικηγορικούς Συλλόγους.

Άρθρο 56

Άρθρο 97 – Αριθμός μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και θητεία

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε συλλόγου αποτελείται από τον Πρόεδρο και: α) δύο (2) μέλη, όταν ο σύλλογος έχει λιγότερα από είκοσι πέντε (25) μέλη, β) τέσσερα (4) μέλη, όταν έχει από είκοσι πέντε (25) μέχρι εκατό (100) μέλη, γ) **έξι (6) μέλη, όταν έχει από εκατόν ένα (101) μέχρι διακόσια (200) μέλη, δ) οκτώ (8) μέλη, όταν έχει από διακόσια ένα (201) μέχρι τριακόσια (300) μέλη, ε) δέκα (10) μέλη, όταν έχει τριακόσια ένα (301) μέχρι πεντακόσια (500) μέλη, στ) δώδεκα (12) μέλη, όταν έχει από πεντακόσια ένα (501) μέχρι επτακόσια (700) μέλη, ζ) δεκατέσσερα (14) μέλη, όταν έχει επτακόσια ένα (701) μέχρι χίλια (1000) μέλη, η) δεκαοκτώ (18) μέλη, όταν έχει από χίλια ένα (1001) μέχρι τέσσερις χιλιάδες (4000) μέλη, θ) είκοσι τέσσερα (24) μέλη όταν έχει από τέσσερις χιλιάδες ένα (4001) και πάνω μέλη**

2. Όταν ο Σύλλογος εδρεύει σε πόλη που είναι και έδρα εφετείου, τότε το Διοικητικό Συμβούλιό του αποτελείται από τον Πρόεδρό του και τουλάχιστον τέσσερα (4) μέλη.

3. Ο αριθμός των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου καθορίζεται σύμφωνα με τον αριθμό των μελών που έχουν εγγραφεί στο Σύλλογο μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου του έτους των αρχαιρεσιών.

4. Η θητεία του Προέδρου και των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τετραετής.

5. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να εκλεγεί για δύο (2) συνεχόμενες θητείες και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για τρεις (3). Ο περιορισμός αυτός δεν ισχύει για Συλλόγους, που την 30ή Σεπτεμβρίου του έτους των εκλογών έχουν μέχρι και τετρακόσια (400) μέλη.

Άρθρο 57**ΤΜΗΜΑ Β' – ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ****Άρθρο 98 – Σύγκληση Γενικής Συνέλευσης**

1. Η Γενική Συνέλευση των μελών του Δικηγορικού Συλλόγου συγκαλείται σε τακτική μεν συνεδρίαση όποτε προβλέπεται στον Κώδικα, σε έκτακτη δε: α) όταν το κρίνει αναγκαίο το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου ή β) όταν το ζητήσουν γραπτώς το 1/10 των μελών του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών ή το 1/5 των μελών των λοιπών Δικηγορικών Συλλόγων. Στην τελευταία περίπτωση με την ίδια γραπτή αίτηση πρέπει να ορίζονται απαραίτητως τα θέματα, για τα οποία ζητείται η σύγκληση της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, καθώς και εισηγητής και αναπληρωτής του. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου είναι υποχρεωμένο σε προθεσμία εντός μηνός από την υποβολή της σχετικής αίτησης να συγκαλέσει τη συνέλευση για συζήτηση των θεμάτων που προτάθηκαν και αυτών που ενδεχομένως το ίδιο θα προτείνει.
2. Τα μέλη του Συλλόγου καλούνται να συμμετάσχουν στη Γενική Συνέλευση με γενική πρόσκληση, που αναρτάται στην **ιστοσελίδα** του Συλλόγου, προκειμένου περί των Δικηγορικών Συλλόγων Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Πειραιά, ενώ για τους λοιπούς Δικηγορικούς Συλλόγους η πρόσκληση αναρτάται στην **ιστοσελίδα** του Συλλόγου, καθώς και σε προβεβλημένες θέσεις των δικαστηρίων πέντε (5) ημέρες πριν από τη σύγκληση. Στην πρόσκληση, η οποία υπογράφεται από τον Πρόεδρο και τον Γραμματέα του Συλλόγου, πρέπει να αναγράφονται ο χρόνος, ο τόπος και τα θέματα της ημερησίας διάταξης, καθώς και αν πρόκειται για πρώτη ή επαναληπτική συνέλευση.
3. Τουλάχιστον 24 ώρες πριν από τη σύγκληση της συνέλευσης, ο Πρόεδρος του Συλλόγου καλεί το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρίαση, προκειμένου να συζητηθούν τα θέματα της ημερησίας διάταξης και να διαμορφωθεί η εισήγηση του Συμβουλίου προς τη συνέλευση.
4. Τα θέματα της ημερησίας διάταξης της Γενικής Συνέλευσης ορίζονται: α) Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου. β) Με την αίτηση των μελών, αν αυτά ζητήσουν τη σύγκληση έκτακτης γενικής συνέλευσης.
5. Σε δικηγορικό σύλλογο, στην περιφέρεια του οποίου ανήκουν περισσότερα του ενός νησιά, η Γενική Συνέλευση πραγματοποιείται στην έδρα του ή όπου ορισθεί από το Διοικητικό του Συμβούλιο. Τα μέλη του Συλλόγου, που εδρεύουν σε διαφορετικό τόπο από τον τόπο διεξαγωγής της Συνέλευσης, έχουν δικαίωμα συμμετοχής σ' αυτήν από την έδρα τους και μέσω τηλεδιάσκεψης. Τα ως άνω ισχύουν και για τις Γενικές Συνελεύσεις των Λογαριασμών Ενίσχυσης και Αλληλοβοήθειας Δικηγόρων (ΛΕΑΔ).

Άρθρο 58**Άρθρο 105 – Περιορισμοί στην υποβολή υποψηφιότητας**

Δεν έχουν δικαίωμα να υποβάλουν υποψηφιότητα για να εκλεγούν ως Πρόεδροι ή μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου: α) οι βουλευτές και ευρωβουλευτές, β) αυτοί που τελούν σε αναστολή του δικηγορικού λειτουργήματος, γ) όσοι έχουν τιμωρηθεί πειθαρχικά με προσωρινή παύση μεγαλύτερη από ένα μήνα, και δ) όσοι έχουν τιμωρηθεί πειθαρχικά με προσωρινή παύση μέχρι και ένα μήνα, πριν παρέλθει πενταετία από την τελεσιδικία της απόφασης.

Άρθρο 59**Άρθρο 107 – Ημερομηνία και τόπος διεξαγωγής εκλογών**

1. Οι εκλογές για την ανάδειξη του Προέδρου και των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου διεξάγονται την τελευταία Κυριακή ή και Δευτέρα, στην περίπτωση της επόμενης παραγράφου, του Νοεμβρίου του έτους

των εκλογών στην έδρα του Δικηγορικού Συλλόγου, εκτός αν άλλως αποφασίσει το Διοικητικό Συμβούλιο αυτού.

2. Σε Δικηγορικούς Συλλόγους, που έχουν περισσότερα από δύο χιλιάδες (2.000) μέλη, η ψηφοφορία παρατείνεται και την επόμενη εργάσιμη ημέρα. Στην περίπτωση αυτήν με ευθύνη του Προέδρου του Συλλόγου διασφαλίζεται η φύλαξη των ψηφοδόχων και του λοιπού εκλογικού υλικού.

3. α) Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου δικηγορικού συλλόγου, στην περιφέρεια του οποίου ανήκουν περισσότερα του ενός νησιά, μπορεί να ορίζονται περισσότεροι τόποι ψηφοφορίας, και σε νησιά εκτός του νησιού όπου βρίσκεται η έδρα του. Αν ληφθεί η απόφαση της παρούσας ορίζονται **από το Διοικητικό Συμβούλιο, εκτός από την κεντρική εφορευτική επιτροπή της έδρας του Συλλόγου**, τόσες εφορευτικές επιτροπές, **αποτελούμενες από ένα έως τρία μέλη, όσες οι τόποι ψηφοφορίας**, όπου μπορούν να ψηφίζουν τα μέλη του Δικηγορικού Συλλόγου που εδρεύουν στα νησιά αυτά. β) Η ψηφοφορία στα νησιά που ορίζονται με την απόφαση της περ. α` διεξάγεται την προηγούμενη της καθορισμένης ημέρας εκλογών. Αμέσως μετά από το πέρας της ψηφοφορίας, ο Πρόεδρος **κάθε περιφερειακής εφορευτικής επιτροπής** ενημερώνει, με κάθε πρόσφορο τρόπο, **την κεντρική εφορευτική επιτροπή** για τον αριθμό και τα ονόματα όσων ψήφισαν, ώστε να υπάρξει σχετική σημείωση στον εκλογικό κατάλογο, προς αποφυγή διπλοψηφίας. Με ευθύνη του, το εκλογικό υλικό και οι σφραγισμένοι φάκελοι ψηφοφορίας μεταφέρονται το ταχύτερο δυνατό στην έδρα του συλλόγου, **ώστε να τοποθετηθούν εντός της κάλπης της έδρας του Συλλόγου** και να ανοιχθούν μετά από το τέλος της ψηφοφορίας εκεί και να προσμετρηθούν στο εκλογικό αποτέλεσμα.

Άρθρο 60

Άρθρο 108 – Χρόνος ψηφοφορίας

Στο άρθρο 108 του ν . 4194/2013 προστίθεται παρ 3 και το άρθρο 108 διαμορφώνεται ως εξής

1. Η ψηφοφορία διεξάγεται από τις 7 το πρωί μέχρι τις 7 το απόγευμα, εκτός αν βεβαιωθεί ότι ψήφισαν όλοι οι εγγεγραμμένοι στον κατάλογο των εκλογέων, οπότε η ψηφοφορία περατώνεται με την άσκηση του δικαιώματος και του τελευταίου εκλογέα.

2. Η εφορευτική επιτροπή μπορεί με απόφασή της να παρατείνει την ψηφοφορία και μετά τις 7 το απόγευμα για δύο ακόμη ώρες κατ' ανώτατο όριο, αν διαπιστώσει προσέλευση εκλογέων που επιθυμούν να ψηφίσουν.

3 . Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν να ορίζονται διαφορετικές ώρες διάρκειας της ψηφοφορίας, εντός του χρονικού διαστήματος της παραγράφου 1.

Άρθρο 61

Άρθρο 112 – Ανακήρυξη υποψήφιων προέδρων και συμβούλων

Στο άρθρο 112 του ν 4194/2013 προστίθεται παρ 3 και το άρθρο 112 διαμορφώνεται ως εξής

1. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Δικηγορικού Συλλόγου την 1η Νοεμβρίου του έτους διεξαγωγής των εκλογών ανακηρύσσει, με έγγραφη ανακοίνωσή του που αναρτάται στους πίνακες ανακοινώσεων του συλλόγου και στην ιστοσελίδα του, τους υποψηφίους προέδρους και συμβούλους. Με την ίδια ανακοίνωση αιτιολογείται η τυχόν μη ανακήρυξη υποψήφιου ή συνδυασμού.

2. Σε περίπτωση κατά την οποία συνδυασμός δεν ανακηρυχθεί επειδή ένας ή περισσότεροι υποψήφιοι σύμβουλοι δεν συγκεντρώνουν τις νόμιμες προϋποθέσεις πρέπει να υποβληθεί νέα πλήρης δήλωση εντός προθεσμίας τριών (3) ημερών από την πιο πάνω απόφαση του Προέδρου. Στην περίπτωση αυτή ο Πρόεδρος του Συλλόγου είναι υποχρεωμένος εντός τριών (3) ημερών από την κατάθεση της νέας δήλωσης να εκδώσει σχετική νεώτερη απόφαση για την ανακήρυξη ή μη του συνδυασμού.

3 . Σε περίπτωση μη ανακήρυξης υποψηφίου προέδρου, συμβούλου ή συνδυασμού, μπορεί να υποβληθεί ένσταση στο Διοικητικό Συμβούλιο εντός τριών (3) ημερών από την ανάρτηση της απόφασης του Προέδρου, ο οποίος υποχρεούται να το συγκαλέσει εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών και το οποίο αποφασίζει με πλειοψηφία των 3/5 των μελών του και με μυστική ψηφοφορία.

Άρθρο 62

Άρθρο 114 – Εφορευτική Επιτροπή των εκλογών – Ψηφοφορία

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο διορίζει για κάθε ψηφοδόχο ως Πρόεδρο δικηγόρο με δεκαπενταετή τουλάχιστον υπηρεσία και δύο από τα μέλη του Συλλόγου που έχουν δικαίωμα ψήφου με ισάριθμα αναπληρωματικά, τα οποία συγκροτούν την Εφορευτική Επιτροπή και πρέπει να παρίστανται σε όλη τη διάρκεια της εκλογής. Απαγορεύεται η παραμονή στην αίθουσα της ψηφοφορίας και κατά τη διενέργειά της, άλλου προσώπου πλην του Προέδρου και των μελών της Εφορευτικής Επιτροπής ή των αναπληρωτών τους και κάθε υποψήφιου ή αντιπροσώπου του ή αντιπροσώπου του συνδυασμού. Οι συνδυασμοί δικαιούνται να διορίσουν δύο αντιπροσώπους με τους αναπληρωτές τους και όπου δεν ισχύει το σύστημα των συνδυασμών, οι υποψήφιοι δικαιούνται να διορίσουν έναν αντιπρόσωπο με έναν αναπληρωτή. Οι αντιπρόσωποι και οι αναπληρωτές τους διορίζονται μεταξύ των μελών του Συλλόγου που έχουν δικαίωμα ψήφου. Ο διορισμός του αντιπροσώπου γίνεται με έγγραφη δήλωση του επικεφαλής του συνδυασμού ή του υποψήφιου συμβούλου, που υποβάλλεται στον Πρόεδρο της Εφορευτικής Επιτροπής δύο ημέρες πριν από την εκλογή.
2. Δεν επιτρέπεται δραστηριότητα προεκλογικού χαρακτήρα κατά την ημέρα της εκλογής ούτε η άσκηση κάθε μορφής πίεσης που εκδηλώνεται καθ' οιονδήποτε τρόπο κατά την ώρα της ψηφοφορίας σε βάρος των ψηφοφόρων υπέρ οποιουδήποτε υποψηφίου. Η παράβαση της διάταξης αυτής συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα.
3. Η εκλογή διενεργείται ενώπιον Εφορευτικής Επιτροπής, η οποία αποτελείται από τον Πρόεδρο και δύο μέλη ή σε περίπτωση κωλύματος από τους νόμιμους αναπληρωτές τους και αποφασίζει κατά πλειοψηφία για κάθε ζήτημα που ανακύπτει κατά την ψηφοφορία. Η Εφορευτική Επιτροπή τηρεί το πρωτόκολλο ψηφοφορίας στο οποίο αναγράφονται τα ονοματεπώνυμα των ψηφοφόρων και ο αριθμός του μητρώου τους και μετά το τέλος της ψηφοφορίας συντάσσει το πρακτικό διαλογής των ψήφων, εξάγει τα αποτελέσματα της εκλογής και ανακηρύσσει τους επιτυχόντες. Εάν κατά τη διαλογή απουσιάζουν ορισμένα μέλη της Επιτροπής ή οι αναπληρωτές τους, ο Πρόεδρος του Συλλόγου μπορεί με απόφασή του να διορίσει και κατά την ίδια ημέρα της εκλογής δικηγόρους, οι οποίοι έχουν δικαίωμα ψήφου, ως μέλη της Εφορευτικής Επιτροπής σε αντικατάσταση των απόντων μελών της Εφορευτικής Επιτροπής.
4. Σε Δικηγορικούς Συλλόγους, στους οποίους υπάρχουν περισσότεροι από χίλιοι εγγεγραμμένοι στο μητρώο δικηγόροι, η εκλογή μπορεί να ενεργείται σε τμήματα ύστερα από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο. Οι Πρόεδροι των εφορευτικών επιτροπών αποτελούν την Κεντρική Εφορευτική Επιτροπή με προεδρεύοντα τον αρχαιότερο κατά δικηγορική υπηρεσία, η οποία εκδίδει τα τελικά αποτελέσματα και ανακηρύσσει τους επιτυχόντες.

Άρθρο 63

Άρθρο 117 – Εκλογή Προέδρου και μελών Διοικητικού Συμβουλίου

1. Για την εκλογή του Προέδρου απαιτείται να λάβει αυτός το 50% συν ένα των έγκυρων ψηφοδελτίων. Άλλως, την επόμενη Κυριακή ή και Δευτέρα στην περίπτωση του άρθρου 107 παράγραφος 2 του Κώδικα, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται και συμμετέχουν οι δύο πρώτοι υποψήφιοι πρόεδροι που συγκέντρωσαν

το μεγαλύτερο αριθμό ψήφων, οπότε εκλέγεται ως πρόεδρος ο υποψήφιος που έλαβε τις περισσότερες ψήφους. Οι σύμβουλοι εκλέγονται από την ψηφοφορία της πρώτης Κυριακής ή και Δευτέρας στην περίπτωση του άρθρου 107 παράγραφος 2 του Κώδικα, και κατά τη σειρά των ψήφων που έλαβαν μέχρι τη συμπλήρωση του προβλεπόμενου αριθμού μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Στην περίπτωση του άρθρου 109 και 110 του Κώδικα, Πρόεδρος εκλέγεται εκείνος που μεταξύ των υποψήφίων προέδρων έλαβε το 50% συν ένα των εγκύρων ψηφοδελτίων. Διαφορετικά η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή ή και Δευτέρα στην περίπτωση του άρθρου 107 παράγραφος 2. Σε αυτήν συμμετέχουν οι δύο πρώτοι υποψήφιοι πρόεδροι που συγκέντρωσαν το μεγαλύτερο αριθμό ψήφων, οπότε εκλέγεται ως πρόεδρος ο υποψήφιος που θα λάβει τις περισσότερες ψήφους.

3. Ο μη εκλεγείς στην επαναληπτική εκλογή υποψήφιος Πρόεδρος καταλαμβάνει τη θέση συμβούλου, **εφόσον στο δεύτερο γύρο έλαβε τουλάχιστον το 1/5 των εγκύρων ψηφοδελτίων.**

Άρθρο 64

Άρθρο 119 – Κλήρωση σε περίπτωση ισοψηφίας

Σε περίπτωση ισοψηφίας μεταξύ των υποψήφίων προέδρων ή υποψήφίων συμβούλων, **σε όποια σειρά κι αν έχουν καταταγεί, γίνεται κλήρωση από την Εφορευτική Επιτροπή.**

Άρθρο 65

Άρθρο 122 – Μη αποδοχή της εκλογής από τον πρόεδρο ή θάνατος ή παραίτησή του

Μέσα σε οκτώ (8) ημέρες από την κοινοποίηση που προβλέπεται στο άρθρο 120 του Κώδικα, πρόεδρος, που **εκλέχθηκε και** δεν αποδέχεται την εκλογή του, πρέπει να το δηλώσει εγγράφως στον πρόεδρο του οικείου Συλλόγου ή τον αναπληρωτή του. Στην περίπτωση αυτή, όσο και στην περίπτωση που κενωθεί η θέση του προέδρου τα τρία (3) πρώτα έτη της θητείας του, διενεργούνται εκλογές με ανάλογη εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων. Σε περίπτωση που κενωθεί η θέση του προέδρου κατά το τελευταίο έτος της θητείας του τη θέση του αναλαμβάνει **ο πρώτος αντιπρόεδρος, εάν και αυτός κωλύεται ή αδυνατεί ο δεύτερος αντιπρόεδρος, εάν δεν υπάρχει αντιπρόεδρος, ο γενικός γραμματέας** και τη θέση αυτών καταλαμβάνει ο πρώτος αναπληρωματικός σύμβουλος.

Άρθρο 66

Άρθρο 123 – Μη αποδοχή της εκλογής του από σύμβουλο, θάνατός του ή παραίτησή του

1. Αν σύμβουλος δεν αποδέχεται την εκλογή του, ή σε περίπτωση που κενωθεί θέση συμβούλου από οποιαδήποτε αιτία, αυτήν καταλαμβάνει ο πρώτος αναπληρωματικός σύμβουλος, **όπως οι αναπληρωματικοί έχουν καταταγεί σύμφωνα με τα άρθρα 117 και 118 του Κώδικα.**

2. **Αν δεν υπάρχουν αναπληρωματικοί σύμβουλοι, διενεργούνται συμπληρωματικές αρχαιρεσίες για την κάλυψη των κενών θέσεων το αργότερο εντός τριών μηνών από τη διαπίστωση της αδυναμίας πλήρωσης των κενών θέσεων και έως τότε το Διοικητικό Συμβούλιο λειτουργεί με ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 13 § 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας.**

3. Όταν στις αρχαιρεσίες μετέχουν συνδυασμοί, η αναπλήρωση συμβούλου σε περίπτωση μη αποδοχής ή κένωσης της θέσης του για οποιονδήποτε λόγο γίνεται από τους αναπληρωματικούς του ίδιου συνδυασμού.

Άρθρο 67

Άρθρο 125 – Αποβολή της ιδιότητας του προέδρου ή του συμβούλου – Έκπτωση από το αξίωμα

1. Αποβάλλει την ιδιότητα του προέδρου ή του συμβούλου αυτοδίκαια εκείνος που: α) για οποιονδήποτε λόγο αποβάλει την ιδιότητα του δικηγόρου, ή β) τιμωρήθηκε τελεσίδικα με πειθαρχική ποινή της προσωρινής παύσης **μεγαλύτερη του ενός μηνός**
2. Στις περιπτώσεις της αυτοδίκαιης απώλειας της ιδιότητας του προέδρου ή του συμβούλου γνωστοποιείται, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση από το Διοικητικό Συμβούλιο του συλλόγου, στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και ενεργούνται όσα ορίζονται στο άρθρο 122 του Κώδικα.
3. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου δύναται να κηρυχθεί έκπτωτος από το αξίωμα του προέδρου ή του συμβούλου εκείνος που: α) αποδέχθηκε θέση ή αξίωμα που συνεπάγεται, σύμφωνα με το άρθρο 31 του Κώδικα, ολική αναστολή του λειτουργήματος του δικηγόρου και β) αδικαιολόγητα απουσιάζει από οκτώ (8) συνεχείς ή δεκαέξι (16) μη συνεχείς συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.
4. Αν με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου ο πρόεδρος ή ο σύμβουλος που αποδέχθηκε θέση ή αξίωμα που συνεπάγεται ολική αναστολή του λειτουργήματος, κριθεί ότι θα πρέπει να διατηρήσει τη θέση ή το αξίωμα, τότε αυτός τελεί σε αναστολή της άσκησης του αξιώματος, ως προέδρου ή συμβούλου.

Άρθρο 68**Άρθρο 126 – Παραίτηση από το αξίωμα**

Ο πρόεδρος ή ο σύμβουλος δικαιούνται να παραιτηθούν από το αξίωμα. Η παραίτηση υποβάλλεται εγγράφως στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου. **Η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου περί της αποδοχής της παραίτησης διαβιβάζεται στον Υπουργό Δικαιοσύνης.**

Άρθρο 69**ΤΜΗΜΑ Δ' – ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΜΗΤΡΩΟΥ****Άρθρο 128 – Σύσταση και οργάνωση επιτροπών**

1. Σε κάθε Δικηγορικό Σύλλογο συνιστώνται από μία πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια Επιτροπή Μητρώου. Στους Δικηγορικούς Συλλόγους Αθηνών, Θεσσαλονίκης **και Πειραιά** μπορούν να συσταθούν περισσότερες Επιτροπές Μητρώου σε κάθε βαθμό. Τα μέλη των επιτροπών ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο των Δικηγορικών Συλλόγων ανά διετία και το αργότερο μέχρι τη 15η Φεβρουαρίου, με διετή θητεία, η οποία αρχίζει την 1η Μαρτίου και λήγει την τελευταία ημέρα του Φεβρουαρίου του δεύτερου έτους.
2. Οι Επιτροπές Μητρώου αποτελούνται από πέντε (5) τακτικά και πέντε (5) αναπληρωματικά μέλη δικηγόρους, που δεν είναι μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων με δεκαετή τουλάχιστον θητεία και δεκαπενταετή, αν πρόκειται για τις Επιτροπές Μητρώου δεύτερου βαθμού και στις οποίες προεδρεύει ο αρχαιότερος κατά το διορισμό δικηγόρος. Όσοι Δικηγορικοί Σύλλογοι έχουν αριθμό μελών μικρότερο των τριακοσίων (300) οι πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες επιτροπές μητρώου είναι τριμελείς και οι δικηγόροι των πρωτοβάθμιων επιτροπών πρέπει να έχουν πενταετή τουλάχιστον θητεία και των δευτεροβάθμιων τουλάχιστον δεκαετή θητεία.
3. Χρέη γραμματέα ασκεί ο νεώτερος δικηγόρος. Στους συλλόγους που υπηρετούν Δικηγόροι, χρέη γραμματέα μπορεί να ασκεί και Δικηγόρος που έχει προσληφθεί, κατ' άρθρο 95 παράγραφος 1 περίπτωση ιγ' **ή παράγραφος 5**, και ορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του

Άρθρο 70

Άρθρο 129 – Έργο Επιτροπών Μητρώου

1. Οι Επιτροπές ελέγχουν τα Μητρώα και τις δηλώσεις που υποβάλλονται ετησίως και αποφαινόμενοι για τη μη υποβολή, το αναληθές περιεχόμενο ή για το εκπρόθεσμο αυτών. Οι Επιτροπές αποφαινόμενοι και διαγράφουν από τα Μητρώα του οικείου συλλόγου τους δικηγόρους, που εμπίπτουν στους ορισμούς του προηγούμενου εδαφίου, από την αρχή του χρόνου της μη υποβολής ή της ανειλικρινούς υποβολής της δήλωσης, καθώς και όσους δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 7, από τη χρονική στιγμή που επήλθε το γεγονός που προκαλεί τη διαγραφή, ανεξάρτητα από την ημέρα έκδοσης της απόφασής της.
2. Οι Επιτροπές βρίσκονται σε απαρτία και συνεδριάζουν, εφόσον παρίστανται πέντε (5) τουλάχιστον μέλη και οι αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων.
3. Στις Επιτροπές διαβιβάζονται όλοι οι φάκελοι των εγγεγραμμένων στο Μητρώο του συλλόγου μαζί με τις υποβληθείσες δηλώσεις μέχρι τη 10η Μαρτίου κάθε έτους και σε περίπτωση που η δήλωση κριθεί ευκρινής, ενημερώνεται ο ατομικός φάκελος και σημειώνεται η χρονολογία λήψης της απόφασης και οι υπογραφές του προέδρου και του γραμματέα. Για την περίπτωση διαγραφής δικηγόρου λόγω εκπρόθεσμης υποβολής δήλωσης, η Επιτροπή οφείλει να καλέσει αυτόν πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση με κλήση που υπογράφεται από τον Πρόεδρο. Η απόφαση για τη διαγραφή συντάσσεται εγγράφως, υπογράφεται από τον πρόεδρο και τον γραμματέα, πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένη και να καταγράφεται η γνώμη της τυχόν μειοψηφίας. Η απόφαση διαγραφής καταχωρίζεται σε ιδιαίτερο βιβλίο που τηρείται στο Σύλλογο και κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο με επιμέλεια του Συλλόγου, τα δε σχετικά αποδεικτικά τηρούνται στο φάκελο.
4. Κατά της απόφασης της πρωτοβάθμιας Επιτροπής επιτρέπεται η άσκηση έφεσης εντός μηνός από την κοινοποίηση της απόφασης με κατάθεση στη Γραμματεία του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου. Η έφεση καταχωρίζεται σε ιδιαίτερο βιβλίο και διαβιβάζεται με το σχετικό φάκελο στη δευτεροβάθμια Επιτροπή, η απόφαση της οποίας συντάσσεται εγγράφως και πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένη. Η δευτεροβάθμια Επιτροπή με κλήση που υπογράφεται από τον Πρόεδρο υποχρεούται να καλέσει τον εκκαλούντα και επιδίδεται στον εκκαλούντα πέντε (5) ημέρες πριν από τη συνεδρίασή της.
5. Οι Επιτροπές Μητρώου, πρώτου και δεύτερου βαθμού, δύνανται για κάθε υπόθεση να διορίζουν από τα μέλη τους εισηγητές, ασκούν δε όλες τις κατά τα άρθρα εξουσίες του Πειθαρχικού Συμβουλίου. Οι ψηφοφορίες, αν ζητηθεί από κάποιο μέλος, διεξάγονται μυστικά και η απόφαση πρέπει να εκδίδεται εντός ευλόγου χρόνου.
6. Για τη διαδικασία ενώπιον των Επιτροπών τα έξοδα κλήσεων και οι σχετικές δαπάνες κοινοποιήσεων αποφάσεων επιβάλλονται στον ενδιαφερόμενο. Οι δε αποφάσεις και οι κλήσεις κοινοποιούνται **με ηλεκτρονικά μέσα με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 155 και 156** της Ποινικής Δικονομίας. Αιτήσεις εξαίρεσης μελών των Επιτροπών υποβάλλονται στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου. Επίσης, το Διοικητικό Συμβούλιο δικαιούται να αντικαθιστά το μέλος των Επιτροπών που απουσιάζει αδικαιολόγητα για τρεις (3) συνεχείς συνεδριάσεις και μπορεί να διατάξει και την πειθαρχική του δίωξη.
7. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου κάθε δημόσια, δημοτική ή κοινοτική αρχή, καθώς και κάθε νομικό πρόσωπο υποχρεούνται να παρέχουν στους Δικηγορικούς Συλλόγους οποιαδήποτε πληροφορία ή βεβαίωση σχετική με την υπηρεσιακή κατάσταση των δικηγόρων ή ασκουμένων που υπηρετούν σε αυτούς.
8. Οι τελεσίδικες αποφάσεις των Επιτροπών Μητρώου με αίτηση του Δικηγορικού Συλλόγου υπογεγραμμένη από τον Πρόεδρό του, αποστέλλονται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, εντός ενός (1) μηνός. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με απόφασή του, εντός δεκαπέντε (15) ημερών βεβαιώνει την αποβολή της ιδιότητας του

δικηγόρου. Η απόφαση του Υπουργού που βεβαιώνει την αποβολή της ιδιότητας η οποία είχε επέλθει από τη στιγμή που συνέβη το γεγονός που προκάλεσε την αποβολή της ιδιότητας, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το κύρος των διαδικαστικών πράξεων που έχουν διενεργηθεί μέχρι την έκδοση της πιο πάνω απόφασης, δεν θίγεται. Από την κοινοποίηση της απόφασης της Επιτροπής ο διαγραφείς δεν δικαιούται να φέρει την ιδιότητα του δικηγόρου, καθώς και να ασκεί το λειτούργημα, εφαρμοζομένης της παρ. 1 του άρθρου 9 του Κώδικα.

Άρθρο 71

ΤΜΗΜΑ ΣΤ' – ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΕΔΡΩΝ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

Άρθρο 133 – Η Ολομέλεια ως συντονιστικό όργανο

1. Συνιστάται Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου με την επωνυμία «Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος (ΟλομέλειαΠΔΣΕ)», το οποίο αποτελεί το συντονιστικό όργανο των Δικηγορικών Συλλόγων και το ανώτατο αντιπροσωπευτικό όργανο των δικηγόρων της χώρας.
 2. Η ανεξαρτησία και η αυτοτέλεια των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας, όπως ορίζονται στο άρθρο 89 του Κώδικα, δεν θίγονται από τη λειτουργία, τις προτάσεις και αποφάσεις της ΟλομέλειαςΠΔΣΕ. Οι αποφάσεις της ΟλομέλειαςΠΔΣΕ συνιστούν κατευθυντήριες γραμμές για τη λήψη αποφάσεων από τα όργανα των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας και αξιοποιούνται για την αντιμετώπιση των προβλημάτων τους και την πραγμάτωση των σκοπών τους.
 3. Αυτοδικαίως, με την εκλογή τους τα μέλη της ΟλομέλειαςΠΔΣΕ αποτελούν οι Πρόεδροι των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας. Ο Πρόεδρος κάθε Δικηγορικού Συλλόγου σε περίπτωση κωλύματός του δύναται να ορίσει μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου για να τον αναπληρώσει στη συνεδρίαση της Συνέλευσης της Ολομέλειας με δικαίωμα λόγου και ψήφου.
 4. Η Ολομέλεια εδρεύει στην Αθήνα, όπου διατηρεί γραφεία και διοικητικό – υποστηρικτικό προσωπικό, για το καθεστώς παροχής των υπηρεσιών του οποίου εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 95 παρ. 5 και του άρθρου 42.
 5. Όργανα της ΟλομέλειαςΠΔΣΕ είναι η Συνέλευση και η Συντονιστική Επιτροπή που αποτελείται από δεκατρία μέλη και εκτελεί χρέη Διοικητικού Συμβουλίου. Πρόεδρός της είναι ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, ο οποίος εκπροσωπεί το νομικό πρόσωπο ενώπιον κάθε δικαστικής ή άλλης αρχής και κάθε τρίτου φυσικού ή νομικού προσώπου και συγκαλεί και διευθύνει τις συνεδριάσεις της Συντονιστικής Επιτροπής. Αντιπρόεδροι είναι ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης και ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά. Η Συντονιστική Επιτροπή στην πρώτη συνεδρίασή της εκλέγει μεταξύ των υπόλοιπων δέκα μελών της Γενικό Γραμματέα και Ταμία.
 6. Πόροι της Ολομέλειας είναι: α) η ετήσια συνδρομή κάθε δικηγορικού συλλόγου, η οποία και καθορίζεται με απόφαση της Ολομέλειας, β) ποσά που καταβάλλονται στο πλαίσιο προγραμματικών συμβάσεων της Ολομέλειας με φορείς του δημοσίου τομέα, κατά την έννοια της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), γ) χορηγίες κάθε είδους, δ) χρηματοδότηση από προγράμματα ΕΣΠΑ και λοιπά προγράμματα της ΕΕ, ε) κάθε άλλος πόρος που προβλέπεται από ειδική διάταξη, Η ΟλομέλειαΠΔΣΕ έχει δικό της προϋπολογισμό, που εγκρίνεται κατά απο τη Συνέλευση της Ολομέλειας, δικό της ΑΦΜ και ιστοσελίδα.
- Με κανονισμό, ο οποίος καταρτίζεται από την Συντονιστική Επιτροπή και εγκρίνεται από τη Συνέλευση της Ολομέλειας, ρυθμίζονται θέματα λειτουργίας αυτής.
7. Η Ολομέλεια ΠΔΣΕ υπόκειται σε διαχειριστικό έλεγχο αποκλειστικά και μόνον στις περιπτώσεις που επιχορηγείται από κρατικούς και ενωσιακούς πόρους και για τη διαχείριση των πόρων αυτών.

8. Η Ολομέλεια ΠΔΣΕ που συνιστάται με το παρόν αποτελεί διάδοχο της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος που έχει συσταθεί με τον ν. 4194/2013 και εισέρχεται αυτοδικαίως σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της.

Άρθρο 72

Άρθρο 134 – Έργο της Ολομέλειας

1. Έργο της **Ολομέλειας ΠΔΣΕ** αποτελεί ο συντονισμός της δραστηριότητας των Δικηγορικών Συλλόγων και η εκπροσώπηση του δικηγορικού σώματος συνολικά. Στο έργο της **Ολομέλειας ΠΔΣΕ** εμπίπτουν ιδίως:

α) Η μελέτη των προβλημάτων που αφορούν την άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος και η προώθηση λύσεων.

β) Η μέριμνα για ζητήματα που αφορούν την οργάνωση και λειτουργία του δικαστικού συστήματος.

γ) Η μελέτη και επεξεργασία θεμάτων σχετικών με τη νομοθεσία και τη νομολογία.

δ) Η εκπροσώπηση του δικηγορικού σώματος ενώπιον των αρχών, των διεθνών οργανισμών και των οργάνων των ευρωπαϊκών κοινοτήτων.

ε) Η δημιουργία και λειτουργία από την Ολομέλεια ή σε συνεργασία με άλλους κρατικούς ή μη φορείς, τράπεζας νομικών πληροφοριών.

στ) Η συνεργασία και ο συντονισμός με τους επιστημονικούς Συλλόγους της χώρας, της αλλοδαπής και ιδίως της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ζ) Η οργάνωση συνεδρίων των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας.

η) Η **διατύπωση κρίσεων και προτάσεων**, καθώς και η άσκηση παρεμβάσεων ενώπιον δικαστηρίων και κάθε αρχής (στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι ανεξάρτητες αρχές) για κάθε ζήτημα εθνικού, κοινωνικού, πολιτισμικού, οικονομικού ενδιαφέροντος και περιεχομένου που ενδιαφέρει τα μέλη του συλλόγου ή το δικηγορικό σώμα γενικότερα, καθώς και για κάθε ζήτημα εθνικού, κοινωνικού, πολιτισμικού ή οικονομικού ενδιαφέροντος. Για την υλοποίηση και επίτευξη αυτού του σκοπού οι Δικηγορικοί Σύλλογοι μπορούν να υποβάλλουν αγωγή, κυρία ή πρόσθετη παρέμβαση, αναφορά, μήνυση, **δήλωση υποστήριξης της κατηγορίας**, αίτηση ακύρωσης, ουσιαστική προσφυγή και γενικά οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα και μέσο οποιασδήποτε φύσης **κατηγορίας ενώπιον κάθε δικαστηρίου ποινικού, πολιτικού, διοικητικού ουσίας ή ακυρωτικού ή Ελεγκτικού οποιουδήποτε βαθμού δικαιοδοσίας στην Ελλάδα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και σε οποιονδήποτε διεθνές δικαστήριο**. Επίσης για τα πιο πάνω ζητήματα μπορούν να παρεμβαίνουν, με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο, σε κάθε αρμόδια αρχή στην Ελλάδα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και σε οποιανδήποτε άλλη υπηρεσία ή αρχή του διεθνούς δικαίου.

θ) Όσα άλλα της ανατίθενται με τον Κώδικα.

~~2. Στην Ολομέλεια ανατίθεται η δημιουργία, λειτουργία και εξέλιξη Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος, που θα είναι προσβάσιμο κι αναρτημένο στο όνομα χώρου «olomeleia.gr», ή σε άλλο όνομα χώρου που θα αποφασίζει η Ολομέλεια, με σκοπό την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής διοικητικής υποστήριξης των Δικηγορικών Συλλόγων και των μελών τους στο έργο τους και στο έργο που τους ανατίθεται. Ενδεικτικά, και όχι περιοριστικά, οι παρεχόμενες υπηρεσίες καλύπτουν τη διοικητική υποστήριξη υποδομής των Δικηγορικών Συλλόγων, τη διάθεση — υποστήριξη αλληλεπιδραστικών υπηρεσιών πληροφόρησης, προδικασίας και κύριας διαδικασίας ενώπιον Δικαστικών και Διοικητικών αρχών, την ταυτοποίηση των μελών τους σε ΟΠΣ / ΠΣ τρίτων φορέων, και κάθε άλλη σχετική παρεπόμενη ή κύρια λειτουργία ή λειτουργικότητα σε σχέση με το έργο που η Ελληνική Πολιτεία αναθέτει στους Δικηγορικούς Συλλόγους και τους Δικηγόρους.~~

2. Η Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων είναι νομικός αρωγός και σύμβουλος της Ελληνικής Πολιτείας.

Άρθρο 73

Άρθρο 134Α - ΟΠΣ Ολομέλειας Δικηγορικών Συλλόγων «olomeleia» ή «portal.olomeleia»

1. Με κύριο του έργου τον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών και φορείς λειτουργία την Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδας και τους Δικηγορικούς Συλλόγους της Χώρας έχει δημιουργηθεί και λειτουργεί Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ο.Π.Σ.) με την ονομασία «olomeleia» ή «portal.olomeleia». Το ΟΠΣ έχει ως σκοπό την παροχή αλληλεπιδραστικών υπηρεσιών ηλεκτρονικής διοικητικής υποστήριξης των Δικηγορικών Συλλόγων και των μελών τους στο έργο τους και στο έργο που τους ανατίθεται από την Πολιτεία, καθώς και των Δικαστικών και άλλων Αρχών στο πλαίσιο της θεσμικής αλληλεπίδρασής τους με τους Δικηγορικούς Συλλόγους και τους Δικηγόρους.

2. Στην ΟλομέλειαΠΔΣΕ ανατίθεται η λειτουργία, ανάπτυξη και συντήρηση του ως άνω ΟΠΣ «olomeleia» ή «portal.olomeleia», που θα είναι προσβάσιμο κι αναρτημένο στο διαδίκτυο στο όνομα χώρου «olomeleia.gr», ή σε άλλο όνομα χώρου που θα αποφασίζει η ΟλομέλειαΠΔΣΕ και θα προβλέπεται ρητά στο παρόν άρθρο.

3. Οι υποδομές και οι υπηρεσίες του ΟΠΣ ανήκουν στον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών και διατίθενται στην Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων, ως διαχειριστή φορέα. Η ανάπτυξη, λειτουργία, συντήρηση και διαχείριση του ΟΠΣ μπορεί να ανατίθεται και σε οποιαδήποτε άλλη υπηρεσιακή της μονάδα ή Δικηγορικό Σύλλογο κατόπιν απόφασης της Ολομέλειας.

4. Το ΟΠΣ «olomeleia» έχει ως αντικείμενο:

α. Την παροχή υπηρεσιών που καλύπτουν τη διοικητική υποστήριξη υποδομής των Δικηγορικών Συλλόγων.

β. Την παροχή υπηρεσιών που αφορούν στη διάθεση – υποστήριξη αλληλεπιδραστικών υπηρεσιών πληροφόρησης, προδικασίας και κύριας διαδικασίας ενώπιον Δικαστικών και Διοικητικών αρχών,

γ. Την ταυτοποίηση - αυθεντικοποίηση των μελών των Δικηγορικών Συλλόγων υπό τη Δικηγορική τους ιδιότητα σε ΟΠΣ / ΠΣ τρίτων φορέων,

δ. Την εν γένει αλληλεπίδραση με τις υπηρεσίες που ενσωματώνονται στα ΟΠΣ «Πύλη Ψηφιακών Υπηρεσιών Δικαστηρίων και Εισαγγελιών – ΟΣΔΔΥ» και «Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων για τη Διοικητική Δικαιοσύνη»

ε. Κάθε άλλη σχετική παρεπόμενη ή κύρια λειτουργία ή λειτουργικότητα σε σχέση με το έργο που η Ελληνική Πολιτεία αναθέτει στους Δικηγορικούς Συλλόγους και τους Δικηγόρους.

στ. Τη δημιουργία εξελιγμένων υπηρεσιών Επιχειρησιακών Αναφορών (Business Intelligence) μέσω της χρήσης καινοτόμων τεχνολογιών και μεθοδολογιών ανάλυσης δεδομένων που αφορούν στις λειτουργικότητες του ΟΠΣ «olomeleia» με σκοπό τη στατιστική ανάλυση και βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

5. Με απόφαση της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων:

α. Καθορίζονται και καταγράφονται οι επιμέρους πλατφόρμες και οι ψηφιακές εφαρμογές που ενοποιούνται σε ένα ενιαίο πληροφοριακό σύστημα κατόπιν αναβάθμισης και επέκτασης υφιστάμενων ή δημιουργίας νέων υπό τη λειτουργική ενότητα του ΟΠΣ «olomeleia» και κάθε υπηρεσία – λειτουργικότητα εν γένει του ΟΠΣ «olomeleia».

β. Καθορίζεται ο Δικηγορικός Σύλλογος, στον οποίο ανατίθεται η ανάπτυξη, λειτουργία, συντήρηση και διαχείριση του ΟΠΣ «olomeleia», εξειδικεύονται οι κατηγορίες πληροφοριών και πάσης φύσεως δεδομένων που καταχωρίζονται στο ΟΠΣ «olomeleia», ορίζονται ο χρόνος διατήρησης και η διαδικασία διαγραφής τους, καθορίζονται τα όργανα, οι οργανικές μονάδες και εν γένει οι υπηρεσίες και οι

κατηγορίες των προσώπων - χρηστών που έχουν αρμοδιότητα καταχώρισης και πρόσβασης σε κάθε κατηγορία πληροφοριών και δεδομένων και η διαδικασία πρόσβασης αυτών, καθώς και τα πρόσωπα ή οι φορείς, στους οποίους μπορεί να κοινοποιούνται πληροφορίες και δεδομένα του πληροφοριακού συστήματος και εξειδικεύονται οι σκοποί, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία της κοινοποίησης,

γ. Ρυθμίζεται κάθε σχετικό θέμα, περιλαμβανομένων των θεμάτων της παρ. 3 του άρθρου 28 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων Γ.Κ.Π.Δ.) και του ν. 4624/2019 (Α' 137), που αφορά στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τον φορέα που αναλαμβάνει τη συντήρηση και λειτουργία, περιλαμβανομένων των τεχνικών και οργανωτικών μέτρων που εφαρμόζονται για την ασφάλεια της επεξεργασίας,

δ. Καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την παροχή προηγμένων ηλεκτρονικών υπηρεσιών μέσω εφαρμογών του ΟΠΣ και ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα που αφορά στη λειτουργία του ΟΠΣ «olomeleia».

6. Ειδικά ως προς τη διαλειτουργικότητα του ΟΠΣ «olomeleia» με τρίτα ΟΠΣ ή ΠΣ, με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Ψηφιακής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού:

α. Διατίθενται διαλειτουργικότητες, κατά το κεφάλαιο ΙΒ του ν. 4727/2020, του ΟΠΣ «olomeleia» με άλλα πληροφοριακά συστήματα και ψηφιακές υποδομές φορέων του δημοσίου τομέα, όπως αυτός ορίζεται στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143),

β. Καθορίζονται οι σχετικές κατηγορίες πληροφοριών και δεδομένων που τυγχάνουν επεξεργασίας καθώς και ο σκοπός και τα μέσα προς τούτο, και

γ. Ρυθμίζεται κάθε σχετικό θέμα με την εφαρμογή του Γ.Κ.Π.Δ και του ν. 4624/2019, που αφορά στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, περιλαμβανομένων των τεχνικών και οργανωτικών μέτρων που εφαρμόζονται για την ασφάλεια της επεξεργασίας και ρυθμίζεται κάθε σχετικό τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα.

7. Η Ολομέλεια αυτοτελώς, είτε έκαστος Δικηγορικός Σύλλογος, δύναται να υπέχει το ρόλο του φορέα παρόχου ή του φορέα καταναλωτή μίας διαδικτυακής υπηρεσίας διαλειτουργικότητας, με την έννοια της παρ. 11 του άρθρου 2 του Κώδικα Ψηφιακής Διακυβέρνησης (ν.4727/2020). Στην τελευταία περίπτωση δύναται να προβλέπεται ότι την υπηρεσία θα καταναλώνουν και τα μέλη έκαστου Δικηγορικού Συλλόγου, σύμφωνα με όσα ειδικότερα προβλέπει ο Κώδικας Δικηγόρων για την ιδιότητα αυτή.

8. Κατά τη μεταβατική περίοδο μέχρι της έκδοσης των υπουργικών αποφάσεων της παραγράφου 6 και κατά το στάδιο της πιλοτικής εφαρμογής διαλειτουργικότητας και εν γένει ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ του ΟΠΣ «olomeleia» και τρίτων ΟΠΣ ή ΠΣ, ο φορέας διαχειριστής του ΟΠΣ «olomeleia» υποχρεούται να συνάπτει μνημόνια συνεργασίας με τους φορείς διαχείρισης των τρίτων ΟΠΣ ή ΠΣ, για να προσδιορίζονται: (α) οι σχετικές κατηγορίες πληροφοριών και δεδομένων που τυγχάνουν επεξεργασίας καθώς και ο σκοπός και τα μέσα προς τούτο, (β) κάθε σχετικό θέμα με την εφαρμογή του Γ.Κ.Π.Δ και του ν. 4624/2019, που αφορά στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, περιλαμβανομένων των τεχνικών και οργανωτικών μέτρων που εφαρμόζονται για την ασφάλεια της επεξεργασίας και (γ) κάθε σχετικό τεχνικό ή λεπτομερειακό θέμα.

Άρθρο 74

Άρθρο 135 – Συνεδριάσεις της Συνέλευσης της Ολομέλειας

1. Η Συνέλευση της **ΟλομέλειαςΠΔΣΕ** συνεδριάζει μία (1) φορά τουλάχιστον κάθε τέσσερις (4) μήνες, μετά από έγγραφη πρόσκληση του Προέδρου ή και μετά από αίτηση δέκα (10) τουλάχιστον μελών αυτής προς τον Πρόεδρο, **ο οποίος οφείλει να την συγκαλέσει εντός μηνός από την υποβολή της αίτησης**. Στην πρόσκληση του Προέδρου ή την αίτηση των μελών πρέπει να αναφέρονται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης.
2. Αν ο Πρόεδρος δεν συγκαλέσει εντός μηνός τη Συνέλευση της **ΟλομέλειαςΠΔΣΕ**, αυτή συγκαλείται αυτοδικαίως το επόμενο Σάββατο μετά την παρέλευση πέντε (5) εργασίμων ημερών από την πάροδο της πιο πάνω πενθήμερης προθεσμίας στα γραφεία του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών. Το Προεδρείο για τη συγκεκριμένη και μόνο συνεδρίαση, εκλέγεται από τη Συνέλευση της **ΟλομέλειαςΠΔΣΕ**, η οποία ολοκληρώνει τις εργασίες της σε μία συνεδρίαση. Ρητά, απαγορεύεται η διακοπή των εργασιών της συγκεκριμένης συνεδρίασης της Συνέλευσης της **ΟλομέλειαςΠΔΣΕ** για επόμενη συνεδρίαση.
3. Η Συνέλευση της **ΟλομέλειαςΠΔΣΕ** βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα τουλάχιστον τα 3/5 των μελών της, αποφασίζει δε με ονομαστική ψηφοφορία και απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων.

Άρθρο 75

Άρθρο 136 – Οργάνωση Πανελληνίου Συνεδρίου Δικηγορικών Συλλόγων

1. Η **ΟλομέλειαΠΔΣΕ** οργανώνει τουλάχιστον κάθε τετραετία πανελλήνιο συνέδριο, το οποίο σκοπό έχει τη λήψη αποφάσεων σε θέματα που αναφέρονται στη δικαιοσύνη, τη δικηγορία, τη νομοθεσία και νομολογία, καθώς και σε θέματα γενικότερου εθνικού και κοινωνικού ενδιαφέροντος. Σύεδροι είναι οι Πρόεδροι και τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των Δικηγορικών Συλλόγων, δικαίωμα όμως παρέμβασης έχουν και εκπρόσωποι παρατάξεων που συμμετείχαν στις τελευταίες αρχαιρεσίες των κατά τόπους δικηγορικών συλλόγων.
2. Με απόφαση της **ΟλομέλειαςΠΔΣΕ** ορίζεται επταμελής οργανωτική επιτροπή, η οποία καταρτίζει τον κανονισμό του συνεδρίου, ορίζει το χρόνο και τόπο διοργάνωσης αυτού, την ημερήσια διάταξη, τους εισηγητές και τα μέλη των επιτροπών επεξεργασίας των θεμάτων, τον τρόπο παρέμβασης των εκπροσώπων παρατάξεων, που συμμετείχαν στις τελευταίες αρχαιρεσίες των κατά τόπους δικηγορικών συλλόγων και κάθε άλλη λεπτομέρεια για τη διεξαγωγή του συνεδρίου. Εισηγητές και μέλη των επιτροπών μπορούν να ορισθούν και μη μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των Δικηγορικών Συλλόγων. Ο κανονισμός αυτός εγκρίνεται από την **ΟλομέλειαΠΔΣΕ** και η εφαρμογή του ανατίθεται στην πιο πάνω επταμελή επιτροπή.

Άρθρο 76

Άρθρο 137 – Συντονιστική Επιτροπή

1. Η **Συνέλευση** της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων συγκροτεί, στην πρώτη συνεδρίασή της εντός του μηνός Ιανουαρίου του επόμενου έτους από τις δικηγορικές εκλογές, Συντονιστική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από τους Προέδρους των Δικηγορικών Συλλόγων Αθήνας, Θεσσαλονίκης και Πειραιά και από **δέκα** Προέδρους Δικηγορικών Συλλόγων της περιφέρειας, οι οποίοι εκλέγονται με μυστική ψηφοφορία. ~~αποτελείται από 15 μέλη, με Πρόεδρο τον Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, Αντιπροέδρους τους Προέδρους του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης και του Δικηγορικού Συλλόγου Πειραιά, ενώ τα υπόλοιπα 12 μέλη εκλέγονται από την Γενική Συνέλευση της Ολομέλειας και εκλέγουν μεταξύ τους Γενικό Γραμματέα και Ταμία.~~
2. Η Συντονιστική Επιτροπή εδρεύει στην Αθήνα, εξυπηρετείται από το διοικητικό προσωπικό της **ΟλομέλειαςΠΔΣΕ**. Ο Πρόεδρός της συγκαλεί τις συνεδριάσεις αυτής, τουλάχιστον μία (1) φορά το μήνα. Θ

~~Πρόεδροι των Δικηγορικών Συλλόγων Θεσσαλονίκης και Πειραιά αποτελούν τα άλλα δύο μέλη του Προεδρείου της.~~

3. Η Συντονιστική Επιτροπή συγκαλείται επίσης, με αίτηση πέντε τουλάχιστον μελών της. Αν ο Πρόεδρος δεν συγκαλέσει τη Συντονιστική Επιτροπή εντός πέντε (5) εργασίμων ημερών από την κατάθεση της αίτησης, συγκαλείται αυτοδικαίως το επόμενο Σάββατο μετά την παρέλευση πέντε (5) εργασίμων ημερών από την πάροδο της πιο πάνω δεύτερης πενθήμερης προθεσμίας στα γραφεία του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών και ο Προεδρεύων αυτής, ~~αυτή~~ εκλέγεται από τη Συντονιστική Επιτροπή, η οποία ολοκληρώνει τις εργασίες της σε μία συνεδρίαση.
4. Η Συντονιστική Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται στις συνεδριάσεις της τουλάχιστον **οκτώ** από τα μέλη της και αποφασίζει με πλειοψηφία των 3/5 των παρόντων μελών.
5. Έργο της Συντονιστικής Επιτροπής είναι πέραν των όσων προβλέπονται στον Κώδικα η αντιμετώπιση επειγόντων ζητημάτων και **όσων** αναθέτει σε αυτήν η **Συνέλευση της ΟλομέλειαςΠΔΣΕ**.
6. Οι διατάξεις για τη λειτουργία της **Συνέλευσης της ΟλομέλειαςΠΔΣΕ** ισχύουν αναλογικά και για τη Συντονιστική Επιτροπή αυτής.

Άρθρο 77

Άρθρο 138 – Δημοψηφίσματα

1. Για θέματα ιδιαίτερης και κρίσιμης σημασίας για το δικηγορικό λειτούργημα ή τη λειτουργία της δικαιοσύνης, με απόφαση των 2/3 των μελών της Γενικής Συνέλευσης της **ΟλομέλειαςΠΔΣΕ** δύναται να προκηρυχθεί η διεξαγωγή πανελλαδικού δημοψηφίσματος δικηγόρων με μυστική ψηφοφορία.
2. Η Συντονιστική Επιτροπή της **ΟλομέλειαςΠΔΣΕ** καλεί όλα τα μέλη των Δικηγορικών Συλλόγων να συμμετάσχουν στην ψηφοφορία με γενική πρόσκληση, **που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της ΟλομέλειαςΠΔΣΕ**, σε δύο (2) τουλάχιστον εφημερίδες πανελλήνιας κυκλοφορίας και αναρτάται σε προβεβλημένα σημεία των δικαστηρίων, οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη ψηφοφορία. Στην πρόσκληση πρέπει να αναγράφονται ο χρόνος και ο τόπος της ψηφοφορίας, καθώς και τα θέματα για τα οποία θα διεξαχθεί αυτή. Η Συντονιστική Επιτροπή και οι Πρόεδροι των Δικηγορικών Συλλόγων έχουν την ευθύνη για την οργάνωση και τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας.
3. Με απόφαση των 2/3 των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου κάθε Δικηγορικού Συλλόγου, δύναται να προκηρυχθεί η διεξαγωγή δημοψηφίσματος δικηγόρων μελών του Συλλόγου **αυτού για τοπικά θέματα**, με μυστική ψηφοφορία.

Άρθρο 78

ΤΜΗΜΑ Ζ' – ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ Ζ' – ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

Άρθρο 138Α – Σύσταση Ινστιτούτου Νομικής Επιμόρφωσης

Συνιστάται Ινστιτούτο Νομικής Επιμόρφωσης της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδας (Ι.ΝΟΜ.Ε.-ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ), ως ανεξάρτητη εκπαιδευτική μονάδα στο νομικό πρόσωπο της ΟλομέλειαςΠΔΣΕ, χωρίς νομική προσωπικότητα, με διακριτά όργανα διοίκησης.

Άρθρο 79

Άρθρο 138Β – Σκοπός Ινστιτούτου

1. Σκοπός του Ινστιτούτου είναι η οργάνωση των πάσης φύσεως επιστημονικών, εκπαιδευτικών,

ερευνητικών και επιμορφωτικών προγραμμάτων που απευθύνονται σε δικηγόρους, σε ασκούμενους δικηγόρους και άλλους επαγγελματίες του νομικού κλάδου, η διοργάνωση επιστημονικών συνεδρίων, ημερίδων και σεμιναρίων, η υποστήριξη των σκοπών και δράσεων της Ολομέλειας και η συνεργασία και σύναψη προγραμματικών συμφωνιών με άλλους φορείς.

2. Το Ινστιτούτο εδρεύει στα γραφεία της Ολομέλειας ΠΔΣΕ και διατηρεί δική του ιστοσελίδα σε διεύθυνση

ενιαίου εντοπιστή χώρου (URL) της Ολομέλειας, στην οποία δημοσιεύονται όλα τα προγράμματα και οι δράσεις του.

3. Το Ινστιτούτο διέπεται αποκλειστικά από τις διατάξεις του παρόντος σε συνδυασμό με τον Οργανισμό και Κανονισμό Λειτουργίας του Ινστιτούτου που αποφασίζεται σύμφωνα με το άρθρο 138Δ

Άρθρο 80

Άρθρο 138Γ - Όργανα διοίκησης

1. Το Ινστιτούτο διοικείται από επταμελές Συμβούλιο, από το οποίο αποτελείται από τα πέντε μέλη του Προεδρείου της Ολομέλειας ΠΔΣΕ, τους τρεις Κοσμήτορες των

Νομικών Σχολών του ΕΚΠΑ του ΑΠΘ και του ΔΠΘ και τον εκάστοτε Γενικό Διευθυντή της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών (ΕΣΔΙ). Η θητεία των μελών του Συμβουλίου είναι τετραετής ταυτίζεται χρονικά με τη θητεία των μελών της Ολομέλειας, πλην της θητείας του πρώτου Συμβουλίου που αρχεται από τη θέση σε ισχύ του παρόντος και λήγει με την ολοκλήρωση της θητείας των μελών της εν ενεργεία Ολομέλειας. Οι αποφάσεις του Συμβουλίου λαμβάνονται με πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.

2. Τη θέση του Προέδρου του Συμβουλίου αναλαμβάνει ο Πρόεδρος της Ολομέλειας και Αντιπρόεδροι είναι οι δύο Αντιπρόεδροι της Ολομέλειας, χρέη Γραμματέα και Ταμία του Συμβουλίου εκτελούν αντίστοιχα ο Γραμματέας και ο Ταμίας της Ολομέλειας

3. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου προεδρεύει των εργασιών του, καταρτίζει την ημερήσια διάταξη, μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων του Συμβουλίου. Ο Α' Αντιπρόεδρος προΐσταται των υπηρεσιών του Ινστιτούτου και ο Γραμματέας τηρεί τα πρακτικά του Συμβουλίου.

Άρθρο 81

Άρθρο 138Δ - Οργανισμός και Κανονισμός Λειτουργίας του Ινστιτούτου

1. Με απόφαση της Συνέλευσης της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων που λαμβάνεται με πλειοψηφία των 3/5 του συνόλου των μελών της καταρτίζεται, εντός τριών μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, Οργανισμός και Κανονισμός Λειτουργίας του Ινστιτούτου, στον οποίο προβλέπονται τα προσόντα και η διαδικασία πρόσληψης του Διευθυντή και του λοιπού προσωπικού, τα προσόντα των εκπαιδευτών και η διαδικασία ανάθεσης του εκπαιδευτικού έργου, η διαδικασία εγγραφής των εκπαιδευομένων και απονομής των βεβαιώσεων παρακολούθησης και κάθε θέμα που αφορά στην οργάνωση, στη διοίκηση και στη λειτουργία του και δεν προβλέπεται στις διατάξεις του παρόντος.

2. Ο Οργανισμός και Κανονισμός Λειτουργίας του Ινστιτούτου τίθεται σε ισχύ από τη δημοσίευσή του στην ιστοσελίδα του Ινστιτούτου και δύναται να τροποποιηθεί με απόφαση της Συνέλευσης της Ολομέλειας με αυξημένη πλειοψηφία των 3/5 του συνόλου των μελών της.

3. Οι Πρόεδροι των Δικηγορικών Συλλόγων που αποτελούν μέλη του Συμβουλίου ή αναλαμβάνουν επιστημονικοί υπεύθυνοι προγραμμάτων του Ινστιτούτου, παρέχουν τις υπηρεσίες τους αμισθί. Το ίδιο ισχύει και για τα μέλη των ΔΣ των Δικηγορικών Συλλόγων που αναλαμβάνουν καθήκοντα στο πλαίσιο της λειτουργίας του Συμβουλίου. Η μισθοδοσία του τακτικού προσωπικού και όσων άλλων

απασχολούνται στη λειτουργία του Ινστιτούτου προβλέπεται στον Οργανισμό και Κανονισμό Λειτουργίας του Ινστιτούτου.

Άρθρο 82

138Ε - Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος -- Επιστημονικό Συμβούλιο --

1. Ο Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος ορίζεται κάθε τέσσερα έτη με απόφαση της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων έως το μήνα Φεβρουάριο του αμέσως επόμενου από τις αρχαιρεσίες των Δικηγορικών Συλλόγων έτους, μετά από δημόσια πρόσκληση προς την ακαδημαϊκή κοινότητα εντός του μηνός Ιανουαρίου του ίδιου έτους και πρέπει να είναι τακτικός Καθηγητής ή Αναπληρωτής Καθηγητής ή Ομότιμοι Καθηγητές της Νομικής Σχολής των δημοσίων ΑΕΙ της ημεδαπής και με εμπειρία στον σχεδιασμό, την υλοποίηση ή αξιολόγηση έργων εκπαίδευσης, επιμόρφωσης και κατάρτισης. Η ολοκλήρωση του ορισμού των αντίστοιχων μελών του πρώτου Συμβουλίου θα πρέπει να ολοκληρωθεί εντός δύο μηνών από την θέση σε ισχύ του παρόντος. Η θητεία του είναι τετραετής και λήγει ταυτόχρονα με τη λήξη της θητείας των μελών της Ολομέλειας, με δυνατότητα ανανέωσης για μία και μόνο θητεία, ρύθμιση η οποία καταλαμβάνει και το μέλος του πρώτου Συμβουλίου έστω κι αν έχει συντεταγμένη θητεία.

2. Ο Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος προεδρεύει στο επιστημονικό συμβούλιο το οποίο έχει μέλη τον Β' Αντιπρόεδρο του Συμβουλίου, που εκτελεί και χρέη Αναπληρωτή Προέδρου, και τους επιστημονικούς υπευθύνους των αντίστοιχων προγραμμάτων που ορίζονται με απόφαση του Συμβουλίου και δύνανται να είναι Προέδροι και μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των Δικηγορικών Συλλόγων, Δικαστές με βαθμό τουλάχιστον Προέδρου Πρωτοδικών, μέλη ΔΕΠ των δημοσίων ΑΕΙ της ημεδαπής ή δικηγόροι με τουλάχιστον δεκαπενταετή ευδόκιμη δικηγορική θητεία.

Άρθρο 83

Άρθρο 138Στ - Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Ινστιτούτου

Ιδρύεται Ειδικός Λογαριασμός διαχείρισης Κονδυλίων του Ινστιτούτου (ΕΛΚΙ) στο νομικό πρόσωπο της Ολομέλειας ΠΔΣΕ, που είναι διακριτή νομική και οικονομική οντότητα από αυτή της Ολομέλειας, χωρίς νομική προσωπικότητα, με διακριτό αριθμό φορολογικού μητρώου και με σκοπό τη διαχείριση και διάθεση των κονδυλίων που προέρχονται από κάθε είδους πόρους του Ινστιτούτου προς επίτευξη των σκοπών λειτουργίας του.

Άρθρο 84

Άρθρο 138Ζ - Πόροι του Ινστιτούτου

1. Οι πόροι του ΕΛΚΙ κατατάσσονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

α) Εθνικοί πόροι:

αα) κονδύλια από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (εθνικό και συγχρηματοδοτούμενο σκέλος), ιδίως χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ), του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, λοιπών προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και προγραμμάτων του Ελληνικού Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας,

αβ) χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο προγραμματικών συμβάσεων με φορείς του δημόσιου τομέα.

β) Διεθνείς πόροι, όπως χρηματοδοτήσεις έργων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, λοιπούς ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς και φορείς.

γ) Ιδιωτικοί πόροι και χρηματοδοτήσεις:

γα) έσοδα από χρηματοδοτήσεις, χορηγίες, δωρεές, οικονομικές ενισχύσεις, κληροδοτήματα και κάθε

είδους εισφορές από φυσικά πρόσωπα, δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς της ημεδαπής ή της αλλοδαπής,

γβ) έσοδα από παράβολα εκπαιδευόμενων και εξεταζόμενων, από την οργάνωση συνεδρίων, ημερίδων και λοιπών συναφών δραστηριοτήτων,

δ) ίδιοι πόροι:

δα) έσοδα από κρατήσεις γραμματίων των Δικηγορικών Συλλόγων κατά το άρθρο 62 παρ.5, ή άλλων γραμματίων,

δβ) έσοδα από τόκους και αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων ακίνητης και κινητής περιουσίας του Ινστιτούτου.

2. Η διάθεση των πόρων του ΕΛΚΙ καθορίζεται με τις αποφάσεις του Συμβουλίου του Ινστιτούτου.

Άρθρο 85

Άρθρο 138Η - Επιτροπή Οικονομικής Διαχείρισης του ΕΛΚΙ

1. Η Επιτροπή Οικονομικής Διαχείρισης του ΕΛΚΙ συγκροτείται από τον Ταμία του Συμβουλίου ως Προεδρεύοντα, από τον Διευθυντή του τακτικού προσωπικού και τον Υπεύθυνο Λογιστηρίου του Ινστιτούτου ως μέλη και τα μέλη της είναι υπόλογοι για τη διαχείριση των πόρων του ΕΛΚΙ βάσει των αποφάσεων του Συμβουλίου.

2. Στις αρμοδιότητες της Επιτροπής Οικονομικής Διαχείρισης περιλαμβάνεται η κατάρτιση του ετήσιου προϋπολογισμού και απολογισμού προς το Συμβούλιο του Ινστιτούτου, ο έλεγχος νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών βάσει των νομίμων δικαιολογητικών τους, η παρακολούθηση της λογιστικής

και διαχειριστικής κίνησης κάθε είδους προγραμμάτων και δράσεων του Ινστιτούτου, ο έλεγχος και η εξόφληση των πάσης φύσεως δαπανών και κάθε άλλη απαραίτητη ενέργεια για τη διοικητική και οικονομική διαχείριση των έργων και προγραμμάτων του Ινστιτούτου

3. Το Ινστιτούτο υπόκειται σε διαχειριστικό έλεγχο αποκλειστικά και μόνον στις περιπτώσεις, που επιχορηγούνται από κρατικούς ή ενωσιακούς πόρους και για την διαχείριση των πόρων αυτών.

Άρθρο 86

Άρθρο 139 – Γενικές αρχές

1. Η πειθαρχική δίκη είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από κάθε άλλη. Οι γενικές αρχές του ποινικού δικαίου διέπουν και το πειθαρχικό δίκαιο των δικηγόρων.

2. Η πειθαρχική δικαιοδοσία ασκείται σε πρώτο βαθμό από τα πρωτοβάθμια πειθαρχικά συμβούλια και σε δεύτερο βαθμό από το ανώτατο πειθαρχικό συμβούλιο .

3. Η ποινική διαδικασία δεν αναστέλλει την πειθαρχική. Το πειθαρχικό συμβούλιο δύναται να διατάξει την αναστολή της πειθαρχικής διαδικασίας, έως ότου περατωθεί οριστικά ή τελεσίδικα ή αμετάκλητα η ποινική, μόνο εφόσον αφορά τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 6 παρ. 4. Σε περίπτωση αθώωσης στην ποινική δίκη, η πειθαρχική διαδικασία επαναλαμβάνεται αν έχει τιμωρηθεί ο διωχθείς. Πάντως, οι διαπιστώσεις που εμπεριέχονται σε αμετάκλητη απόφαση ποινικού δικαστηρίου ή αμετάκλητο βούλευμα, για την ύπαρξη ή μη ορισμένων γεγονότων, γίνονται δεκτές και στην πειθαρχική δίκη.

4. Κανένας δεν διώκεται για δεύτερη φορά για το ίδιο πειθαρχικό παράπτωμα, για το οποίο και επιβάλλεται μόνο μία πειθαρχική ποινή. Νέα πειθαρχική δίωξη για το ίδιο παράπτωμα είναι απαράδεκτη. Διαφορετική νομική υπαγωγή των ίδιων περιστατικών δεν καθιστά την πειθαρχική αγωγή νέα.

5. Αν περισσότερες πράξεις συνιστούν εξακολούθηση του ιδίου παραπτώματος, θεωρούνται ως ενιαία συμπεριφορά, για την οποία επιβάλλεται μία ποινή, για την επιμέτρηση της οποίας λαμβάνεται υπόψη το όλο περιεχόμενο των επιμέρους πράξεων.

6. Η χάρη, η αποκατάσταση, καθώς και η με οποιονδήποτε άλλο τρόπο άρση του ποινικώς κολάσιμου της πράξης ή η ολική ή μερική άρση των συνεπειών της ποινικής καταδίκης, δεν αίρουν το πειθαρχικώς κολάσιμο της πράξης.

7. Αν από την τέλεση του πειθαρχικού παραπτώματος έως την έκδοση αμετάκλητης απόφασης ίσχυσαν περισσότεροι νόμοι, διατάξεις κωδίκων δεοντολογίας και εσωτερικοί κανονισμοί του οικείου δικηγορικού συλλόγου, αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των Γενικών Συνελεύσεων του Συλλόγου και αποφάσεις της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της Χώρας, εφαρμόζονται εκείνες οι διατάξεις που είναι ευμενέστερες, για τον διωκόμενο.

8. **Μόνη η παραίτηση ή μετάθεση του δικηγόρου πριν από την έναρξη ή κατά τη διάρκεια της πειθαρχικής διαδικασίας για την επιβολή της ποινής της οριστικής παύσης δεν παρακωλύει την εξέλιξή της ούτε την καταργεί πριν από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της σχετικής απόφασης αποδοχής της παραίτησης από τον Υπουργό Δικαιοσύνης.**

Άρθρο 87

Άρθρο 140 – Πειθαρχικά παραπτώματα

1. Το πειθαρχικό παράπτωμα έχει αυστηρώς προσωποπαγή χαρακτήρα και συντελείται με υπαίτια πράξη ή παράλειψη του δικηγόρου, που μπορεί να του καταλογιστεί εφόσον αυτή

α) αντίκειται προς τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από το Σύνταγμα και τους νόμους και συνδέονται άρρηκτα με την άσκηση του λειτουργήματός του και την απονομή της Δικαιοσύνης,

β) αντίκειται προς τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τις διατάξεις εσωτερικού και διεθνούς δικαίου **οι οποίες** αφορούν την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων,

γ) αντίκειται προς τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τις διατάξεις **του Κώδικα Δικηγόρων ή άλλων νόμων, που αφορούν το δικηγορικό λειτούργημα, του Κώδικα Δεοντολογίας Δικηγορικού Λειτουργήματος**, εσωτερικών κανονισμών του οικείου δικηγορικού συλλόγου, αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των Γενικών Συνελεύσεων αυτού,

δ) είναι ασυμβίβαστη προς την ιδιότητά του ως υπερασπιστή και εκπροσώπου των ηθικών και υλικών συμφερόντων του εντολέα του,

ε) θίγει το κύρος του δικηγορικού λειτουργήματος **ιδίως με: αα) πράξεις που μαρτυρούν έλλειψη αφοσίωσης προς την Πατρίδα Ελλάδα και το Δημοκρατικό Πολίτευμα της Χώρας Ελληνικής Δημοκρατίας, ββ) τη χρησιμοποίηση της ιδιότητας του δικηγόρου για την επιδίωξη παράνομων ιδιοτελών σκοπών. Η απαίτηση για τη λήψη νόμιμης αμοιβής δεν συνιστά τέτοιο σκοπό, και γγ) την εν γένει αναξιοπρεπή ή απρεπή συμπεριφορά του, ως τέτοια νοούμενη όποια είναι ικανή και πρόσφορη να προκαλέσει δυσμενή σχόλια ή δυσφήμιση του Δικηγορικού Σώματος, ιδίως διά της επίδειξης συναλλακτικής ασυνέπειας, εκμετάλλευσης της άγνοιας ή απειρίας ή εμπιστοσύνης των άλλων, της αθέμιτης εκμετάλλευσης των προσωπικών και κοινωνικών σχέσεων και της επίδειξης αντικοινωνικής συμπεριφοράς.**

στ) συνιστά κατ' επάγγελμα και με οποιαδήποτε άμεσα ή έμμεσα ανταλλάγματα ανάθεση στον δικηγόρο, δικηγορο-εταίρο ή δικηγορική εταιρία, της οποίας είναι διαχειριστής, δικηγορικών υποθέσεων τρίτων από φυσικό ή νομικό πρόσωπο

ζ) συνιστά η χρήση εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης κατά την άσκηση της δικηγορίας χωρίς ουσιαστικό έλεγχο ή επαλήθευση από τον δικηγόρο

2. Κάθε κακούργημα και κάθε πλημμέλημα από τα αναφερόμενα στο άρθρο 6 παρ. 4 στοιχ. β που τελείται από δικηγόρο είναι και αυτοτελές πειθαρχικό παράπτωμα.

3. Δεν αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα για το δικηγόρο η άρνησή του να εφαρμόσει διατάξεις που τίθενται κατά κατάλυση του Συντάγματος ή είναι αντίθετες σε αυτό.

Άρθρο 88

Άρθρο 141 – Παραγραφή

1. Τα πειθαρχικά παραπτώματα παραγράφονται πέντε (5) έτη μετά από την ημέρα που διαπράχθηκαν.
2. **Τα πειθαρχικά παραπτώματα της παρ. 2 του άρθρου 140 παραγράφονται ταυτόχρονα με το αντίστοιχο ποινικό αδίκημα.** Όσο διαρκεί η ποινική διαδικασία και μέχρι την περάτωσή της αναστέλλεται η παραγραφή του πειθαρχικού παραπτώματος.
3. Η παραγραφή του πειθαρχικού παραπτώματος αναστέλλεται με την άσκηση της πειθαρχικής δίωξης, για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα τρία (3) έτη.
4. Η παραγραφή πειθαρχικού παραπτώματος διακόπτεται με την τέλεση άλλου πειθαρχικού παραπτώματος που αποσκοπεί στη συγκάλυψη του πρώτου ή στη ματαίωση έγερσης πειθαρχικής δίωξης γι' αυτό.

Άρθρο 89

Άρθρο 142 – Πειθαρχικές ποινές

- «1. Οι πειθαρχικές ποινές είναι: α) η σύσταση, β) η επίπληξη, γ) το πρόστιμο από πεντακόσια (500) μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ, δ) η προσωρινή παύση από το δικηγορικό λειτούργημα έως δώδεκα (12) μήνες και ε) η οριστική παύση από το δικηγορικό λειτούργημα. Οι ποινές της επίπληξης και του προστίμου μπορούν να επιβληθούν και σωρευτικά.»⁵³
2. Η ποινή της οριστικής παύσης επιβάλλεται μόνο σε ιδιαίτερα βαριές περιπτώσεις πειθαρχικών παραπτωμάτων, όταν οι συνθήκες κάτω από τις οποίες διαπράχθηκαν και ο βαθμός υπαιτιότητας του διωκόμενου μαρτυρούν ότι αυτός δεν έχει συναίσθηση των βασικών υποχρεώσεών του ως δικηγόρου ή θίγουν σοβαρά το κύρος του δικηγορικού λειτουργήματος. **Τεκμαίρεται αμάχητα ότι συντρέχουν τέτοιες περιπτώσεις όταν:** α) Ο διωκόμενος καταδικάστηκε αμετάκλητα για κακούργημα ή για πλημμέλημα από τα αναφερόμενα στο άρθρο 6 παρ. 4, β) έχει ήδη καταδικαστεί πειθαρχικά τελεσίδικα εντός της τελευταίας τριετίας με μια απόφαση σε ποινή προσωρινής παύσης ~~ενός (1) έτους~~, τουλάχιστον έξι (6) μηνών
3. Η παρ. 2 του άρθρου 7 δεν εφαρμόζεται κατά την επιβολή της ποινής της οριστικής παύσης.
4. **Δικηγόρος στον οποίο έχει επιβληθεί η ποινή της οριστικής παύσης ή έχει απωλέσει την ιδιότητα του δικηγόρου με διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Δικαιοσύνης σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2, δεν μπορεί να ασκήσει δικηγορία στην Ελλάδα ως κοινοτικός δικηγόρος, εγγεγραμμένος σε δικηγορικό σύλλογο κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή κράτους συμβαλλόμενου στη Σύμβαση Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.**

Άρθρο 90

Άρθρο 144 – Επιμέτρηση ποινής

1. Κατά τον προσδιορισμό του είδους της ποινής και κατά την επιμέτρησή της το πειθαρχικό συμβούλιο λαμβάνει υπόψη: α) τη βαρύτητα του πειθαρχικού παραπτώματος και ιδίως τη βλάβη που προκάλεσε το αδίκημα, τη φύση, το είδος και το αντικείμενο του αδικήματος, τις περιστάσεις υπό τις οποίες διαπράχθηκε αυτό, την ένταση του δόλου ή το βαθμό αμέλειας του διωκόμενου, β) την προσωπικότητα του δικηγόρου, την πείρα του, τις ατομικές, κοινωνικές περιστάσεις και την προηγούμενη πορεία του, καθώς και τη διαγωγή του μετά την πράξη, τη μετάνοια που επέδειξε και την προθυμία να επανορθώσει τις συνέπειες αυτής.

2. Όταν συρρέουν περισσότερα πειθαρχικά αδικήματα και οι πειθαρχικές ποινές για καθένα από αυτά είναι του ίδιου είδους, επιβάλλεται μετά την επιμέτρησή τους συνολική ποινή, η οποία αποτελείται από την πιο βαριά από τις συντρέχουσες ποινές και προσαυξάνεται. Εάν οι πειθαρχικές ποινές είναι του αυτού είδους **και ίσου μεγέθους**, η συνολική ποινή αποτελείται από μία από αυτές, που προσαυξάνεται μέχρι το ανώτερο όριο της. Η επαύξηση της προσωρινής παύσης δεν μπορεί να είναι ανώτερη των έξι (6) μηνών. Η επαύξηση της πιο βαριάς ποινής για κάθε μια από τις συντρέχουσες ποινές γίνεται κατά την αιτιολογημένη κρίση του πειθαρχικού συμβουλίου.

3. Όταν πρόκειται για παράπτωμα που οφείλεται σε ελαφρά αμέλεια, το πειθαρχικό συμβούλιο μπορεί να μην επιβάλει ποινή, εκτιμώντας τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έχει τελεστεί, καθώς και την προσωπικότητα του διωκόμενου δικηγόρου.

Άρθρο 91

Άρθρο 145 – Δημοσιότητα

1. Σε περίπτωση που επιβληθεί σε δικηγόρο με τελεσίδικη απόφαση Πειθαρχικού Συμβουλίου η ποινή της οριστικής παύσης, αυτός διαγράφεται από το μητρώο του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου και καταθέτει στην γραμματεία αυτού τη δικηγορική του ταυτότητα.
2. Σε περίπτωση οριστικής παύσης δικηγόρου που ανήκει σε δικηγορική Εταιρεία, αφαιρείται το όνομά του από την επωνυμία της Εταιρείας.

Άρθρο 92

Άρθρο 146 - Πειθαρχικά Συμβούλια

1. Πειθαρχικά συμβούλια είναι: (α) τα πρωτοβάθμια πειθαρχικά συμβούλια την έδρα κάθε πολιτικού εφετείου που δικάζουν πειθαρχικά αδικήματα σε πρώτο βαθμό και (β) το ανώτατο πειθαρχικό συμβούλιο με έδρα τον Άρειο Πάγο που δικάζει τα πειθαρχικά αδικήματα των δικηγόρων σε δεύτερο και τελευταίο βαθμό.
2. Τα πειθαρχικά συμβούλια με απόφασή τους μπορούν να συνεδριάζουν και στην έδρα του Δικηγορικού Συλλόγου των πειθαρχικά εγκαλουμένων, εφόσον κρίνουν ότι με τον τρόπο αυτόν διευκολύνονται τα διάδικα μέρη.

Άρθρο 93

Άρθρο 147 - Πρωτοβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια

1. Τα Πρωτοβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια **Δικηγόρων** είναι πενταμελή και συγκροτούνται ως εξής:
 - α) Εντός του μηνός Μαρτίου, μετά από τη διεξαγωγή των αρχαιρεσιών των Δικηγορικών Συλλόγων, η **Συντονιστική Επιτροπή της Ολομέλειας** των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων, μετά από πρόταση ενός ή περισσότερων συλλόγων, αποφασίζει τον αριθμό των Πειθαρχικών Συμβουλίων στην έδρα κάθε πολιτικού εφετείου και τον αναγκαίο αριθμό μελών, τακτικών και αναπληρωματικών, για τη συγκρότησή τους. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Δικηγορικού Συλλόγου της έδρας του Εφετείου διορίζει ποσοστό **σαράντα τοις εκατό (40%) των τακτικών και αναπληρωματικών μελών του Πειθαρχικού Συμβουλίου και το υπόλοιπο εξήντα τοις εκατό (60%) των τακτικών και αναπληρωματικών μελών εκλέγεται με τη διαδικασία που ορίζεται στο στοιχείο β.** Η Συντονιστική Επιτροπή, μετά από πρόταση ενός ή περισσότερων Δικηγορικών Συλλόγων, μπορεί να προβλέψει περισσότερα του ενός Πειθαρχικά Συμβούλια στην έδρα συγκεκριμένων πολιτικών εφετειών. Ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου κατανέμει τα μέλη στα Τμήματα.

β) Εντός του μηνός Μαρτίου γίνεται δημόσια κλήρωση των μελών του Πειθαρχικού Συμβουλίου στην έδρα κάθε πολιτικού εφετείου με απόφαση του Προέδρου Εφετών, παρουσία αυτού και των προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της περιφέρειας του πολιτικού εφετείου. Στους Δικηγορικούς Συλλόγους νησιωτικής περιφέρειας η δημόσια κλήρωση των μελών μπορεί να γίνει παρουσία του οικείου Προέδρου Εφετών, του Προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου της έδρας του Εφετείου και των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων, οι οποίοι υπάγονται στο πολιτικό Εφετείο και μπορούν να συμμετέχουν σ' αυτήν, ή των νόμιμων αναπληρωτών τους. **Με πρόταση των διοικητικών συμβουλίων των Δικηγορικών Συλλόγων της έδρας κάθε πολιτικού εφετείου και κατά την αναλογία των μελών κάθε συλλόγου, συντάσσεται κατάλογος με αριθμό τριπλάσιο του αντιστοιχούντος στο προκύπτοντα από την κλήρωση ~~παισσε~~ αριθμό μελών για το πειθαρχικό συμβούλιο στην έδρα κάθε πολιτικού εφετείου για την επόμενη θητεία. Στις περιπτώσεις που το πολιτικό εφετείο εδρεύει σε νησιωτική περιφέρεια, στην οποία υπάγονται περισσότεροι του ενός δικηγορικοί σύλλογοι, η σύνταξη του καταλόγου μπορεί να γίνει με τον διπλάσιο του αναγκαίου αριθμού των μελών για το Πειθαρχικό Συμβούλιο.**

γ) Οι δικηγόροι συμμετέχουν στην κλήρωση μετά από έγγραφη δήλωσή τους για τη διαδικασία αυτή. Η διενέργεια της κλήρωσης χωρίς την προηγούμενη υποβολή έγγραφης δήλωσης δικηγόρου για τη συμμετοχή του σε αυτήν, δεν επιφέρει καμία ακυρότητα και οι κληρωθέντες δικηγόροι μπορούν να αποδέχονται τη θέση ή να παραιτούνται με σχετική δήλωσή τους στο οικείο Διοικητικό Συμβούλιο.

δ) Τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη εκλέγονται κατά Πειθαρχικό Τμήμα και κατατάσσονται κατά σειρά κλήρωσης. Συμπληρωματική κλήρωση για την πλήρωση κενών θέσεων ενός ή περισσότερων Πειθαρχικών Συμβουλίων δεν αποκλείεται να διενεργηθεί, οποτεδήποτε αυτό κρίνεται αναγκαίο από τον Πρόεδρο κάθε Δικηγορικού Συλλόγου.

ε) Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί με απόφασή του να διορίζει τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, εφόσον έχει εξαντληθεί ο κατάλογος που καταρτίζεται σύμφωνα με το στοιχ. β.

2. Υποψήφια μέλη των πρωτοβάθμιων Πειθαρχικών Συμβουλίων μπορούν να είναι Δικηγόροι που έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον δεκαπενταετή δικηγορία.

3. Δεν μπορεί να είναι **μέλος του** Πειθαρχικού Συμβουλίου όποιος τελεί σε αναστολή, όποιος είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου και όποιος έχει καταδικασθεί αμετάκλητα σε οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή, πλην της σύστασης και της επίπληξης.

4. Καθήκοντα Προέδρου κάθε Πειθαρχικού Συμβουλίου ασκεί το μέλος αυτού με τα περισσότερα χρόνια δικηγορίας. **Στις εφετειακές περιφέρειες όπου λειτουργούν περισσότερα από ένα πειθαρχικά τμήματα, ως πρόεδρος του κάθε τμήματος ορίζεται το αρχαιότερο σε έτη δικηγορίας μέλος Πειθαρχικού Συμβουλίου και σε περίπτωση κωλύματός του αναπληρώνεται από το αρχαιότερο σε έτη δικηγορίας τακτικό μέλος. Στις περιφέρειες όπου λειτουργούν περισσότερα από ένα πειθαρχικά τμήματα, ο αρχαιότερος σε έτη δικηγορίας Πρόεδρος Πειθαρχικού Τμήματος είναι και πρόεδρος της Ολομέλειας των Πειθαρχικών Τμημάτων, αναπληρούμενος από τον αμέσως επόμενο κατ' αρχαιότητα πρόεδρο πειθαρχικού τμήματος. Τα μέλη των πειθαρχικών συμβουλίων, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους απολαμβάνουν πλήρους λειτουργικής ανεξαρτησίας.**

5. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Δικηγορικού Συλλόγου της εφετειακής έδρας μπορεί να καθορίζεται αποζημίωση για τα μέλη των πειθαρχικών συμβουλίων.

6. Η Συντονιστική Επιτροπή της **Ολομέλειας** των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων συντάσσει Κανονισμό Λειτουργίας των Πειθαρχικών Συμβουλίων, ο οποίος εγκρίνεται από την Ολομέλεια των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων και ισχύει από τη δημοσίευσή του στο Νομικό Βήμα και στην ιστοσελίδα της. Στον Κανονισμό λειτουργίας μπορεί να προβλεφθεί η δημιουργία περισσότερων πειθαρχικών τμημάτων στην έδρα κάθε πολιτικού Εφετείου.

7. Δικηγόροι που διορίστηκαν μέλη Πειθαρχικού Συμβουλίου απέχουν υποχρεωτικά των καθηκόντων τους για όσο χρόνο υπάρχει εκκρεμής σε βάρος τους πειθαρχική διαδικασία».

Άρθρο 94

Άρθρο 148 - Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο

1. Οι αποφάσεις των πειθαρχικών συμβουλίων, με εξαίρεση εκείνες που επιβάλλουν τη σύσταση ή την επίπληξη, υπόκεινται στο ένδικο μέσο της έφεσης, που εκδικάζεται από το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο.
2. Το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο, που εδρεύει στην Αθήνα και στο δικαστήριο του Αρείου Πάγου, είναι πενταμελές και συγκροτείται από τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου, έναν αρεοπαγίτη και τρεις δικηγόρους. Τα αναπληρωματικά μέλη είναι συνολικά εννέα (9), δηλαδή ένας αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου, δύο (2) αρεοπαγίτες και έξι (6) δικηγόροι.
3. Ο αντιπρόεδρος και οι τρεις (3) αρεοπαγίτες ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης μέσα στο μήνα Δεκέμβριο κάθε διετίας. Η θητεία τους είναι διετής και αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου.
4. Οι δικηγόροι, που είναι τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, επιλέγονται ύστερα από κλήρωση, που διενεργείται το μήνα Δεκέμβριο κάθε διετίας από τη Συντονιστική Επιτροπή **της Ολομέλειας** των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων από κατάλογο πενταπλασίου του αριθμού προς κλήρωση, ο οποίος συντάσσεται με απόφασή της. Η απόφαση τους αυτή επικυρώνεται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
5. Υποψήφια μέλη του Ανωτάτου Πειθαρχικού Συμβουλίου δύνανται να είναι δικηγόροι που έχουν συμπληρώσει εικοσαετή τουλάχιστον δικηγορία, έχουν προαχθεί στον Άρειο Πάγο και δεν έχουν τα κωλύματα της παραγράφου 3 του άρθρου 147 του Κώδικα.
6. Γραμματέας του συμβουλίου είναι ο γραμματέας του Αρείου Πάγου ή ο νόμιμος αναπληρωτής του. Το σχετικό πρακτικό διαβιβάζεται χωρίς καθυστέρηση στον Υπουργό Δικαιοσύνης για την έκδοση της σχετικής απόφασης.
7. Το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο συνεδριάζει πάντοτε σε ολομέλεια των μελών του και οι αποφάσεις του λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία. Τον πρόεδρο του Ανωτάτου Πειθαρχικού Συμβουλίου, όταν κωλύεται, τον αναπληρώνει ως αναπληρωματικό μέλος ο διορισμένος αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου και σε περίπτωση κωλύματος και αυτού ο αρχαιότερος αρεοπαγίτης, από τους τρεις που εκλέγονται και τον τελευταίο ο αρχαιότερος αναπληρωματικός αρεοπαγίτης, τα δε λοιπά τακτικά μέλη του συμβουλίου αναπληρώνονται, σε περίπτωση κωλύματος, από τα αναπληρωματικά μέλη κατά σειρά αρχαιότητας τους.
8. Στην περίπτωση μεγάλου αριθμού υποθέσεων ο πρόεδρος του Ανωτάτου Πειθαρχικού Συμβουλίου δύναται να αναθέτει υποθέσεις και στα αναπληρωματικά μέλη αυτού.

Άρθρο 95

Άρθρο 149 - Συγκρότηση πειθαρχικών συμβουλίων

1. Η θητεία των τακτικών και αναπληρωματικών μελών των πρωτοβάθμιων πειθαρχικών συμβουλίων είναι τετραετής.
 2. Ο πρόεδρος και τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των Δικηγορικών Συλλόγων δεν υπάγονται στη δικαιοδοσία των πειθαρχικών συμβουλίων των πολιτικών Εφετείων, **στο οποίο ανήκει ο σύλλογος τους, αλλά σε άλλο όμορο Εφετείο.** Ο καθορισμός του όμορου πολιτικού εφετείου γίνεται με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής **της Ολομέλειας** των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων, που δημοσιεύεται ~~στο Νομικό Βήμα και στην ιστοσελίδα της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων.~~
- Πράξεις, που διενεργήθηκαν έγκυρα κατά τη διάρκεια θητείας των πειθαρχικών συμβουλίων, παραμένουν ισχυρές και μετά τη λήξη της θητείας τους. Αποφάσεις, που έχουν συζητηθεί ενώπιον των πειθαρχικών συμβουλίων πριν από τη λήξη της θητείας τους, μπορούν να εκδοθούν και να δημοσιευθούν μέσα σε ένα τετράμηνο από τη λήξη της θητείας. Σε κάθε άλλη περίπτωση επαναλαμβάνεται η συζήτηση

της πειθαρχικής υπόθεσης ενώπιον των νέων πειθαρχικών συμβουλίων. Σε κάθε πειθαρχικό συμβούλιο λειτουργεί γραμματεία αποτελούμενη από υπαλλήλους ή και δικηγόρους των αντίστοιχων Δικηγορικών Συλλόγων κατ' άρθρο 95 παράγραφος 1 περίπτωση ιγ' του Κώδικα, που ενεργούν κάθε αναγκαία πράξη για τη διεκπεραίωση των πειθαρχικών υποθέσεων, σύμφωνα με τις υποδείξεις του πειθαρχικού συμβουλίου και του εισηγητή. Οποιαδήποτε παράλειψη στον ορισμό γραμματέως δεν επηρεάζει τη νόμιμη συγκρότηση του οργάνου.

Στις περιπτώσεις όπου υφίστανται περισσότερα από τέσσερα (4) πειθαρχικά τμήματα στο Πειθαρχικό Συμβούλιο, ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου που έχει τα περισσότερα μέλη μεταξύ των Δικηγορικών Συλλόγων της Περιφέρειας του οικείου πολιτικού Εφετείου, ορίζει ένα (1) μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ως Συντονιστή Πειθαρχικών Τμημάτων. Ο Συντονιστής Πειθαρχικών Τμημάτων αναλαμβάνει το έργο της εποπτείας της γραμματείας του Πειθαρχικού Συμβουλίου και του συντονισμού των πειθαρχικών τμημάτων του Πειθαρχικού Συμβουλίου.

Άρθρο 96

Άρθρο 151 – Τοπική αρμοδιότητα των πειθαρχικών συμβουλίων

1. Αρμόδιο για την εκδίκαση των πειθαρχικών παραπτώματων είναι το πειθαρχικό συμβούλιο της έδρας του πολιτικού εφετείου στην περιφέρεια του οποίου φέρεται ότι τελέστηκε το πειθαρχικό παράπτωμα.
2. Σε περίπτωση τέλεσης του πειθαρχικού παραπτώματος σε περιφέρειες περισσότερων πολιτικών εφετειών, αρμόδιο είναι το πειθαρχικό συμβούλιο, το οποίο έχει επιληφθεί της υπόθεσης το πρώτον.
3. Σε περίπτωση κατάθεσης πειθαρχικής αναφοράς σε τοπικά αναρμόδιο Πειθαρχικό Συμβούλιο ή διαπίστωσης της τοπικής αναρμοδιότητας σε οποιοδήποτε στάδιο της πειθαρχικής διαδικασίας, με ευθύνη του Προέδρου του Πειθαρχικού Συμβουλίου η αναφορά και η σχετική δικογραφία αποστέλλονται αμελλητί στο αρμόδιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, ~~με ευθύνη του Προέδρου του Πειθαρχικού Συμβουλίου.~~
4. Σε περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο δεν καταστεί δυνατή η συγκρότηση Πειθαρχικού Συμβουλίου σε εφετειακή περιφέρεια κατ' άρθρον 147 παρ.1, αρμόδιο για την εκδίκαση των πειθαρχικών παραπτώματων που τελέστηκαν στην περιφέρειά του καθίσταται αυτοδικαίως το Πειθαρχικό Συμβούλιο όμορου πολιτικού Εφετείου. Με απόφαση της Συνέλευσης της Ολομέλειας ΠΔΣΕ λαμβανόμενη κατά πλειοψηφία, ορίζονται ποια πολιτικά Εφετεία θεωρούνται όμορα μεταξύ τους.

Άρθρο 97

Άρθρο 152 – Προκαταρκτική πειθαρχική εξέταση

1. Προκαταρκτική εξέταση είναι η άτυπη συλλογή και καταγραφή στοιχείων για να διαπιστωθεί η τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος και οι συνθήκες τέλεσής του.
2. Ο Πρόεδρος του Πειθαρχικού Συμβουλίου ή ο αρχαιότερος από τους προέδρους των πειθαρχικών τμημάτων στις περιφέρειες όπου λειτουργούν περισσότερα πειθαρχικά τμήματα, ευθύς ως λάβει αναφορά με την οποία καταγγέλλονται πειθαρχικώς επιληψιμες πράξεις δικηγόρου ή λάβει με οποιονδήποτε τρόπο γνώση από ανακοίνωση δικαστικής ή εν γένει δημόσιας αρχής ή ακόμα και αυτεπάγγελα, χωρίς την υποβολή αναφοράς, ευθύς μόλις λάβει με οποιονδήποτε τρόπο ίδια γνώση για τέλεση τέτοιων πράξεων, παραγγέλλει τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, την οποία αναθέτει σε μέλος του πειθαρχικού συμβουλίου, είτε τακτικό είτε αναπληρωματικό. **Δεν λογίζεται ως ανακοίνωση δημόσιας αρχής η απλή διαβίβαση αναφοράς που υπέβαλε σ' αυτή πολίτης κατά δικηγόρου, πλην εάν στην ανακοίνωση βεβαιώνεται από αρμόδιο καθ' ύλη υπάλληλο ότι έλαβε χώρα διαπιστωμένη από τον ίδιο πειθαρχικά ελεγκτέα συμπεριφορά, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 438 ΚΠολΔ.** Αναφορά για την οποία δεν έχει κατατεθεί το νόμιμο παράβολο, καθώς και αναφορά η οποία δεν στηρίζεται στον νόμο ή

είναι προδήλως αβάσιμη κατ' ουσία ή ανεπίδεκτη οποιασδήποτε εκτίμησης, αρχειοθετείται με απόφαση του Προέδρου του Πειθαρχικού Συμβουλίου ή του αρχαιότερου από τους προέδρους των πειθαρχικών τμημάτων στις περιφέρειες όπου λειτουργούν περισσότερα πειθαρχικά τμήματα. Κατά της απόφασης αυτής δεν χωρεί προσφυγή. Το ύψος του παραβόλου που απαιτείται για το παραδεκτό της αναφοράς, καθορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Δικηγορικού Συλλόγου της έδρας του πειθαρχικού συμβουλίου. Ανώνυμες αναφορές και καταγγελίες δεν λαμβάνονται υπόψη και αρχειοθετούνται αμέσως.

3. Η προκαταρκτική εξέταση περατώνεται εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία ανάθεσής της, αφού προηγουμένως κληθεί να δώσει εξηγήσεις, γραπτές ή προφορικές, ο κατονομαζόμενος δικηγόρος. Το μέλος του Πειθαρχικού Συμβουλίου που διενεργεί την προκαταρκτική εξέταση, μπορεί να εξετάζει μάρτυρες και να αναζητά κάθε άλλο πρόσφορο νόμιμο αποδεικτικό μέσο.

4. Δεν διενεργείται προκαταρκτική εξέταση για πράξεις, για τις οποίες έχει ήδη ασκηθεί ποινική δίωξη για κακούργημα ή **πλημμέλημα από τα αναφερόμενα στο στοιχ. β της παρ. 4 του άρθρου 6.**

5. α) Ο αρμόδιος εισαγγελέας, σε περίπτωση άσκησης ποινικής δίωξης σε βάρος δικηγόρου για αυτεπάγγελα διωκόμενο έγκλημα, οφείλει να ανακοινώνει την ποινική δίωξη στον οικείο δικηγορικό σύλλογο. **Η ανακοίνωση γίνεται κατά περίπτωση με την αποστολή (έντυπα ή ηλεκτρονικά) αντιγράφου του κλητηρίου θεσπίσματος ή της παραγγελίας για κύρια ανάκριση μαζί με την υποβλητική αναφορά της Υπηρεσίας που διενήργησε την προκαταρκτική εξέταση ή την προανάκριση. Αντίγραφα της οικείας δικογραφίας εξάγονται αμελλητί και παραλαμβάνονται με μέριμνα του Πειθαρχικού Συμβουλίου.**

β) Οι γραμματείς των δικαστηρίων ή των δικαστικών συμβουλίων έχουν υποχρέωση να διαβιβάζουν στον οικείο δικηγορικό σύλλογο τα παραπεμπτικά ή απαλλακτικά βουλεύματα κάθε βαθμού δικαιοδοσίας, καθώς και τις πρωτόδικες, τελεσίδικες και αμετάκλητες καταδικαστικές ή απαλλακτικές αποφάσεις που αφορούν δικηγόρο, μαζί με αντίγραφα της ποινικής δικογραφίας που αφορούν τις σε βάρος του δικηγόρου κατηγορίες.

Άρθρο 98

Άρθρο 153 – Άσκηση πειθαρχικής δίωξης

1. Η πειθαρχική δίωξη ασκείται ενώπιον του αρμόδιου Πειθαρχικού Συμβουλίου αποκλειστικά από τον Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου **της εφετειακής έδρας**, εφόσον από την αιτιολογημένη έκθεση της προκαταρκτικής εξέτασης προκύπτουν σοβαρές υπόνοιες ή σαφείς ενδείξεις για διάπραξη πειθαρχικού παραπτώματος από συγκεκριμένο δικηγόρο. Δεν διώκεται πειθαρχικά δικηγόρος εκ μόνης της ιδιότητάς του ως διαχειριστή ή Εταίρου δικηγορικής Εταιρείας για πράξεις ή παραλείψεις αυτής, ως νομικού προσώπου, **εκτός εάν η πειθαρχικά ελεγκτέα συμπεριφορά είναι απότοκος της λειτουργίας της δικηγορικής Εταιρείας σε οργανωτικό και δομικό επίπεδο, οπότε εμπίπτει στη διαχειριστική αρμοδιότητά του.** Στο έγγραφο της πειθαρχικής δίωξης πρέπει να προσδιορίζονται επακριβώς ο τόπος, ο χρόνος και τα πραγματικά περιστατικά που συνιστούν το πειθαρχικό παράπτωμα και ο διωκόμενος δικηγόρος. Σε περίπτωση διαφωνίας του Προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου της εφετειακής έδρας προς το πόρισμα της προκαταρκτικής εξέτασης, η σχετική απόφαση για την άσκηση ή μη της πειθαρχικής δίωξης λαμβάνεται από τριμελή επιτροπή συγκροτούμενη από τον Πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου και τους δύο (2) αρχαιότερους σε έτη δικηγορίας Πειθαρχικούς Συμβούλους, στις δε εφετειακές περιφέρειες όπου λειτουργούν περισσότερα από δύο (2) πειθαρχικά τμήματα, από τους τρεις (3) αρχαιότερους σε έτη δικηγορίας Προέδρους Τμημάτων. Η απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου είναι δεσμευτική για τον Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου. Όποιοι συγκρότησαν την επιτροπή δεν μπορούν να μετάσχουν στη σύνθεση του Πειθαρχικού Συμβουλίου που θα εκδικάσει την υπόθεση. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται ανάλογα η επόμενη παράγραφος.

2. Το έγγραφο της πειθαρχικής δίωξης μαζί με το πόρισμα της προκαταρκτικής εξέτασης και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου αποστέλλονται αμέσως στον Πρόεδρο του πειθαρχικού συμβουλίου. Σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων τμημάτων στο πειθαρχικό συμβούλιο της έδρας του πολιτικού εφετείου, ο σχετικός φάκελος διαβιβάζεται στον Πρόεδρο της **Ολομέλειας των Πειθαρχικών Τμημάτων**. Ο τελευταίος διενεργεί κλήρωση ενώπιον των Προέδρων όλων των τμημάτων της ίδιας εφετειακής περιφέρειας για το ποιο τμήμα θα χρεωθεί την υπόθεση μεταξύ όλων των τμημάτων που έχουν συγκροτηθεί στην έδρα του πολιτικού εφετείου.

Άρθρο 99

Άρθρο 154 – Διαδικασία ενώπιον των Πειθαρχικών Συμβουλίων

1. Ο Πρόεδρος του Πειθαρχικού Συμβουλίου ή του τμήματος του Πειθαρχικού Συμβουλίου που έχει τελικά χρεωθεί την υπόθεση ορίζει εισηγητή της υπόθεσης, στον οποίο ανατίθεται η διεξαγωγή πειθαρχικής ανάκρισης, η οποία είναι μυστική.
2. Ο εισηγητής έχει όλες τις αρμοδιότητες και εξουσίες κάθε γενικού προανακριτικού υπαλλήλου. Εξετάζει τους μάρτυρες, συλλέγει το λοιπό αποδεικτικό υλικό, συντάσσει το κατηγορητήριο και καλεί τον πειθαρχικά διωκόμενο να λάβει γνώση του κατηγορητηρίου και της δικογραφίας και να απολογηθεί προφορικά ή γραπτά μέσα σε εύλογο χρόνο. Σε περίπτωση που ο διωκόμενος υποβάλει γραπτό απολογητικό υπόμνημα ο εισηγητής δύναται να διατυπώσει οποιανδήποτε κατά την κρίση του διευκρινιστική ή άλλη ερώτηση.
3. Σε περίπτωση έκδοσης από τον εισηγητή εντάλματος βιαίας προσαγωγής κατά των μαρτύρων που απειθούν, το ένταλμα διαβιβάζεται απευθείας στον αρμόδιο εισαγγελέα και κατά μαρτύρων στρατιωτικών στον αρμόδιο Υπουργό, οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι να το εκτελέσουν. Ο εισηγητής έχει το δικαίωμα να ενεργήσει εκτός έδρας της περιφέρειας του Εφετείου πράξεις, ανακοινώνοντας υποχρεωτικά στον Πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου, του οποίου είναι μέλος, την προγραμματισμένη προς διενέργεια πράξη είκοσι τέσσερις (24) τουλάχιστον ώρες πριν από τη διεξαγωγή της.
4. Αν ο εισηγητής μετά τη συγκέντρωση του αποδεικτικού υλικού κρίνει ότι δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις που να στηρίζουν πειθαρχική κατηγορία, παραδίδει το φάκελο στον πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου με την πρόταση να μην γίνει κατηγορία και να τεθεί η υπόθεση στο αρχείο. Ο Πρόεδρος εισάγει την υπόθεση στο Πειθαρχικό Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει, αν θα γίνει ή όχι η κατηγορία ή αν πρέπει να γίνει συμπληρωματική ανάκριση από τον εισηγητή. Αν το Πειθαρχικό Συμβούλιο δεχθεί ότι πρέπει να γίνει κατηγορία, συντάσσεται από τον εισηγητή κατηγορητήριο και εφαρμόζονται όσα ορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους.
5. Μετά από την ολοκλήρωση του έργου του εισηγητή, ο πλήρης φάκελος διαβιβάζεται στον Πρόεδρο του αρμόδιου Πειθαρχικού Συμβουλίου για τον ορισμό της δικασίμου, μαζί με **το κατηγορητήριο βάσει του οποίου θα διεξαχθεί η επιταρχική δίκη, ~~παραπόδας του οποίου~~ στον οποίο περιλαμβάνεται ο κατάλογος** των μαρτύρων που πρέπει να κληθούν και το αποδεικτικό επίδοσης της πράξης της παρούσας στον πειθαρχικά διωκόμενο δικηγόρο. **Η πράξη ορισμού δικασίμου με κλήση του διωκόμενου για εμφάνιση με συνημμένο το κατηγορητήριο επιδίδονται στον διωκόμενο τουλάχιστον πέντε (5) μέρες πριν από την ορισθείσα δικάσιμο με δικαστικό επιμελητή κατά τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ή και με υπάλληλο του Δικηγορικού Συλλόγου της έδρας του Πειθαρχικού Συμβουλίου και το αποδεικτικό επίδοσης επισυνάπτεται στη δικογραφία.**
6. Ο εισηγητής της υπόθεσης μπορεί να συμμετάσχει στη συνεδρίαση του Συμβουλίου **κατά την κύρια (ακροαματική) διαδικασία, αναπληρώνοντας τακτικό μέλος, αν ο ίδιος είναι αναπληρωματικό μέλος. Δεν μετέχει στη σύνθεση του πειθαρχικού συμβουλίου κατά την κύρια διαδικασία ο πειθαρχικός σύμβουλος, που διενήργησε την προκαταρκτική εξέταση.**

7. Οι συνεδριάσεις του πειθαρχικού συμβουλίου δεν είναι δημόσιες. Κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας μπορούν να παραστούν ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου που άσκησε την πειθαρχική δίωξη ή το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που τον αναπληρώνει ή τον αντικαθιστά. Ο πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου που άσκησε την ποινική δίωξη ή ο αντικαταστάτης του έχει το δικαίωμα να ζητήσει και να λάβει τον λόγο από τον πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου για να αναπτύξει την υπόθεση για την οποία άσκησε πειθαρχική δίωξη. Η μη παράσταση του Προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου ή του αναπληρωτή του δεν αποτελεί λόγο αναβολής, ούτε καθιστά άκυρη τη σύνθεση του Πειθαρχικού Συμβουλίου. Κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας **μπορεί να παρίσταται αυτοπροσώπως ή και με δικηγόρο ως διάδικος για την υποστήριξη της πειθαρχικής κατηγορίας ο αμέσως παθών από την πειθαρχικά ελεγχόμενη συμπεριφορά του δικηγόρου.**

8. Ο διωκόμενος δικηγόρος μπορεί να παραστεί αυτοπροσώπως ή και με δικηγόρο. Ασκεί το δικαίωμα υπεράσπισής του, καλώντας και με δική του ευθύνη, χωρίς υποχρεωτική προδικασία, μάρτυρες για να καταθέσουν υπέρ του ή για την υπόθεσή του.

9. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο μέσα σε έξι (6) το αργότερο μήνες από την άσκηση της πειθαρχικής δίωξης, οφείλει να εκδώσει οριστική απόφαση. Ο χρόνος αυτός παρατείνεται αναλόγως, εάν έχει διαταχθεί η αναστολή της πειθαρχικής δίωξης. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση που έγινε δεκτή αίτηση εξαίρεσης και εξαιτίας της ανέφικτης συγκρότησης του Πειθαρχικού Συμβουλίου με νέα σύνθεση, παραπέμπεται η υπόθεση σε άλλο Πειθαρχικό Συμβούλιο.

10. Αν το πειθαρχικό παράπτωμα συνιστά και αξιόποινη πράξη, η αθωωτική ή καταδικαστική απόφαση, καθώς και το απαλλακτικό βούλευμα δεν εμποδίζουν το Πειθαρχικό Συμβούλιο να εκδικάσει την υπόθεση στην ουσία της και να εκδώσει απόφαση, λαμβάνοντας υπόψη του τη σχετική ποινική δικογραφία, την οποία οφείλει να αποστείλει σε αντίγραφα ο αρμόδιος εισαγγελέας, ύστερα από σχετική αίτηση του εισηγητή της υπόθεσης.

Άρθρο 100

Άρθρο 156 – Έκδοση της πειθαρχικής απόφασης

1. Αμέσως μετά την ολοκλήρωση της αποδεικτικής διαδικασίας και της απολογίας του πειθαρχικά διωκόμενου ακολουθεί η διάσκεψη των μελών του πειθαρχικού συμβουλίου για τη λήψη οριστικής απόφασης. **Η πειθαρχική δίκη τελειώνει με απόφαση α) για την αθώωση ή την ενοχή του διωκόμενου· αν ο διωκόμενος κριθεί ένοχος, με την ίδια απόφαση επιβάλλεται η ανάλογη ποινή, β) με την οριστική παύση της πειθαρχικής δίωξης λόγω παραγραφής ή λόγω ανάκλησης της αναφοράς από τον αμέσως παθόντα και αποδοχής της, γ) με την κατάργηση της πειθαρχικής δίκης λόγω απώλειας της δικηγορικής ιδιότητας ή λόγω θανάτου του διωκόμενου. Η κατά την περ. β του προηγούμενου εδαφίου ανάκληση της αναφοράς δεν επιφέρει παύση της πειθαρχικής δίωξης, όταν η καταγγελλόμενη συμπεριφορά αφορά ζητήματα δημόσιας τάξης ή ζητήματα, που προσβάλλουν το κύρος της Δικαιοσύνης ή του δικηγορικού λειτουργήματος.**

2. Η απόφαση συντάσσεται εγγράφως εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την εκδίκαση και πρέπει να είναι ειδικώς και επαρκώς αιτιολογημένη. Εγγράφως συντάσσονται, επίσης μέσα στην ίδια προθεσμία, και τα πρακτικά του πειθαρχικού συμβουλίου, τα οποία υπογράφονται από τον πρόεδρο και τον γραμματέα και καταχωρούνται όπως και η απόφαση σε ειδικό βιβλίο με αύξοντα αριθμό.

3. Αν ο εγκαλούμενος δικηγόρος δεν έχει δηλώσει το τελευταίο έτος στο δικηγορικό του σύλλογο την ακριβή διεύθυνση του γραφείου του ή της κατοικίας του ή είναι άγνωστης διαμονής, τότε οι κοινοποιήσεις της πειθαρχικής διαδικασίας γίνονται στον γενικό γραμματέα του δικηγορικού συλλόγου που θεωρείται νόμιμος αντίκλήτός του.

4. Οι πειθαρχικές αποφάσεις δύναται να δημοσιευθούν ανωνυμοποιημένες στην ιστοσελίδα της Ολομέλειας και των Δικηγορικών Συλλόγων σε νομικά περιοδικά και σε νομικές βάσεις δεδομένων

Άρθρο 101

Άρθρο 157 – Έφεση

1. Ο δικηγόρος στον οποίο επιβλήθηκε οποιαδήποτε ποινή έχει δικαίωμα να ασκήσει έφεση σε προθεσμία ενός (1) μηνός από την επίδοση της απόφασης. Η έφεση ασκείται με κατάθεσή της στη γραμματεία του Πειθαρχικού Συμβουλίου, που εξέδωσε την απόφαση που προσβάλλεται. Για την άσκηση της έφεσης συντάσσεται έκθεση. Η προθεσμία για την άσκηση της έφεσης και η άσκησή της δεν έχουν ανασταλτική δύναμη, εκτός εάν στην απόφαση ορίζεται διαφορετικά. **Ο πειθαρχικά καταδικασμένος δικηγόρος, με αίτησή του στο Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο, έχει δικαίωμα να ζητήσει την αναστολή εκτέλεσης της πρωτοβάθμιας απόφασης, μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης. Για την αίτηση αποφαινεται τριμελής επιτροπή εκ μελών του Ανωτάτου πειθαρχικού Συμβουλίου, αποτελούμενη από έναν (1) αρεοπαγίτη ως πρόεδρο και δύο (2) δικηγόρους.**
2. Μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κατάθεση της έφεσης, με επιμέλεια και ευθύνη του προέδρου του πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου που εξέδωσε την απόφαση, ο φάκελος παραδίδεται στον Πρόεδρο του Ανωτάτου Πειθαρχικού Συμβουλίου.
3. Ο πρόεδρος του Ανωτάτου Πειθαρχικού Συμβουλίου ορίζει ημέρα για την εκδίκαση της έφεσης και καλεί με κλήση που επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή στον εκκαλούντα δικηγόρο δέκα (10) ημέρες πριν από την ημέρα της συζήτησης. Ο εγκαλούμενος μπορεί αυτοπρόσωπα ή με πληρεξούσιο δικηγόρο να αναπτύξει έγγραφα ή προφορικά τις απόψεις του.
4. Το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο οφείλει όμως να εκδώσει την απόφασή του σε προθεσμία το πολύ δύο (2) μηνών από την ημέρα της κατάθεσης της έφεσης. **Με την απόφαση δεν μπορεί να γίνει χειρότερη η θέση του εκκαλούντος, εκτός αν η έφεση ασκήθηκε από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου.**
5. Με την επιφύλαξη του άρθρου 158, η απόφαση του Ανωτάτου Πειθαρχικού Συμβουλίου είναι **τελεσίδικη**. Η απόφαση διαβιβάζεται μαζί με τη δικογραφία αμελλητί στον Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου, ο οποίος κοινοποιεί αντίγραφο της απόφασης στον δικηγόρο που τιμωρήθηκε. Η απόφαση του Ανωτάτου Πειθαρχικού Συμβουλίου υπόκειται σε αίτηση ακύρωσης και σε αίτηση αναστολής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Άρθρο 102

Άρθρο 158 – Έλεγχος των πειθαρχικών συμβουλίων

1. Στον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου διαβιβάζονται από τον γραμματέα του πρωτοβάθμιου πειθαρχικού συμβουλίου οι αποφάσεις αυτού, οι οποίες καταχωρίζονται σε ειδικό βιβλίο που τηρείται από τη γραμματεία του Εισαγγελέα.
2. Ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου δικαιούται να ασκεί **έφεση** ενώπιον του Ανωτάτου Πειθαρχικού Συμβουλίου κατά οποιασδήποτε απόφασης του πρωτοβαθμίου πειθαρχικού συμβουλίου εντός **δύο (2)** μηνών από την καταχώρησή της στο βιβλίο της εισαγγελίας, είτε για εσφαλμένη ή πλημμελή εφαρμογή του νόμου είτε για λόγους ουσιαστικής εκτίμησης των πραγματικών περιστατικών.

Άρθρο 103

Άρθρο 159 – Εκτέλεση πειθαρχικών αποφάσεων

1. Οι **εκτελεστές** αποφάσεις των πειθαρχικών συμβουλίων εκτελούνται με επιμέλεια του προέδρου του δικηγορικού συλλόγου, του οποίου μέλος αποτελεί ο τιμωρημένος δικηγόρος, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον Κώδικα.
2. Η σύσταση, η επίπληξη και το πρόστιμο γνωστοποιούνται εγγράφως στον τιμωρηθέντα από τον πρόεδρο του συλλόγου. Ο **ίδιος Δικηγορικός Σύλλογος** παρακρατεί ή συμψηφίζει τα πρόστιμα με τα ποσά των διανεμητικών λογαριασμών και των μερισμάτων που δικαιούται ο τιμωρηθείς ή εισπράττονται με τη διαδικασία είσπραξης των **Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων**. Οι **αποφάσεις του πρωτοβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου ή του Ανωτάτου Πειθαρχικού Συμβουλίου, κατά περίπτωση, που επιβάλλουν πρόστιμο, αποτελούν νόμιμο τίτλο δυνάμει του οποίου του οποίου μπορούν να επιβληθούν από τον Δικηγορικό Σύλλογο της έδρας του Πειθαρχικού Συμβουλίου αναγκαστικά μέτρα για την είσπραξή του, σύμφωνα με τις διατάξεις είσπραξης δημοσίων εσόδων. Το εισπραχθέν ποσό κατατίθεται στο ταμείο του συλλόγου. Αν δεν καταβληθεί το πρόστιμο μέσα σε αποκλειστική και ανεπίδεκτη παράτασης προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη γνωστοποίηση της απόφασης, επέρχεται αυτοδίκαιη αναστολή της άσκησης δικηγορίας για όσο διάστημα δεν καταβάλλεται το πρόστιμο, με μόνη τη διαπιστωτική πράξη του Προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου στον οποίο ανήκει ο τιμωρηθείς.**
3. Οι αποφάσεις, με τις οποίες επιβάλλονται ποινές οριστικής παύσης ή προσωρινής παύσης τουλάχιστον ενός μηνός, δημοσιεύονται **στην ιστοσελίδα της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος και στο μητρώο του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου, σύμφωνα με το άρθρο 26 νπαρ.6 με μνεία του χρόνου έναρξης και τυχόν λήξης της παύσης.** Οι αποφάσεις που επιβάλλουν οριστική ή προσωρινή παύση γνωστοποιούνται στους εισαγγελείς και στους γραμματείς όλων των δικαστηρίων **κάθε βαθμού και δικαιοδοσίας, κοινών και στρατιωτικών, της Εφετειακής Περιφέρειας** όπου υπηρετεί ο τιμωρημένος. **Ειδικά για την εφαρμογή αυτής της διάταξης, οι Εφετειακές Περιφέρειες Αθηνών και Πειραιά θεωρούνται ως ενιαία περιφέρεια.**
4. Ο δικηγόρος που τιμωρήθηκε οφείλει μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από τη γνωστοποίηση της εκτελεστής καταδικαστικής απόφασης και εφόσον του επιβλήθηκε ποινή οριστικής ή προσωρινής παύσης να προσέλθει στα γραφεία του συλλόγου, στον οποίο ανήκει και να παραδώσει το δελτίο της δικηγορικής του ταυτότητας. Από την επόμενη ημέρα της παράδοσης του δελτίου αρχίζει η έκτιση της ποινής. Αν δεν έχει εφοδιασθεί με δελτίο ταυτότητας, τότε καταθέτει σχετική υπεύθυνη δήλωση και από την επόμενη ημέρα της κατάθεσης της δήλωσης αυτής, αρχίζει η έκτιση της ποινής. Αν δεν κατατεθεί το δελτίο της ταυτότητας του ή η υπεύθυνη δήλωση, η έκτιση της ποινής αρχίζει με την παρέλευση της κατά τα άνω πενήνήμερης προθεσμίας γνωστοποίησης της τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης, οπότε συντρέχει και περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 175 παρ. 2 του Ποινικού Κώδικα. Αν ο δικηγόρος τιμωρηθεί με την ποινή της οριστικής παύσης, αποβάλλει αυτοδίκαια την ιδιότητα του δικηγόρου.
5. Αν η απόφαση για την οριστική παύση εξαφανισθεί από **απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας ή νεότερη απόφαση Πειθαρχικού Συμβουλίου στην περίπτωση του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 139,** ο ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα να επαναδιορισθεί **με αίτησή του ως μέλος του δικηγορικού συλλόγου, στον οποίο ανήκε** πριν την καταδίκη του.

Άρθρο 104

Τροποποίηση του άρθρου 160 του ν. 4194/2013

Η παρ.2 του άρθρου 160 αντικαθίσταται ως εξής:

2. Οι δικηγόροι που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στα νομικά πρόσωπα του ευρύτερου δημόσιου τομέα δεν ευθύνονται, δεν διώκονται και δεν εξετάζονται για γνώμη που διατύπωσαν ή πράξη που διενήργησαν

κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Δίωξη επιτρέπεται κατόπιν εγκλήσεως μόνο για συκοφαντική δυσφήμιση, εξύβριση ή παραβίαση του απορρήτου.

Άρθρο 105

Καταργούμενες Διατάξεις

Το άρθρο 20 του ν. 4194/2013 καταργείται.

Άρθρο 106

Έναρξη Ισχύος